

ISSN 1898-9624

egzemplarz bezpłatny

październik
2010

nr 34

Biuletyn

MAGAZYN INFORMACYJNY AKADEMII GÓRNICZO-HUTNICZEJ

**Inauguracja
92. roku akademickiego 2010/2011**

tekst strona 3

foto. Z. Sulima

foto.agh.edu.pl/thumbnails.php?album=184

Przemówienie prof. Antoniego Tajdusia, Rektora Akademii Górniczo-Hutniczej im Stanisława Staszica w Krakowie

wyłoszone podczas inauguracji

92. Roku Akademickiego w AGH, w dniu 4 października 2010

**Szanowni Państwo, Przyjaciele Uczelni,
Drodzy pracownicy i studenci.**

Rozpoczynamy 92 Rok Akademicki w naszej uczelni. Niezwykle cieszę się, że możemy znów spotkać się u progu nowego roku akademickiego w tak zacnym gronie. Wasza liczna obecność, drodzy przyjaciele i sympatycy Akademii Górniczo-Hutniczej dowodzi, że w swych poczynaniach nasza uczelnia nie jest osamotniona i może liczyć na Waszą przychylność. Za to wsparcie bardzo Wam dziękuję.

Za nami rok pełen wysiłków. Czas ciężkiej pracy. Nasi pracownicy z dużym zaangażowaniem realizowali zadania modernizujące akademię i budowali jej wysoką pozycję zarówno w kraju jak i za granicą. Chciałbym Im za to niezwykle serdecznie podziękować, bowiem to był kolejny niezwykle pomyślny rok dla naszej uczelni. Spośród wielu wydarzeń jedno zasługuje na szczególną uwagę. AGH została koordynatorem węzła wiedzy Innoenergy. Znaleźliśmy się w gronie najlepszych w Unii Europejskiej uczelni, jednostek naukowo-badawczych i przedsiębiorstw zajmujących się rozwiązywaniem zagadnień energetycznych. Jest to osiągnięcie trudne do przecenienia, a jego pozytywne konsekwencje będą oddziaływać na uczelnię przez kilkanaście lat. Chciałbym w tym miejscu podziękować wszystkim którzy nam w tym dziele pomogli. Szczególne wyrazy podziękowania za wsparcie starań AGH o koordynację węzła wiedzy InnoEnergy należą się Przewodniczącemu Parlamentu Europejskiego prof. Jerzemu Buzkowi, Pani Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Barbarze Kudryckiej oraz kolegom rektorom z uczelni krakowskich i śląskich.

Akademia to jedna z najlepszych uczelni technicznych w kraju. Od lat wielokrotnie przekracza wymagania formalne by zmienić swoją nazwę na uniwersytet. Jednak AGH to cenna, prestiżowa marka, uznana w kraju i na świecie, postrzegana jest jako nowoczesny uniwersytet techniczny z bogatą tradycją intensywniej współpracy z przemysłem. To właśnie przemysłowi AGH zawdzięcza swoje istnienie, i dzięki niemu nieustannie się rozwija. Jesteśmy wierni swojej tradycji, która każe omijać chwilowe trendy i wzywa do pielęgnowania idei, z której się narodziła – „Z pracy powstałam, pracy i nauce służę”. Warto podkreślić, że wyrazem docenienia Akademii Górniczo-Hutniczej na arenie międzynarodowej stało się m.in. przyjęcie naszej uczelni w poczet członków prestiżowego stowarzyszenia T.I.M.E., zrzeszającego kilkadziesiąt najlepszych uczelni technicznych na Starym Kontynencie. Fakt to tym cenniejszy, że jesteśmy dopiero drugą polską uczelnią w tym gronie.

Naszym, jakże liczny, partnerem przemysłowym pragnę podziękować za dotychczasową współpracę. Mam nadzieję, że nadal będziemy dla Was atrakcyjnym i godnym zaufania partnerem, a nasza współpraca będzie się stale zacieśniać.

Szanowni Państwo, nasi Drodzy Goście, zatrzymajmy się na chwilę i spróbujmy podsumować miniony rok i pokrótce wspomnieć o najważniejszych momentach z tego.

Pomimo spadku ilości kandydatów na studia w Polsce oraz obserwowanego od kilku lat zmniejszenia się zainteresowania studiami inżynierskimi, na naszą uczelnię rok do roku zgłasza się coraz więcej kandydatów. Mogę z dumą powiedzieć, że wśród młodzieży istnieje swoista „moda na AGH”, co pozwala nam rekrutować bardzo dobrych studentów na pierwszy rok. Na rok akademicki 2010/2011 przygotowaliśmy ponad 7 tysięcy miejsc na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia oraz blisko 3 tysiące na studiach niestacjonarnych. O przyjęcie na studia starało się ponad 26 tysięcy kandydatów. Łącznie zostało przyjętych na pierwszy rok blisko 10,5 tysiąca studentów. To jest ogromny sukces. Ta trzykrotnie większa liczba kandydatów na studia w porównaniu do ilości miejsc jest wynikiem utrwalonej w społeczeństwie wysokiej pozycji AGH w dziedzinie kształcenia, osiągnięć naukowych, potencjału intelektualnego i infrastruktury. Od lat wiadomo, że kształcimy doskonałych inżynierów dla prawie wszystkich gałęzi przemysłu. Inżynierowie ci nie mają problemów z uzyskaniem interesującej pracy, a wielu z nich w stosunkowo krótkim czasie osiąga wysokie stanowiska w administracji lub przemyśle. Ten sukces jest także spowodowany naszą znaczną aktywnością w kontaktach ze szkołami średnimi. Objęliśmy bowiem patronatem ponad 260 szkół średnich i dla lepszego przygotowania kandydatów

Spis treści

Przemówienie prof. A. Tajdusia, Rektora AGH wyłoszone podczas inauguracji 92. Roku Akademickiego	3
Spółeczeństwo wiedzy – wykład inauguracyjny wyłoszony przez Prorektora ds. Kształcenia AGH prof. Zbigniewa Kąkła w dniu inauguracji 92. Roku Akademickiego	5
Profesor Jerzy Buzek Doktorem Honoris Causa AGH	6
Inauguracja roku akademickiego i pierwsi absolwenci ZOD AGH w Rudzie Śląskiej	8
IX Krajowy Zjazd Górniczo-Odkrywkowego XXXVIII Światowy Kongres Hydrogeologiczny IAH 2010 w Krakowie	9
Porozumienie o współpracy z ZEW Niedzica SA	11
Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny AGH w Mielcu	12
Metal Forming' 2010	14
Odnowienie Immatrykulacji dla rocznika 1960/61	15
Uroczystość wmurowania kamienia węgielnego pod budynek Centrum Ceramiki AGH	18
Diaamentowi laureaci	19
Profesor Karol Przybyłowicz obchodził Jubileusz 80-lecia urodzin	20
Efekty kształcenia w e-learningu	22
Moje wakacje w obiektywie	22
Kalendarium rektorskie	23
Media o AGH	24
Absolwenci AGH w mediach	26
Typewriter – historia maszyn biurowych	27
Energetycy na tropach reakcji łańcuchowej	28
Informacje kadrowe	29
Akcja charytatywna „Święta Dzieciom 2010”	30
FUNDACJA „ALMA SPEI” – hospicjum domowe dla dzieci	30
V edycja dni JPII	32
Zaszumiły Istebniańskie Beskidy	33
V Krakowska Konferencja Młodych Uczonych – mały jubileusz!	34
Ekologicznym tropem po Szwecji i Danii	35
Sportowe sukcesy studentów AGH	36
Gdy „Proszę Pani” brźmi dziwnie	37
Anty/dyskryminacja osób niepełnosprawnych	39
Ryszard Czekajowski wspomnienie	42
W zadumie... Rakowickiego cmentarza...	43
Pamiętki AGH	44
Dzikię wino – wiersze Aldony Litwiniszyn	45
Małopolska Noc Naukowców 2010	46

ISSN – 1898-9624

„Biuletyn AGH” – Magazyn Informacyjny
Akademii Górniczo-Hutniczej
nr 34, październik 2010 r.

Redaguje zespół:

Zbigniew Sulima (redaktor naczelny),
Stali współpracownicy: Anna Kryś-Dyja,
Małgorzata Krokoszyńska,
Zespół ds. Informacji i Promocji

Adres redakcji:

AGH, paw. A-0, pok. 16
al. Mickiewicza 30,
30-059 Kraków, tel. (12) 617-34-49
bip_agh@agh.edu.pl
www.biuletyn.agh.edu.pl

Opracowanie graficzne, skład:

Scriptorium „TEXTURA”
e-mail: textura@textura.pl

Druk:

Drukarnia „Kolor Art” s.c.
ul. Kotlarska 34, 31-539 Kraków

Kolportaż:

Sekretariat Główny AGH i redakcja

Nakład: 2200 szt. bezpłatnych

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania
i adjustacji tekstów.

Na okładce:

Inauguracyjny marsz Społeczności
Akademickiej AGH 4.10.2010 – fot. Z. Sulima

z zakresu matematyki, fizyki i chemii przeprowadziliśmy specjalne kursy dokształcające w tym e-learningowe. Zorganizowaliśmy 2 olimpiady szczebla centralnego: „O Diamentowy Indeks AGH” i „Wiedzy Elektrycznej i Elektronicznej”. Bardzo dobrze układa się współpraca z kuratoriami zwłaszcza z małopolski i podkarpacia. Rozpoczęliśmy wspomaganie kształcenia młodzieży w szpitalach głównie przez e-learning. Prowadzimy szereg kółek zainteresowań w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Organizujemy Salony Maturzystów, targi edukacyjne, Dni Otwarte AGH.

Rok akademicki 2009/2010 był trzecim rokiem wdrażania nowych, dwustopniowych planów studiów i programów nauczania na wszystkich kierunkach studiów prowadzonych w AGH. Był to również okres intensywnych działań skierowanych na dalszą realizację pozostałych założeń Procesu Bolońskiego, w szczególności w zakresie jakości kształcenia.

W ubiegłym roku akademickim znacznie wzbogaciliśmy ofertę dydaktyczną AGH. Został utworzony – po raz pierwszy w uczelni – makrokierunek ceramika. Uruchomiono również dwa kolejne studia międzykierunkowe pod nazwą Inżynieria Mechaniczna i Materiałowa oraz Wirtotechnologia. Wydział Humanistyczny rozszerzył swoją ofertę kształcenia o studia drugiego stopnia na kierunku kulturoznawstwo ze specjalnością „Kultura nowych mediów” Ponadto pojawiło się kilkanaście nowych niezwykle potrzebnych specjalności. Oto kilka z nich:

- „Emerging Health Care Technologies”,
- „Mikro i nanotechnologie materiałowe”,
- „Energetyka wodorowa”,
- „Zgazowanie i odgazowanie paliw stałych”,
- „Platforma technologiczna Smart Grids”.

Prowadzimy i rozwijamy kształcenie w językach obcych. Dążymy do tego aby każdy kierunek studiów prowadzony w języku polskim na AGH na drugim stopniu był prowadzony równoległe w języku angielskim. Jest to warunek atrakcyjności akademii na rodzimym oraz europejskim rynku edukacyjnym.

Stopniowo rozwijamy studia doktoranckie bowiem mają one zasadniczy wpływ na rozwój kadry naukowej. Aktualnie na naszej uczelni studiuje ponad 700 doktorantów z kraju i zagranicy. W 2009 roku obroniono 127 doktoratów.

Niezwykle dynamicznie rozwijają się studia podyplomowe. Oferujemy blisko 100 rodzajów studiów podyplomowych, a liczba słuchaczy przekroczyła 3000.

Rok 2009 ponownie zakończyliśmy znacznym dodatnim wynikiem finansowym, który pozwolił nam na podniesienie wynagrodzeń pracowników oraz umożliwił podjęcie wielu inwestycji i remontów z własnych środków.

Uczelnia aby mogła się prawidłowo rozwijać musi ciągle poprawiać warunki nauczania i prowadzenia badań na najwyższym europejskim poziomie. Z tego powodu przyjęliśmy zasadę aktywnego pozyskiwania funduszy zewnętrznych i koncentrację środków centralnych na realizację inwestycji i remontów ważnych dla rozwoju uczelni. Dzięki wejściu do Unii Europejskiej pojawiły się środki na ten cel. Środki pochodzące z Unii Europejskiej wraz ze środkami własnymi pozwoliły na podjęcie inwestycji i remontów na niespotykaną dotychczas skalę. W tym miejscu chciałbym podziękować Władzom Województwa Małopolskiego za pomoc i bardzo dobrą współpracę.

Ogółem kluczowe inwestycje i remonty w AGH zakończono w 2009 roku, aktualnie realizowane i planowane opiewają na ogromną kwotę 640 mln zł. Dla przykładu w trakcie realizacji są (wymieniam tylko najważniejsze):

- Centrum Informatyki,
- Akademickie Centrum Materiałów i Nanotechnologii,
- Pawilon dydaktyczny Wydziału Inżynierii Materiałowej i Ceramiki,
- Pawilon Wydziału Energetyki i Paliw,

- Laboratorium Edukacyjno-Badawczego i Laboratorium Odnawialnych Źródeł i Poszanowania Energii dla Zrównoważonego Rozwoju w Miękinii,
- Budynek Fizyki,
- Przebudowa budynku dla potrzeb ACK Cyfronet AGH,
- Rozbudowa Biblioteki Głównej AGH.

Pośród planowanych inwestycji znajdują się:

- Zespół trzech obiektów dla Węzła Wiedzy i Innowacji „Zrównoważona Energia”,
- Budynek dydaktyczny dla Wydziału Zarządzania,
- Przebudowa Hotelu Pracowniczego przy ul. Lea na mieszkania dla pracowników AGH,
- Hala Sportowa z budynkiem wielofunkcyjnym.

Mocną stroną naszej uczelni pozostaje działalność naukowo-badawcza, ale mimo to podejmujemy wiele działań zmierzających do istotnej jakościowej poprawy w tej sferze. Bardzo dobrze radzimy sobie z pozyskiwaniem finansów na projekty badawcze, celowe i zamawiane. W 2009 roku uzyskaliśmy blisko 1000 takich projektów. Na realizację 99 projektów badawczych oraz 25 projektów dydaktycznych z Unii Europejskiej pozyskaliśmy blisko 130 mln zł. Jesteśmy jedną z niewielu polskich uczelni w których dotacja dydaktyczna ministerstwa stanowi tylko połowę przychodów uczelni. Pomyślnie przeszliśmy nową kategoryzację Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, bowiem na 15 wydziałów aż 7 ma kategorię pierwszą i 7 kategorię II. Mimo fatalnie przygotowanej kategoryzacji osiągnęliśmy jeden z lepszych wyników w Polsce wśród uczelni technicznych.

Efekty działalności naukowo-badawczej w 2009 roku to: blisko 200 pozycji książkowych, 700 rozdziałów w książkach, ponad 4200 artykułów i referatów z tego prawie 800 na listach filadelfijskich, 49 przyznanych patentów; 123 zgłoszone projekty wynalazcze i 25 umów licencyjnych i wdrożeniowych.

Mogę z powagą stwierdzić, że wyniki te są znaczące, ale mimo ciągłego szybkiego wzrostu nadal nas nie zadawalają.

W strukturze akademii istnieją dwie jednostki odpowiedzialne za transfer technologii i przedsiębiorczość: Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości oraz Centrum Transferu Technologii. Wspieranie przedsiębiorczości studentów oraz pracowników naszej uczelni uważamy za rzecz niezwykle ważną. Dotychczasowa działalność Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości pokazuje, że pomoc dla uruchamiających działalność gospodarczą i wsparcie jakie daje marka AGH jest niezwykle istotne. Inkubator przedsiębiorczości istnieje dopiero 3 lata a już pracuje w nim 31 firm głównie studenckich. Centrum Transferu Technologii to jednostka, która skupia swoje działanie wokół takich dziedzin, jak ochrona własności intelektualnej, transfer technologii, czy obsługa funduszy strukturalnych. Rozwijają się niezwykle dynamicznie. Tylko w 2009 roku zawarła 13 umów licencyjnych.

Zostało zarejestrowanych 17 umów sprzedaży wyników badań naukowych i ekspertyz za granicę oraz podpisano 52 umowy i porozumienia. Łącznie AGH ma podpisanych blisko 300 umów o współpracy z partnerami gospodarczymi.

Rozwijamy strukturę informatyczną uczelni. Zakończymy prace nad systemem informatycznej obsługi procesu kształcenia o nazwie „Dziekanat”. Rozpoczęliśmy prace nad wprowadzeniem elektronicznego indeksu. Znaczące środki wydaliliśmy na zakup aparatury oraz nowych licencji oprogramowania.

Pomyślnie zakończyły się nasze ważne inicjatywy związane z utworzeniem nowych dyscyplin naukowych w dziedzinie nauk technicznych: energetyki oraz inżynierii produkcji. Kilka dni temu Wydział Energetyki i Paliw uzyskał prawo do doktoryzowania w dziedzinie energetyka. Konsekwentnie realizujemy aktywną politykę kadrową ponieważ ma ona istotny wpływ na rozwój uczelni. Pozyskujemy coraz więcej wybitnych specjalistów różnych dys-

cyplin spoza AGH, ale równocześnie staramy się zatrzymać na uczelni wszystkich naszych najlepszych absolwentów.

Próbujemy uporządkować trudny problem wieloletowości pracowników tak, aby praca poza nią nie kolidowała z obowiązkami na uczelni. Naszych pracowników chcemy silniej związać z uczelnią poprzez przyspieszenie drogi kariery zawodowej oraz stworzenie motywacyjnego systemu wynagrodzeń, adekwatnego do wykazanego zaangażowania i osiągniętych rezultatów. Jednakże mamy z tym ciągle wielki problem.

Konsekwentnie realizujemy i rozwijamy system opieki socjalnej dla pracowników, studentów i emerytów. Pracownikom zbliżającym się do wieku emerytalnego podnosimy uposażenia w celu zapewnienia wyższych emerytur.

Nie mamy wątpliwości, że realizując wytyczone cele, przy pełnym zaangażowaniu całej społeczności uczelni, będziemy konsekwentnie budować nowoczesny uniwersytet Akademię Górniczo-Hutniczą – NASZ WSPÓLNY DOM. Uniwersytet, który sprosta wyzwaniom jakie niesie współczesność i który w perspektywie najbliższych lat odegra znaczącą rolę w Unii Europejskiej.

Szanowni Państwo

Pozwólcie, że zwrócę się teraz do studentów pierwszego roku.

Droga młodzieży niezmiernie się cieszę, że przyjęliście nasze zaproszenie do studiowania w Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie i jesteście dzisiaj razem z nami. Niezwykle gorąco Was witam w murach naszej uczelni. Od tej chwili AGH jest waszym drugim domem. Mam nadzieję, że uczelnia spełni wasze oczekiwania i powoli Wam nabyć odpowiednią wiedzę, umiejętności oraz rozwinąć własne zainteresowania. Niech nasza uczelnia będzie dla Was oknem na świat pełen wyzwań, które będziecie z powodzeniem realizować. Głęboko wierzę, że w terminie ukończycie studia i dołączycie do elity polskich inżynierów.

Studia to ważny i niezapomniany czas w Waszym życiu, trudne zdobywanie wiedzy i umiejętności oraz stopniowe realizowanie marzeń. Wykorzystajcie go w najlepszy sposób. Namawiam Was do ogromnej pracy, wytrwałości i pokonywania niepowodzeń. Bo wiem tylko tą drogą można osiągnąć cel jakim jest ukończenie studiów. Studia to także wspaniała, niepowtarzalna przygoda życia. Atmosfera, która będzie Wam towarzyszyła przez wiele lat. Wielkie trwale przyjaźnie. A czasami miłość ta jedyna niepowtarzalna

na całe życie. Nawet nie wyobrażacie sobie jak bardzo chciałbym przeżyć jeszcze raz ten czas, jak bardzo Wam zazdroścę.

Na naszych oczach tworzy się Europejski Obszar Szkolnictwa Wyższego, którego celem jest stworzenie warunków do mobilności obywateli, dostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy, podniesienie atrakcyjności systemu szkolnictwa w Europie. W powstawaniu Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego uczestniczy 40 państw ze swymi systemami kształcenia i także nasza uczelnia jako mała cegiełka tego systemu. Chciałbym Was prosić abyście włączyli się w przekształcanie naszej uczelni w duchu europejskim. Bądźcie jej współgospodarzami podczas studiów. Pozwólcie Jej odnaleźć się w nowej rzeczywistości.

Studiujecie w fascynującym prastarym Krakowie. W mieście z zabytkową architekturą, zamkiem królewskim, kamienicami z dawnych lat, licznymi świątyniami. Nigdzie nie spotkacie tak pięknych miejsc jak w zaczarowanym Krakowie z magicznymi uliczkami i legendarnymi kawiarniami. Kraków urzeka swym czarem, korzystajcie rozsądnie z jego uroku, aby nie stracić zasadniczego celu Waszego pobytu w Krakowie, studiowania, rozwijania Waszych uzdolnień, odnajdywania drogi do prawdy.

Drodzy Młodzi Przyjaciele, życzę Wam, aby okres studiów był najpiękniejszym okresem w Waszym życiu. Aby wiara we własne siły i możliwości pozwoliła Wam zaplanować i zrealizować wspaniałe kariery zawodowe lub naukowe. Życzę Wam spotkania na swojej drodze wartościowych ludzi, wybitnych nauczycieli o dużej wiedzy i ogromnym autorytecie moralnym. Jestem przekonany, że na całe życie zostaniecie zakochani w Krakowie, którego częścią od tej chwili jesteście i pozostaniecie.

Jaki będzie rozpoczynający się rok akademicki zależy od nas wszystkich. Dlatego całą społeczność akademicką Akademii Górniczo-Hutniczej zapraszam do pracy na rzecz budowy wspólnego dobra i pomyślności uczelni.

Rok akademicki 2010/2011 w Akademii Górniczo-Hutniczej ogłaszam za otwarty.

QUOD BONUM, FELIX, FAUSTUM FORTUNATUMQUE SIT – Co niechaj będzie dobre, szczęśliwe, pomyślne oraz z pomocą losu owocne.

Z tej okazji całej społeczności akademickiej naszej uczelni składam życzenia sukcesów w pracy, szczęścia osobistego i humoru na co dzień.

Dziękuję za uwagę.

Spółeczeństwo wiedzy

wykład inauguracyjny wygłoszony przez Prorektora ds. Kształcenia AGH prof. Zbigniewa Kąkółę w dniu inauguracji 92. roku akademickiego w AGH w dniu 4 października 2010

Po społeczeństwie kapitalistycznym opartym na prywatnej własności środków produkcji nadchodzi społeczeństwo, w którym wiedza decyduje o pozycji zawodowej i społecznej, społeczeństwo wiedzy.

Ponieważ wiedza jest na dzisiejszym rynku praktycznie jedynym zasobem, którego nie można kupić w gotowej postaci, pojawia się koncepcja nowego modelu przedsiębiorstwa wiedzy, to jest takiej firmy, gdzie wiedza jest traktowana jako zasób, którym należy zarządzać i który należy pomnażać.

Dynamiczny postęp wymusza, w organizacjach gospodarczych, powstanie nowych zasad organizacyjnych zastępujących dotychczasowe i uwzględniających znaczny wzrost poziomu wykształcenia uczestników procesów gospodarczych.

„Lean management” jest przykładem takiej nowej techniki zarządzania przedsiębiorstwem, a modelowym działaniem jest wprowadzenie zintegrowanych systemów komputerowego wspomaganego zarządzania. Niezależnie jednak od stopnia doskonałości metod zarządzania, o efektywno-

ści całego procesu decyduje człowiek, jego wiedza, doświadczenie. Coraz powszechniej o przyjęciu do pracy decydują, poza wiedzą zawodową (*core skills*), predyspozycje osobowościowe i społeczne (*soft skills*). Stąd nowe wyzwania stawiane przed nowoczesną edukacją, która począwszy od szkoły zawodowej po szkołę wyższe powinna zapewnić absolwentom uzyskanie pożądanego kwalifikacji umożliwiających podjęcie nowych wyzwań w przedsiębiorstwie wiedzy. To nadaje również nowy sens fundamentalnemu pytaniu: Jakie powinny być nowoczesne Uniwersytety? Czy ośrodkiem wiedzy teoretycznej czy ośrodkiem przekazywania wiedzy i wszelkich umiejętności praktycznych?

prof. Zbigniew Kąkółę

Profesor Jerzy Buzek Doktorem Honoris Causa AGH

Na wniosek Wydziału Inżynierii Materiałowej i Ceramiki, Senat AGH uchwałą nr 38/2010, podjętą w dniu 31 marca 2010, nadał tytuł Doktora Honoris Causa Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie, profesorowi Jerzemu Buzkowi – za wybitne osiągnięcia naukowe w dziedzinie technologii chemicznej, propagowanie proekologicznych rozwiązań w energetyce oraz promowanie rozwoju nauki w swojej działalności społeczno-politycznej.

Podczas uroczystego posiedzenia Senatu AGH w dniu 24 września 2010, Rektor AGH, prof. Antoni Tajduś, wręczył insygnia godności Doktora Honoris Causa AGH prof. Jerzemu Buzkowi.

Promotorem nadania godności Doktora Honoris Causa AGH był prof. Mirosław Handke, Wydział Inżynierii Materiałowej i Ceramiki.

Recenzentami byli: Profesor Karol Musioł – Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, Profesor Andrzej Ziębik – Politechnika Śląska, Profesor Andrzej Wiszniewski – Politechnika Wroclawska.

Laudacja związana z nadaniem Doktoratu Honoris Causa AGH prof. Jerzemu Buzkowi

**Magnificencjo, Wysoki Senacie!
Wielce Szanowny Doktorze Honorowy!
Dostojni Goście, Panie, Panowie!**

Od ponad 500 lat trwa, rozpoczęta ok. 1470 roku przez Uniwersytet w Oxfordzie, uniwersytecka tradycja honorowania wybitnych osobistości tytułem honorowym – Doctor Honoris Causa. Tytuł ten jest powszechnie uważany za najwyższe wyróżnienie jakie może nadać uniwersytet, dlatego jest przyznawany przez uczelnie stosunkowo rzadko i po głębokiej analizie osiągnięć i zasług kandydata do tytułu. W procedurze nadania godności Doktora Honoris Causa powołuje się spośród profesorów promotora, który jest zobowiązany wygłosić laudację czyli pochwałę kandydata do tej najwyższej godności akademickiej. Wychwalając zasługi i osiągnięcia promotor ma dowieść, że ta godność jest w najwyższym stopniu zasłużona. Tą zaszczytną rolę powierzył mi Senat AGH i muszę przyznać, że jestem w wyjątkowej sytuacji: łatwej, gdyż osiągnięcia i zasługi kandydata w badaniach, dydaktyce, w działalności społecznej szczególnie dla środowiska akademickiego oraz politycznej dla dobra wspólnego są oczywiste i powszechnie znane, i trudnej, gdyż wobec powszechnego uznania wielkiego dorobku naukowego i osiągnięć profesora Jerzego Buzka wręcz niemożliwym jest by moja laudacja, laudacja szeregowego profesora, mogła cokolwiek nowego o kandydacie powiedzieć. Mam wrażenie, że ta laudacja jest wręcz niestosowna. Tradycji musi się jednak stać zadość i mam nadzieję, że słuchacze, a przede wszystkim nasz Doktor Honorowy wybaczą mi tę niestosowność. Z niezwykle długiej listy osiągnięć

i zasług doktora, na różnych nie tylko naukowych polach, skupię się na tym co jest niezwykle w jego życiorysie, co stanowi o jego wyjątkowej osobowości oraz na jego najwybitniejszych osiągnięciach, które w sposób trwały zapisały się lub niewątpliwie zapiszą się w historii Polski i Europy.

Profesor Buzek jest Ślązakiem urodzonym 70 lat temu (3 lipca 1940) w Śmitłowicach na Śląsku Cieszyńskim. Nie mam wątpliwości, że tradycja rodzinna i kultura Śląska miały istotny wpływ na kształtowanie osobowości młodego Jerzego Buzka. Urodził się w ewangelickiej rodzinie Buzków od stuleci żyjącej w Końskiej, niedaleko Śmitłowic. Jego ojciec Paweł absolwent Politechniki Gdańskiej był inżynierem elektrykiem, matka Bronisława z domu Szczuka, była córką Jana Szczuki, kierownika szkoły ludowej w Śmitłowicach. Dwa lata przed wojną rodzice profesora Buzka przenieśli się do Chorzowa. Ojciec profesora w czasie II wojny światowej odmówił podpisania volkslisty i pracował jako robotnik w Opolu skąd zbiegł i ukrywał się w Wiedniu. Po zakończeniu wojny i przyłączeniu Zaolzia do Czechosłowacji wraz z żoną i dwójką dzieci (Heleną i Jerzym) ponownie zamieszkał w Chorzowie, gdzie został dyrektorem technicznym zakładu sieci energetycznych. Mimo nacisków nie zapisał się do partii komunistycznej, co było ewenementem, w dodatku chodził do kościoła i mówił o tym publicznie. Był wielokrotnie przesłuchiwany i szykanowany. Zmarł w 1953 roku w wieku zaledwie 44 lat. Bratem dziadka naszego doktora był Józef Buzek (zm. 1936), senator II RP i twórca Głównego Urzędu Statystycznego. Jego stryj także Jerzy Buzek (zm. 1939), absolwent Akademii Górniczej w Leoben, rozpoczął w 1927 roku wykłady z odlewnictwa na naszej wówczas Akademii Górniczej, gdzie habilitował się w 1934 roku, a w 1937 roku został profesorem zwyczajnym. Profesor Jerzy Buzek – stryj naszego przyszłego Doktora Honorowego był niewątpliwie jednym z wybitniejszych naszych profesorów, twórcą i kierownikiem Katedry Surówki i Odlewnictwa, która była prekursorem obecnego Wydziału Odlewnictwa AGH.

Pozwoliłem sobie na podanie tych kilku informacji o najbliższych przodkach Jerzego Buzka by pokazać, w jak znakomitej rodzinie formowała się jego osobowość. Wychowywał się w atmosferze z jednej strony romantycznego patriotyzmu, a z drugiej strony ewangelickiego pragmatyzmu, nie mam wątpliwości, że cała jego działalność potwierdziła i potwierdza jego głęboki patriotyzm wsparty na zdroworozsądkowym pozytywizmie.

for. 25

Lata młodości spędził w Chorzowie gdzie ukończył w 1953 roku Szkołę Podstawową nr 24, a potem w 1957 roku zdał maturę w Liceum Ogólnokształcącym im. Juliusza Słowackiego. Po maturze naturalnym wyborem, zgodnym z tradycją rodzinną były studia techniczne. Studia na Wydziale Mechaniczno-Energetycznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach ukończył w 1963 roku uzyskując dyplom magistra inżyniera mechanika-energetyka. Po ukończeniu studiów rozpoczął pracę w Zakładzie Konstrukcji Aparatury PAN w Gliwicach przekształcony później w Instytut Inżynierii Chemicznej. Trafił wówczas na wspaniałego opiekuna

naukowego członka PAN – profesora Tadeusza Hoblera. Pod jego opieką przygotował rozprawę doktorską pod tytułem: „Wnikanie masy w fazie gazowej nad poziomym zwierciadłem cieczy”, którą obronił na Politechnice Śląskiej w 1963 roku.

Stypendium British Council w Cambridge zmieniło jego zainteresowania badawcze, od tego momentu zajmował się zjawiskami powierzchniowymi towarzyszącymi chemisorpcji, w tym chemisorpcji CO₂. Tematyka ta ukształtowała całą późniejszą jego drogę naukową nie pozostając bez wpływu na jego działalność społeczną i polityczną. Owocem stypendium w Cambridge stała się monografia pt.: Konwekcja komórkowa podczas absorpcji z reakcją chemiczną, która stała się podstawą nadania Mu stopnia naukowego doktora habilitowanego przez Radę Wydziału Technologii i Inżynierii chemicznej Politechniki Śląskiej. Po habilitacji jako już samodzielny pracownik naukowy stworzył zespół badawczy do badań zjawisk powierzchniowych. Zespół ten istnieje do dziś i niewątpliwie należy do czołówki europejskich zespołów w tej dziedzinie. Równocześnie z pracą w Instytucie dr hab. Jerzy Buzek prowadził zajęcia na Politechnice Śląskiej w Gliwicach, a później także na Politechnice Opolskiej.

We wrześniu 1980 roku kończy się okres spokojnej pracy naukowej i dydaktycznej, budzą się tradycje patriotyczne rodziny Buzków i prof. Jerzy Buzek rozpoczyna działalność w strukturach „Solidarności”. Zostaje wybrany przewodniczącym Komisji Zakładowej w PAN, a latem 1981 roku zostaje delegatem na I Krajowy Zjazd „Solidarności”, na którym przewodniczy obradom drugiej tury zjazdu. Później przewodniczy jeszcze IV, V i VI Krajowemu Zjazdowi Delegatów NSZZ „Solidarność”. 13 grudnia unika internowania, ukrywa się, a później rozpoczyna działalność w podziemnych regionalnych i krajowych władzach „S” pod konspiracyjnym pseudonimem „Karol”. Działalność konspiracyjną przerywa w 1987 roku poważna choroba córki. Równoległe z działalnością związkową pracuje naukowo. Na początku lat osiemdziesiątych rozpoczyna prace z dziedziny ochrony środowiska, w szczególności ochrony powietrza. Wyniki tych prac wdrożone zostają w przemyśle, między innymi w postaci kilku instalacji odsiarczania spalin. W 1992 roku prof. Buzek kieruje ogólnopolskim zespołem specjalistów, który opracował w imieniu PAN ekspertyzę pt.: Wstępna selekcja metod odsiarczania gazów odlotowych dla warunków polskich, organizuje także Konsorcjum Ochrony Powietrza. Jest w tym czasie członkiem i Sekretarzem Naukowym Komitetu Naukowego Inżynierii Chemicznej i Procesowej PAN oraz Rady Redakcyjnej głównego polskiego czasopisma naukowego z tej dziedziny – Inżynieria Chemiczna i Procesowa, był również członkiem Komitetu Problemów Energetyki PAN. Od 1989 roku do 1997 roku pracuje naukowo w pełnym godzinie czasu oraz prowadzi zajęcia dydaktyczne na Politechnice Śląskiej w Gliwicach oraz w Politechnice Opolskiej, w niewielkim stopniu angażując się w działalność związkową i polityczną.

Cezurą w biografii doktora honorowego jest 1997 rok, w lutym tego roku zostaje koordynatorem zespołu ekspertów gospodar-

for. Z

czych AWS, który przygotował program gospodarczy AWS. Program ten stał się jednym z głównych elementów zwycięskiej kampanii wyborczej do parlamentu, a młodzińcze marzenia Jerzego Buzka, zostania posłem na Sejm RP spełniają się, jego nominacja przez AWS na Prezesa Rady Ministrów te marzenia dopełniła z nawiązką. Zaprzysiężenie Rady Ministrów odbyło się 31 października, a w nocy z 10/11 listopada premier Jerzy Buzek uzyskał poparcie Sejmu dla przedstawionego składu Rady Ministrów jak i akceptację dla programu rządu przedstawionego przez niego w exposé.

W tymże 1997 roku poznałem osobiście Jerzego Buzka już jako premiera, który na trzy lata stał się moim nie tylko bezpośrednim przełożonym, ale chyba także przyjacielem. Trzy lata 1997–2000, lata niezwykle intensywnej pracy, wspominać jako trudny, ale i najważniejszy okres w moim życiu, w którym dostałem niepowtarzalną szansę zrobienia czegoś bardzo ważnego dla Rzeczypospolitej. Z inicjatywy Premiera Buzka potwierdzonej decyzją koalicji rządowej powierzono mi kierowanie pracami nad jedną z czterech wielkich reform rządu premiera Buzka – reformą polskiego systemu edukacji „od przedszkola do doktoratu”. Jako członek Rady Ministrów mogłem z bliska obserwować niezwykle intensywną i efektywną pracę profesora Buzka. Pracował na okrągło, całą dobę nie okazując, mimo zmęczenia, złego humoru a ku przerażeniu współpracowników najlepszą formę uzyskiwał w okolicy północy. Dzięki jego umiejętnościom mediacyjnym i ogromnej kulturze osobistej w zespole ministrów tworzącym rząd panowała naprawdę wspaniała atmosfera współpracy we wzajemnej życzliwości, mimo wielu powodów do konfliktów wynikających z różnych interesów resortowych. Był szefem rządu, który przede wszystkim realizował misję reformowania państwa i dostosowania do funkcjonowania w strukturach NATO i Unii Europejskiej. W tej misji nie kierował się PR, a założonym programem. Pełnił funkcję premiera, jako jedyny dotąd premier RP, przez całą kadencję do 19 października 2001 roku. Niestety niezyciwe media, (także prywatne) będące w rękach opozycyjnego SLD i byłego koalicjanta UW, ukształtowały w społeczeństwie mocno niesprawiedliwy obraz rządu i premiera, za co całe ugrupowanie zapłaciło porażką wyborczą w wyborach 2001 roku. Po przegranych wyborach na kilka lat wycofał się z działalności politycznej i wrócił do działalności naukowo-dydaktycznej, został profesorem zwyczajnym na Politechnice Opolskiej i równoległe pełnił funkcję prorektora częstochowskiej Akademii Polonijnej.

W 2004 roku wygrał wybory do Parlamentu Europejskiego, uzyskując najlepszy wynik w Polsce. W Brukseli ostro wziął się do pracy. Został wiceprzewodniczącym Europejskiego Forum Energetycznego. Reprezentował Parlament Europejski podczas wyborów na Ukrainie, wspierając Pomarańczową Rewolucję. Był posłem sprawozdawcą Parlamentu Europejskiego w ramach pakietu legislacyjnego Siódmego Programu Ramowego na rzecz Badań i Rozwoju 2007–2013, a także posłem sprawozdawcą Europej-

skiego Planu Strategicznego w dziedzinie Technologii Energetycznych. W latach 2004–2009 był członkiem Komisji Przemysłu, Badań i Energii oraz Komisji Środowiska, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności. Należał również do kilku delegacji Parlamentu Europejskiego: Komisji Współpracy Parlamentarnej UE – Ukraina, Delegacji Stosunków z krajami Azji Południowo-Wschodniej i ASEAN.

Jego zaangażowanie i kompetencje zostały wielokrotnie docenione. W 2006 roku otrzymał tytuł „Eurodeputowany 2006” w kategorii badania naukowe i technologie, który jest przyznawany przez brukselski dwutygodnik „Parliament Magazine”. Do tego doszła nagroda „Biały Węgiel 2006”, przyznawana przez Polskich Inżynierów. W 2007 roku, Przewodniczący Parlamentu Europejskiego Hans Pöttering uhonorował profesora Buzka statuetką gołębia, ufundowaną z okazji 60. rocznicy przyjęcia Deklaracji Praw Człowieka. W 2008 roku w rankingach tygodnika „Wprost” i dziennika „Rzeczpospolita” został uznany za najlepszego polskiego eurodeputowanego. W 2009 roku przyznano mu tytuł Europejczyka Roku w kategorii polityk.

Nasza uczelnia – Akademia Górniczo-Hutnicza zawdzięcza bardzo wiele aktywności profesora Buzka jako eurodeputowanego. To dzięki jego staraniom polska nauka uzyskała ogromne fundusze w ramach Programów Operacyjnych, z czego cztery duże projekty inwestycyjne są realizowane przez AGH. W ramach powstałego, dzięki jego staraniom, programu Europejskiego Instytutu Technologicznego nasza uczelnia została koordynatorem tematyki związanej z energetyką.

W ostatnich wyborach do Parlamentu Europejskiego wyborcy ze Śląska oddali na niego niemalże 400 tys. głosów. W ten sposób po raz kolejny osiągnął najlepszy wynik wyborczy w Polsce i oka-

zał się być najpopularniejszym polskim eurodeputowanym. Osobowość i kompetencje Jerzego Buzka wsparte wcześniejszym doświadczeniem nabytym w czasie sprawowania funkcji premiera polskiego rządu i podczas działalności opozycyjnej sprawiły, że 14 lipca 2009 roku został wybrany na przewodniczącego Parlamentu Europejskiego. Zdobył wówczas 555 z 644 oddanych ważnych głosów – było to największe poparcie, jakie uzyskał przewodniczący PE od 1979 roku, czyli od czasu pierwszych wyborów bezpośrednich. Został pierwszym przewodniczącym pochodzącym z nowych państw członkowskich Unii, zastąpił na tej funkcji niemieckiego Chrześcijańskiego Demokratę – Hansa Gert Pötteringa, będzie sprawował ten urząd przez najbliższe dwa i pół roku.

Jak napisał w swojej recenzji prof. Andrzej Wiszniewski: „Są ludzie, których osobowość i dokonania nie dają się pomieścić nawet w najdłuższej recenzji...” taką osobą jest niewątpliwie Doktor Honorowy Akademii Górniczo-Hutniczej profesor Jerzy Buzek. Nie mogłem także i ja pomieścić w tej, z natury krótkiej laudacji, Jego wszystkich przymiotów, opisać wyczerpująco Jego bogatą osobowość i chociaż wymienić wszystkie Jego osiągnięcia: naukowe, dydaktyczne i w działalności pro publico bono. Mogę tylko wyrazić, w imieniu całej Społeczności Akademickiej Akademii Górniczo-Hutniczej szczególną wdzięczność za przyjęcie naszej godności honorowej Doktora Honoris Causa i w ten sposób włączenie się do wspólnoty naszej Alma Mater. Nie mam wątpliwości, że zaszczytu dostąpiła raczej nasza uczelnia niż on sam od naszej uczelni.

✉ **Profesor Mirosław Handke**

Katedra Chemii Krzemianów i Związków Wielkocząsteczkowych
Wydział Inżynierii Materiałowej i Ceramiki
Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie

Inauguracja roku akademickiego i pierwsi absolwenci ZOD AGH w Rudzie Śląskiej

W dniu 9 października 2010 o godz. 13:00 w Miejskim Centrum Kultury im. H. Bisty odbyła się inauguracja roku akademickiego Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie.

Uroczyste ślubowało 55 studentów, rozpoczynając studia na kierunku Geodezja i Kartografia. Indeksy wręczali Dziekan Wydziału Geodezji Górniczej i Inżynierii Środowiska – prof. Marian Mazur oraz Prodziekan ds. Studiów Niestacjonarnych – dr hab. inż. Zygmunt Niedojadło – profesor AGH, w obecności niżej podpisanego. Odczytano również list Rektora AGH prof. Antoniego Tajdusia do młodzieży akademickiej ośrodka oraz społeczności miasta. Uroczystość inauguracji roku akademickiego była również okazją do wręczenia przez Prezydenta Miasta Ruda Śląska Andrzeja Stanię, gratulacji 19. pierwszym absolwentom AGH w Rudzie Śląskiej.

W 2006 roku Prezydent Miasta podpisał z władzami uczelni w Krakowie List Intencyjny, na podstawie którego zostały uruchomione studia niestacjonarne na kierunku „Geodezja i Kartografia”. Uruchomiony w Rudzie Śląskiej kierunek studiów wiązał

się z zapotrzebowaniem regionu na pracę geodetów.

– Nie ma wątpliwości jak wiele Ruda Śląska zawdzięcza Akademii Górniczo-Hutniczej, która w znaczący sposób promuje nasze miasto i umożliwia zdobywanie wiedzy. Obecność uczelni w naszym mieście istotnie wpłynęła na podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców Ru-

dy Śląskiej oraz sąsiednich miast, a także dała wielu dobrze wykształconych pracowników nie tylko dla górnictwa. Akademia Górniczo-Hutnicza została założona, aby pracować także dla Śląska, i z tego zadania wywiązuje się znakomicie – powiedział Prezydent Miasta.

✉ **dr inż. Tomasz Lipecki**

Kierownik ZOD AGH w Rudzie Śląskiej

foto: www.rudaslaska.pl

IX Krajowy Zjazd Górnictwa Odkrywkowego

W dniach 9–10 września 2010 roku w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie odbył się IX Krajowy Zjazd Górnictwa Odkrywkowego. Zjazd ten stanowił element **Polskiego Kongresu Górniczego 2010** w Gliwicach. Jego Głównym organizatorem była Katedra Górnictwa Odkrywkowego.

W obradach zjazdu wzięło udział ponad 260 osób reprezentujących zarówno środowiska naukowe, administracyjne i rządowe z departamentów ministerstw związanych z geologią, górnictwem, energetyką oraz ochroną środowiska. Obecne było także szerokie grono przedstawicieli poszczególnych branż górnictwa odkrywkowego z przemysłu.

Obrady IX Krajowego Zjazdu Górnictwa Odkrywkowego toczyły się pod hasłem „**Górnictwo odkrywkowe w I połowie XXI wieku – szanse i wyzwania**”.

Zgromadzonych gości przywitał Rektor AGH prof. Antoni Tajduś oraz Dziekan Wydziału Górnictwa i Geoinżynierii prof. Piotr Czaja. Podziękowali oni za przybycie wszystkim uczestnikom i wspólnie zapewnili, że górnictwo odkrywkowe zawsze było, jest i będzie na akademii jednym z głównych specjalności kształcenia. Następnie zjazd otworzył Eugeniusz Grzeszczak – Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, który w swoim przemówieniu powiedział, że władze rządowe zdają sobie sprawę, że górnictwo odkrywkowe jest podstawą rozwoju gospodarki i podstawą dobrobytu oraz nieodłącznym elementem funkcjonowania cywilizacji technicznej.

Następnie przedstawiono dwa referaty inauguracyjne, które dotyczyły dwóch głównych rodzajów surowców wydobywanych metodą odkrywkową tj. węgla brunat-

nego i surowców skalnych. Pierwszy z nich pt. **„Stan obecny i strategia rozwoju branży węgla brunatnego w I połowie XXI wieku w Polsce**” wygłosił prof. Zbigniew Kasztelewicz, a następnie prof. Wiesław Koziol pt. **„Górnictwo skalne w Polsce, stan obecny, perspektywy i uwarunkowania rozwoju**”.

Wystawę otworzyli prof. A. Tajduś – Rektor AGH, E. Grzeszczak z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz P. Litwa – Prezes Wyższego Urzędu Górniczego

for. Stanisław Małik

Integralną częścią zjazdu była wystawa maszyn i urządzeń górnictwa odkrywkowego na parkingu AGH. Uczestnicy mogli z bliska zobaczyć koparkę hydrauliczną, ładowarkę, spycharkę, wiertnicę, kruszarkę i przesiewacz, które zaprezentowały firmy m.in.: Amago sp. z o.o., Sandvik Mining and Construction sp. z o.o., Polremaco sp. z o.o., Maxam Polska sp. z o.o. czy Liebherr Polska sp. z o.o.

W celu przedstawienia opinii publicznej aktualnych problemów prowadzenia eksploatacji odkrywkowej w Polsce zorganizowano także konferencję prasową. Na pytania dziennikarzy odpowiadali przedstawiciele władz rządowych, środowiska naukowego oraz stowarzyszeń branżowych. Głównym tematem konferencji była problematyka zabezpieczenia złóż przed zabudową infrastrukturalną, tak aby mogły z nich korzystać także przyszłe pokolenia. „Obecnie z dnia na dzień tracimy kolejne złoża, które poprzez niekontrolowaną zabudowę ich powierzchni nie będą mogły być wykorzystane w przyszłości. Konieczne jest natychmiastowa zmiana regulacji prawnych dotyczących planowania przestrzennego nad terenami złóżowymi. Obecne przepisy nie działają w tym temacie – mówił prof. Zbigniew Kasztelewicz. Jeżeli nie zabezpieczymy teraz naszych najcenniejszych złóż przyszłe po-

kolenia nam tego nie wybaczą. Konieczne jest także rzetelne przedstawianie informacji o wpływie górnictwa na środowisko przyrodnicze. W środkach masowego przekazu pokazuje się tylko negatywne skutki tego wpływu. A należy także pamiętać o jego pozytywnych stronach” – podsumował prof. Piotr Czaja.

W ciągu dwóch dni obrad wygłoszono 32 referaty zablokowane w V częściach referatowych. Dotyczyły one głównie zagrożeń i bezpieczeństwa eksploatacji górniczej, problemów eksploatacji węgla brunatnego i surowców skalnych oraz nowych techno-

logii w górnictwie odkrywkowym. Nie zabrakło także zagadnień związanych z rekultywacją i ochroną środowiska, która jest bardzo ważnym elementem w prowadzeniu zrównoważonego rozwoju górnictwa odkrywkowego.

W ramach zjazdu odbyło się także otwarte posiedzenie Sekcji Górnictwa Odkrywkowego KG PAN i Głównej Komisji Górnictwa Odkrywkowego ZG SITG nt. „Problemów racjonalnej gospodarki złóżami”.

Uczestnicy zjazdu na podstawie wygłoszonych referatów i przeprowadzonej dyskusji przyjęli uchwałę, którą Komitet Organizacyjny rozesał do najwyższych władz ustawodawczych i wykonawczych w kraju

Zjazd uświetnił występ zespołu „Czerwone Gitary”, który obchodził 45-lecie swojego istnienia oraz widowisko Carskiej Rewii Tanecznej podczas bankietu wieczornego zorganizowanego w ogrodach Muzeum Archeologicznego w Krakowie.

Kolejny, X Krajowy Zjazd Górnictwa Odkrywkowego odbędzie się w 2015 roku.

dr hab. inż. Zbigniew Kasztelewicz,
prof. AGH

Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego ZGO

mgr inż. Maciej Zajączkowski

Sekretarz ZGO

Integralną częścią zjazdu była wystawa maszyn i urządzeń górnictwa odkrywkowego

for. Stanisław Małik

XXXVIII Światowy Kongres Hydrogeologiczny IAH 2010 w Krakowie

W dniach 12–17 września 2010 roku odbył się po raz pierwszy w Polsce XXXVIII Światowy Kongres Hydrogeologiczny IAH 2010.

Organizacja Kongresu została powierzona Katedrze Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej na Wydziale Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, we współpracy z głównymi ośrodkami naukowymi w Polsce zajmującymi się hydrogeologią: Państwowym Instytutem Geologicznym, Instytutem Nauk Geologicznych PAN, Komisją Hydrogeologii Komitetu Nauk Geologicznych PAN, Uniwersytetami (Jagiellońskim, Warszawskim, Śląskim, Wrocławskim, UAM w Poznaniu i UMK w Toruniu) oraz Politechnikami (Wrocławską, Gdańską i Warszawską).

Obrady odbywały się w Auditorium Maximum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Protectorat honorowy nad kongresem objęli: Główny Geolog Kraju, Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, Marszałek Małopolski, Prezydent Stołecznego Miasta Krakowa, a ze strony głównego organizatora: Rektor Akademii Górniczo-Hutniczej oraz Dziekan Wydziału Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska AGH.

Oprócz macierzystej Międzynarodowej Asocjacji Hydrogeologów (IAH) Kongres wspierały i brały aktywny udział we wspólnych sesjach naukowych organizacje międzynarodowe związane z wodami podziemnymi, takie jak: IAHS – International Association of Hydrological Sciences; IAEA – International Atomic Energy Agency; IHP UNESCO – International Hydrological Programme; NGWA – National Groundwater Association oraz ERCE – European Regional Centre for Ecohydrology w Łodzi pod auspicjami UNESCO.

W obradach Kongresu uczestniczyło 520 delegatów z ponad 70 krajów Świata, w tym 191 z Polski. Wygłoszono 190 referatów w sesjach plenarnych i tematycznych oraz zaprezentowano 115 posterów. Główny temat Kongresu Groundwater Quality Sustainability tłumaczony jako „Zachowanie dobrej jakości wód podziemnych”, nawiązuje do ogłoszenia roku 2010, rokiem jakości wody oraz przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ deklaracji, zgodnie z którą dostęp do czystej wody przeznaczonej do spożycia powinien należeć do podstawowych praw człowieka.

W trakcie obrad Kongresu została sformułowana tzw. **Deklaracja Krakowska**,

która wskazuje główne kierunki działań w tym zakresie na świecie.

Organizacja Kongresu, wraz z przygotowanym programem naukowym i kulturalnym, spotkała się z powszechnym uznaniem, o czym świadczą liczne opinie uczestników prezentowane zarówno w trakcie pobytu w Krakowie, jak i w listach oraz mailach napływających po zakończeniu obrad na adres Komitetu Organizacyjnego.

Auditorium Maximum UJ.
Ceremonia otwarcia Kongresu.

for. 25

W opinii jednego z uczestników kongresu wszystkie elementy programu naukowego i kulturalnego złożyły się na „niezapomniane przeżycia i niezatarte wspomnienia, które każdy z nas zabrał z Krakowskiego XXXVIII Kongresu IAH”.

Komitet Organizacyjny XXXVIII Kongresu Hydrogeologicznego IAH 2010 pragnie złożyć serdeczne podziękowania wszystkim uczestnikom oraz tym, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do osiągnięcia sukcesu tak naukowego, jak i organizacyjnego.

☞ **Dr hab. inż. Stanisław Witczak**
Przewodniczący
Prof. dr hab. inż. Jadwiga Szczepańska-Plewa
Wiceprzewodnicząca
Prof. dr hab. inż. Grzegorz Malina
Sekretarz

for.ZS

Porozumienie o współpracy z ZEW Niedzica SA

23 września 2010 roku w murach AGH, podpisane zostało „Porozumienie o współpracy” z Zespołem Elektrowni Wodnych Niedzica SA.

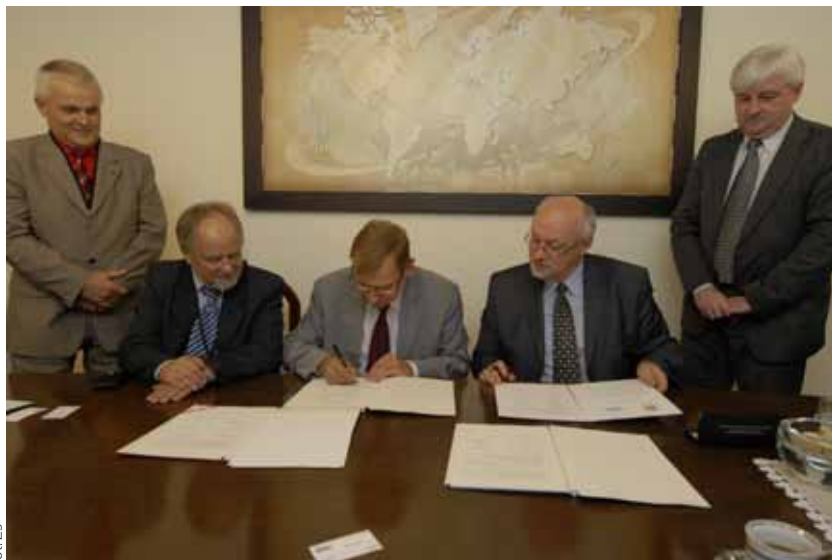
ZEW Niedzica SA jest spółką Skarbu Państwa, zajmującą się produkcją i sprzedażą energii ze źródeł odnawialnych, gospodarką wodną, działalnością hotelarsko-turystyczną, działalnością edukacyjną, prospołeczną i proekologiczną. Spółka współpracuje również z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi.

Współpraca obejmie:

- sferę naukowo-badawczą i dydaktyczną,
- wykorzystanie bazy noclegowej ZEW Niedzica SA na potrzeby konferencyjne, seminaryjne i szkoleniowe oraz na potrzeby imprez studenckich, spotkań integracyjnych, itp.

for.ZS

for.ZS

Koordynatorzy Porozumienia:

- ze strony ZEW Niedzica SA
  - w zakresie współpracy naukowo-badawczej:
Józef Wójcik
Dyrektor ds. Inwestycji i Rozwoju
  - w zakresie wykorzystania bazy noclegowej ZEW Niedzica SA:
Katarzyna Opalska-Ścisłowicz
Dyrektor ds. Turystyki.
- ze strony AGH:
  - **dr inż. Leszek Kurcz**
Prodziekan Wydziału Energetyki i Paliw

☞ **Aleksandra Wojdyła**
Centrum Transferu Technologii AGH

Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny AGH w Mielcu

druga udana inauguracja roku akademickiego 2010/2011

W dniu 9 października 2010, odbyła się druga uroczysta inauguracja roku akademickiego 2010/2011 w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym AGH w Mielcu. W systemie studiów niestacjonarnych pierwszego stopnia studia rozpoczęło 62 studentów na dwóch kierunkach: mechatronika oraz w ramach studiów międzykierunkowych Inżynieria Mechaniczna i Materiałowa, które zostały otwarte specjalnie na potrzeby mieleckiego przemysłu lotniczego.

Akademii Górniczo-Hutniczą na inauguracji reprezentowali: Prorektor AGH ds. Kształcenia prof. Zbigniew Kąkol, Dziekan Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Robotyki prof. Janusz Kowal, Dyrektor Centrum e-Learningu prof. Jan Kusiak, Kierownik ZOD AGH w Mielcu dr inż. Bolesław Karwat, prof. Andrzej Świątoniowski. Samorząd miasta i powiatu mieleckiego reprezentowali między innymi: Prezydent Miasta Mielec Janusz Chodorowski, Wicestarosta Powiatu Mieleckiego Józef Smaczny, Przewodniczący Rady Miasta Zdzisław Nowakowski, Przewodniczący Rady Powiatu Mieleckiego Marek Paprocki. Wśród zaproszonych gości byli także: Senator RP Pan Władysław Ortyl, dyrektorzy mieleckich szkół ponadgimnazjalnych, radni mia-

sta i powiatu, młodzież klas maturalnych, przedstawiciele Mieleckiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Związku Żołnierzy Górników Represjonowanych w latach 1949–1959, a także członkowie Rady Społecznej WIMiR, której posiedzenie odbyło się w Mielcu z okazji inauguracji nowego roku akademickiego.

Studentów i gości przybywających na uroczystość przed wejściem do SCK witała Orkiestra Reprezentacyjna Akademii Górniczo-Hutniczej.

Uroczystość rozpoczęło wprowadzenie sztandaru Akademii Górniczo-Hutniczej oraz odśpiewanie *Gaude Mater Polonia* przez Chór I Liceum Ogólnokształcącego im. S. Konarskiego w Mielcu. Dziekan WIMiR prof. Janusz Kowal przywitał przybyłych na tę uroczystość studentów i gości. Prorektor prof. Zbigniew Kąkol przedstawił obecny stan uczelni, mówiąc między innymi o jej znaczeniu w Polsce. Dziekan WIMiR prof. Janusz Kowal zaprezentował krótką charakterystykę wydziału podkreślając szczególnie podejmowanie inicjatyw w zakresie tworzenia nowych kierunków kształcenia, pod zapotrzebowanie nowoczesnego przemysłu. Przedstawił również pozycję wydziału wśród wszystkich jednostek o profilu mechanicznym w Polsce.

Podkreślił, że wydział drugi raz w kategorii zacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego uzyskał pierwszą kategorię i jednocześnie pierwsze miejsce ze wszystkich wydziałów mechanicznych.

Kilka słów do zebranych na Sali osób skierował, także Prezes Zarządu Polskich Zakładów Lotniczych, a Sikorsky Company Mielec Janusz Zakręcki. Podziękował władzom Miasta Mielca i powiatu mieleckiego oraz władzom AGH za utworzenie w Mielcu Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego. Studentom I roku życzył dobrych wyników w nauce, a następnie sukcesów i awansów w życiu zawodowym. Do młodszych kolegów słowa otuchy skierował również starosta II roku WIMiR z kierunku Mechanika i Budowa Maszyn Pan Dominik Matuzek. Po tych wystąpieniach nastąpiła główna część uroczystości – immatrykulacja studentów I roku, którą poprowadził Kierownik ZOD AGH w Mielcu dr inż. Bolesław Karwat.

Po uroczystym ślubowaniu studenci, którzy uzyskali najwięcej punktów podczas rekrutacji otrzymali oprócz indeksów pamiątkowe odznaki Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Robotyki. Wszyscy studenci otrzymali indeksy z rąk rektora i dziekana, a następnie zebranych na scenie zrobione zostały pamiątkowe zdjęcia.

Podczas tej uroczystości drugim ważnym wydarzeniem było wręczenie dyplomów ukończenia studiów podyplomowych w ramach projektu „Przygotowanie kadry inżynieryjno-technicznej do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów zawodowych”. Półtora roku temu, 60 osób

fol. arch. autora

for. arch. autora

z wykształceniem technicznym, głównie pracowników różnych gałęzi przemysłu, rozpoczęło studia pedagogiczne. Studia realizowane przez Centrum e-Learningu Akademii Górniczo-Hutniczej we współpracy z CKPiDN w Mielcu w 60% prowadzone były z wykorzystaniem platformy e-learningowej.

Tradycyjnie z okazji inauguracji nowego roku akademickiego został wygłoszony wykład na temat „Społeczeństwo wiedzy” przez prof. Zbigniewa Kąkola, który był skierowany głównie do studentów, ale wywołał nieskrywane zainteresowanie wszystkich uczestników uroczystości.

W imieniu władz samorządowych miasta i powiatu głos zabrał prezydent Janusz Chodorowski. Podziękował wszystkim za wkład włożony w powstanie ZOD AGH w Mielcu, wyraził również nadzieję na rozszerzenie działalności edukacyjnej o studia stacjonarne. Przekazał również informację, że w połowie listopada zostanie oddany dla AGH wyremontowany budynek w centrum miasta, gdzie będzie docelowa siedziba ZOD w Mielcu. Wspólnie z Przewodniczącym Rady Miasta Zdzisławem Nowakowskim uhonorowali: Dziekana WIMiR prof. Janusza Kowala, Prorektora AGH prof. Zbigniewa Kąkola, Dyrektora Centrum e-Learningu prof. Jana Kusiaka, Kierownika ZOD AGH w Mielcu dr inż. Bolesława Karwata, pamiątkowymi medalami wydanymi z okazji 20-lecia samorządności. W imieniu zaproszonych Gości głos zabrał Senator RP Pan Władysław Ortyl.

Oficjalną część uroczystości zakończyło odśpiewanie przez Chór I Liceum Ogólnokształcącego im. S. Konarskiego w Mielcu, *Gaudeamus igitur*. Po zakończeniu oficjalnej części uroczystości wystąpiła Orkiestra Reprezentacyjna Akademii Górniczo-Hutniczej.

Wyjazdowe posiedzenie Rady Społecznej WIMiR w Mielcu

W ramach przygotowań do uroczystości inauguracji roku akademickiego, w godzinach przedpołudniowych, w Polskich Zakładach Lotniczych a Sikorsky Company w Mielcu odbyło się posiedzenie Rady Społecznej Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Robotyki. Prezes Zarządu PZL Pan Janusz Zakręcki przedstawił bogatą historię zakładów poczynając od Centralnego Okręgu Przemysłowego, kiedy to w 1938 roku rozpoczęto produkcję samolotu dla lotnictwa wojskowego „Łoś”. W ponad siedemdziesięcioletniej historii zakłady lotnicze produkowały samoloty cywilne i wojskowe, ale również bardzo wiele innych wysoko technologicznie zaawansowanych produktów, jak: pompy wtryskowe, silniki wysokoprężne, samochody osobowe „Mikrus”, wózki akumulatorowe „Melex”, sprzęt gospodarstwa domowego i wiele innych. Obecny na spotkaniu Rady Społecznej Prezes Zarządu Polskich Kolei Liniowych Pan Andrzej Laszczyk przypomniał, że to właśnie w mieleckich zakładach zaprojektowano i wyprodukowano bardzo

nowoczesne jak na owe czasy aluminiowe kabiny kolei linowej na Kasprowy Wierch, które były eksploatowane przez dziesięć lat. Zarząd PZL a Sikorsky Company w Mielcu przygotował dla Rady Społecznej WIMiR również zwiedzanie zakładów, przedstawiając linię produkcyjno-montażową najnowszego produktu, helikoptera „Black Hawk”, który jest uważany za najbezpieczniejszą konstrukcję w swej klasie.

Kolejnym etapem w ramach wyjazdowego posiedzenia Rady Społecznej było spotkanie w Specjalnej Strefie Ekonomicznej „Euro-Park” Mielec, która podobnie jak nasza Rada Społeczna obchodzi w tym roku jubileusz 15-lecia istnienia. Historię i dokonania Specjalnej Strefy Ekonomicznej dla całego regionu przedstawił Prezydent miasta Mielca Pan Janusz Chodorowski, który jest również członkiem Rady Społecznej. Specjalna Strefa Ekonomiczna dała możliwość przekształcenia regionu z „monokultury technicznej”, dając obecnie zatrudnienie w bardzo nowoczesnych zakładach 19 tysiącom pracowników. W okresie 15 lat funkcjonowania SSE „Euro-Park” Mielec przedsiębiorcy zainwestowali w swoje zakłady ponad 4,2 miliarda złotych. Zwiedzanie Specjalnej Strefy Ekonomicznej wywarło ogromne wrażenie na tych członkach Rady Społecznej WIMiR, którzy byli w tym szczególnym miejscu pierwszy raz.

☞ **Bolesław Karwat**
Kierownik ZOD AGH w Mielcu

Metal Forming' 2010

13th International Conference on Metal Forming

W dniach 19–22 września 2010, w Toyohashi w Japonii odbyła się kolejna, 13. konferencja Metal Forming organizowana tradycyjnie przy współudziale naszej uczelni. Organizatorami konferencji byli: Maciej Pietrzyk, Jan Kusiak, Janusz Majta – Akademia Górniczo-Hutnicza, Peter Hartley, Jianguo Lin – University of Birmingham, UK, Kenichiro Mori – Toyohashi University of Technology, Japan.

we; zastosowania sztucznych sieci neuronowych, obróbka narzędzi.

Ponieważ tegoroczna konferencja organizowana była po raz pierwszy w Japonii, organizatorzy chcieli przybliżyć uczestnikom dzieje tej znanej już bardzo dobrze w Europie konferencji. W tym celu, w jednym z wystąpień, profesor M. Pietrzyk, członek Komitetu Organizacyjnego przedstawił historię i tradycję Konferencji Metal For-

z Toyohashi University of Technology z Japonii

2010 – 13. Międzynarodowa Konferencja MF'2010 w Toyohashi, Japonia. Do grona organizatorów dołączają profesorowie Fabrizio Micari i Livan Fratini z University of Palermo, Włochy, gdzie odbędzie się Metal Forming 2014.

Tegoroczna konferencja zebrała największą z dotychczasowych liczb uczestników, którzy wygłosili 353 referatów. Jest to duży sukces tej konferencji dający nadzieję na dalszy rozwój i zainteresowanie naukowców z całego świata. Harmonogram konferencji Metal Forming na kolejne lata wygląda następująco: 2012 – AGH Kraków, 2014 – University of Palermo, 2016 – AGH Kraków, 2018 – Toyohashi University of Technology, 2020 – AGH Kraków

Uroczysty bankiet, w czasie którego uczestnicy konferencji mogli poznać tradycyjną grę na bębnach, odbył się w wytwornej sali restauracyjnej hotelu Nikko Toyohashi. W wystąpieniu kończącym bankiet prof. Jan Kusiak zaprosił uczestników do Krakowa na Metal Forming'2012 i przedstawił naszą uczelnię jako miejsce kolejnego spotkania, oraz nasze miasto Kraków jako miejsce warte obejrzenia.

Wieczorem, w ostatni dzień konferencji, strona japońska w ramach tzw. „social programme”, zorganizowała zawody gry w kręgle, gdzie uczestnicy konferencji mogli wykazać się zarówno stylem postawy, jak również dobrym chwytem kuli oraz umiejętnym celowaniem, mając przy tym wiele radości i zabawy.

Materiały konferencyjne można znaleźć w specjalnym wydaniu czasopisma „steel-research international”, 81-9 (2010), Supplement Metal Forming 2010

Pełna informacja na temat Konferencji Metal Forming, znajduje się na stronie:

www.metalfforming.agh.edu.pl

✉ Halina Kusiak

Katedra Informatyki Stosowanej
i Modelowania AGH

Na uroczystym bankiecie, przy stole dla Komitetu Organizacyjnego siedzą od lewej: prof. M. Pietrzyk, P. Hartley, G. Hirt, L. Fratini, K. Mori z żoną, J. Majta, J. Kusiak oraz J. Lin z żoną

W konferencji uczestniczyło ponad 400 naukowców z całego świata, w tym z Japonii: 113, Chin: 50, Korei: 35, Iranu: 23, Taiwanu: 12 oraz po kilku uczestników z takich krajów jak USA, Tajlandia, Australia, Nowa Zelandia, Nigeria i Singapur.

Europę reprezentowali naukowcy z Niemiec: 25, Polski: 23, Francji: 11, Wielkiej Brytanii: 8, Hiszpanii: 5, Turcji: 5, Belgii: 4, Włoch: 3, Rosji: 3, Szwecji: 2, Austrii: 2, Finlandii: 2, Rumunii: 2, Szwajcarii: 1, Montenegro: 1 i Holandii: 1.

Tematykę konferencji można zawęzić do następujących obszarów:

Procesy – walcowanie, kucie, wyciskanie i ciągnięcie; wytwarzanie rur; walcowanie blach, cięcie; procesy specjalne (microforming and MEMS, hydroforming, nanotechnologia, procesy tiksotropowe).

Materiały – metale i metale nieżelazne, stopy metali, proszki spiekane; kompozyty, polimery, bimetale, metale szklane.

Mechanika odkształceń – teoria plastyczności, równania konstytutywne, modele termo-mechaniczne.

Modelowanie numeryczne – metoda elementów skończonych i metody alternatywne, optymalizacja procesów plastycznego formowania metali, zastosowanie modelowania numerycznego w plastycznej przeróbce, modelowanie wieloskalowe.

Systemy przemysłowe – sterowania procesami, CAD/CAM i systemy eksperto-

ming. W dużym skrócie, przypomnieć należy następujące, ważne dla konferencji daty:

1974 – 1. Międzynarodowa Konferencja MF'1974. Pomysł organizacji konferencji zrodził się w Zakładzie Przeróbki Plastycznej Metali AGH. Gościła zaledwie kilkunastu naukowców z zagranicy.

1992 – 4. Międzynarodowa Konferencja MF'1992. Zapada decyzja o wspólnej organizacji konferencji co 2 lata na przemian w AGH i w University of Birmingham w Wielkiej Brytanii

2008 – 12. Międzynarodowa Konferencja MF'2008 w Krakowie. Do grona organizatorów dołącza profesor Kenichiro Mori

Tradycyjna gra na bębnach

Odnowienie Immatrykulacji po 50 latach dla rocznika 1960/61 w dniu 17 września 2010

Motto: „Pamięć i tradycja to zachowanie tożsamości naszej Almae Mater”

Z wielu pięknych tradycji Akademii Górniczo-Hutniczej im. S. Staszica w Krakowie, związanych z kierunkami kształcenia w danych zawodach – wyróżnia się tradycja „Odnowienia Immatrykulacji po 50 latach od rozpoczęcia studiów”, którą poszczycić się może tylko nasza uczelnia. Uroczystość ta miała swoją pierwszą edycję podczas jubileuszu 50-lecia AGH w 1969 roku. Inicjatorem i współorganizatorem uroczystości jest Stowarzyszenie Wychowanków AGH, najstarsza uczelniana organizacja tego typu w kraju. Scenariusz tej pięknej uroczystości jest dziełem Pani dr inż. Krystyny Norwicz. Dostępują tego zaszczytu tylko ci którzy ukończyli studia wyższe, a byli immatrykulowani po raz pierwszy przed 50 laty.

Immatrykulacji dokonuje rektor z dziekanami wręczając jubilatowi specjalne okolicznościowe indeksy. Jest to święto „studentów jubilatów absolwentów”.

Kolejne już 38. odnowienie immatrykulacji miało miejsce 17 września 2010, dla rocznika 1960/61 z Wydziału Górniczego.

Jak zwykle uroczystości immatrykulacyjne rozpoczęto o godz. 9:00 mszą świę-

tą dziękczynną w Akademickiej Kolegiacie Św. Anny, podczas której modlitwę wiernych czytał mgr inż. Henryk Kornaś.

Okolo godz. 10:00 Jubilaci przybyli przed aulę AGH, gdzie załatwiali formalności zgłoszeniowe, odbierali identyfikatory osobiste, wpisywali się do Księgi Pamiątkowej, gościli przy bufecie i witali się entuzjastycznie.

Wszyscy przed godz. 12:00 zajęli swoje miejsca w auli, gdzie przy dźwiękach marsza, w samo południe przybył uroczystość Rektor AGH prof. Antonii Tajduś wraz z dziekanami immatrykulowanego wydziału prof. Andrzejem Gonetem – Wydział WNiG, Prodziekanem dr inż. Janem Winzerem – Wydział GiG oraz Wiceprzewodniczącym Stowarzyszenia Wychowanków AGH prof. Bronisławem Barchańskim.

Honorowymi Gośćmi uroczystości byli: były dziekan doktor honoris causa AGH prof. Stanisław Knothe i współtwórca polskiej szkoły projektowania i budowy kopalń prof. Mieczysław Jawień oraz prof. Kazimierz Czopek były Prorektor AGH.

Ponadto uroczystość zaszczytli: Kierownik Katedry Górnicztwa Odkrywkowego prof. Wiesław Koziol, Kierownik Katedry Górnicztwa Podziemnego prof. Waldemar Korzeniowski i Zastępca Kierownika Kate-

dry Ekonomiki i Zarządzania w Przemśle dr inż. Jerzy Załucki (fot. 1).

Uroczystość, której przewodniczył Rektor AGH prof. A. Tajduś, rozpoczęto pieśnią Gaude Mater Polonia. Po bardzo serdecznym powitaniu zebranych, rektor przypomniał stan uczelni z lat studiów jubilatów, przypomniał rektorów, dziekanów, ilość wydziałów i studentów oraz przedstawił obecny stan uczelni, kierunki kształcenia, osiągnięcia i perspektywy rozwoju.

Informacje zawarte w przemówieniu JM Rektora potwierdził „na piśmie” wręczając każdemu Jubilatowi album 90-lecia AGH. Gest ten został przyjęty entuzjastycznie.

Następnie głos zabrał Wiceprzewodniczący SW AGH prof. B. Barchański, który w swoim wystąpieniu omówił cele, zadania i osiągnięcia najstarszej tego typu organizacji uczelnianej w kraju, która swoje początki ma w 1919 roku, a wywodzi się od Stowarzyszenia Słuchaczy Akademii Górniczej, które w 1945 roku przekształciło się w Stowarzyszenie Wychowanków AGH. W dalszej części swojego wystąpienia Wiceprzewodniczący SW AGH przypomniał, że przed 50-laty immatrykulowało się 218 studentów. Studenci mieli zaszczyt i honor być edukowani przez czołowych nie tylko polskich ale europejskich uczo-

for. Z3

Prof. S. Knothe, Prof. M. Jawień, Prof. K. Czopek, Dr J. Załucki, Prof. W. Korzeniowski

Mgr. inż. T. Cichowska, Prof. B. Barchański

nych między innymi: prof. J. Litwiniszyna, prof. B. Krupińskiego, prof. J. Znańskiego, prof. A. Salustowicza, prof. F. Zalewskiego, prof. J. Walewskiego, prof. J. Somujtę, prof. S. Takuskiego, prof. R. Bromowicza, prof. J. Stępińskiego. Był to „złoty okres Wydziału Górniczego”. Wychowankowie ww. profesorów sprawdzili się we wszystkich branżach krajowego i zagranicznego przemysłu wydobywczego. Piastowali wszystkie stanowiska służbowe do Wiceministra włącznie. Kilkoro odniosło sukcesy w nauce – prorektor AGH, 4 profesorów, kilkoro doktorów. Kilkunastu absolwentów los rzucił w „świat” – Nowa Zelandia, USA, Kanada, RFN, Francja.

Po tym wystąpieniu przystąpiono do odnowienia immatrykulacji: rektor prof. A. Tajduś poprosił wszystkich o powstanie i złożenie ślubowania, którego tekst znajduje się w specjalnych indeksach odnowienia immatrykulacji.

Po złożeniu ślubowania, rozpoczął się akt immatrykulacji. Immatrykulacji dokonywał rektor dotykając lewego ramienia immatrykulowanego, berłem rektorskim, dziekan wręczył specjalne indeksy, a Wiceprzewodniczący SW, pamiątkowe znaczki uczelni. Każdej grupie została wykonana pamiątkowa fotografia z rektorami, dziekanem i Wiceprzewodniczącym SW.

Po zakończeniu immatrykulacji mgr inż. Janusz Cichowski odczytał listę 45 Absolwentów, którzy od nas odeszli. Uczczono ich minutą ciszy.

Następnie głos zabrał przedstawiciel immatrykulowanych mgr inż. Marian Mach-

nicki, który przypomniał lata ich studiów, profesorów z tamtych lat, oraz serdecznie podziękował za pamięć i organizację tej niepowtarzalnej uroczystości.

Gaudeamus igitur zakończyło centralną część uroczystości. Z uwagi na fakt, że uroczystość miała miejsce 17 września – w pamiętnym dniu IV rozbioru Polski,

uczestnicy spotkania złożyli kwiaty i zapalili znicze pod tablicami upamiętniającymi pracowników Akademii Górniczej, którzy zostali zamordowani przez niemiecki i sowiecki reżim w latach 1939–1945 (fot. 2, 3). Rektor zaprosił wszystkich do wspólnej i wydziałowych fotografii pod statuą Stanisława Staszica – patrona AGH oraz do zwiedzenia uczelni (fot. 4).

Po zakończeniu uroczystości w Auli Absolwenci zwiedzili swoje byłe Katedry i razem z osobami towarzyszącymi udali się na wspólny obiad do stołówki „Tawo”. Po krótkim odpoczynku w pokojach domu studenckiego przy ul. Reymonta 17 (serdeczne podziękowania dla dyrekcji Dyrektora Miasteczka Studenckiego mgr inż. R. Serwickiego). O godzinie 19-tej rozpoczął się w salach recepcyjnych „Tawo” bal, który trwał prawie do białego rana. Uroczyste pożegnania miały miejsce na Rynku u Noworola w dniu 18 września w godzinach w godzinach od 10-tej do 14-tej.

Organizatorami 38 odnowienia immatrykulacji w dniu 17 września 2010, byli przedstawiciele z rocznika 1960/61: mgr inż. Barbara Nowak, mgr inż. Janusz Cichowski, mgr inż. Jerzy Marcinek, dr inż. Kazimierz Krochmal, prof. Bronisław Barchański.

Podsumowując 38 uroczystość dla rocznika 1960/61 w dniu 17 września 2010 roku, immatrykulacje odnowiło 72 górników i wierników.

✉ **Bronisław Barchański**

Mgr inż. J. Marcinek, mgr inż. B. Nowak, mgr inż. J. Cichowski

AKADEMIA
GÓRNICZO - HUTNICZA
1878
IN STATUOLÓGIA BARRICIA

1776 PRZEJĘCIE WYKONAWCZĄCĄ
KADRA GÓRNICZYSTWA
W WYKONAWCZYM ZAKŁADZIE GÓRNICZYM
I HUTNICZYM (1776-1848)
I. BŁAŻEK, WŁ. JAK

1780 STWORZENIE
KOMISJI GÓRNICZO-HUTNICZEJ
W KRÓLEWSTWIE POLSKIM
PRZEZ
1784-1785

1782 KOLEJNA REORGANIZACJA
1782 WYKONAWCZY ZAKŁAD GÓRNICZY
W WYKONAWCZYM ZAKŁADZIE GÓRNICZYM
I HUTNICZYM (1782-1848)

1782 PROGRAM AKADÉMII GÓRNICZO-
HUTNICZEJ

1878 WYKONAWCZY ZAKŁAD GÓRNICZO-
HUTNICZY W KRAKOWIE (1878-1918) I W. JAKÓB
TOMASZEWICZ I W. JAKÓB
TOMASZEWICZ I W. JAKÓB
TOMASZEWICZ I W. JAKÓB

WYKONAWCZY ZAKŁAD GÓRNICZO-
HUTNICZY (1878-1918)

1886
1887
1888
1889
1890
1891

1918
1919
1920
1921
1922

1923
1924
1925
1926
1927
1928
1929
1930
1931
1932

fot. Z Sulima

<http://foto.agh.edu.pl/thumbnails.php?album=182>

Uroczystość wmurowania kamienia węglanego pod budynek Centrum Ceramiki AGH

W dniu 24 września 2010 r. odbyła się uroczystość wmurowania kamienia węglanego pod budynek Centrum Ceramiki AGH.

Nowy obiekt dydaktyczny o planowanej powierzchni użytkowej 5591 m² będzie pawilonem pięciokondygnacyjnym wyposażonym w najnowocześniejsze instalacje techniczne. Budynek pozwoli pomieścić specjalistyczną aparaturę i sprzęt naukowo-dydaktyczny Wydziału Inżynierii Materiałowej i Ceramiki oraz zapewni właściwe warunki kształcenia wciąż rosnącej liczbie studentów. Projekt współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Łączny koszt realizacji projektu oszacowany został na 32,34 mln zł.

Projekt ten jest kolejną, rozpoczętą w tym roku inwestycją realizowaną przez AGH – pozostałe to: Akademickie Centrum Materiałów i Nanotechnologii, budynek Wydziału Energetyki i Paliw oraz budynek Centrum Informatyki AGH. Łączna wartość tych projektów to ponad 223 mln zł.

Diamentowi laureaci

Tradycyjnie już w ramach inauguracji nowego roku akademickiego odbyło się uroczyste wręczenie „Diamentów AGH” laureatom kolejnej edycji konkursu na najlepszą pracę dyplomową. Bohaterami tej miłej uroczystości kończącej XI edycję konkursu „Diamenty AGH” byli autorzy najlepszych prac w obu kategoriach konkursu – teoretycznej i aplikacyjnej – i promotorzy nagrodzonych prac. I wszystko wskazuje na to, że wybór jury potwierdził jedynie talenty i osiągnięcia tej wyjątkowej dwójki absolwentów naszej uczelni.

Paweł Kuczera, autor najlepszej pracy teoretycznej, to także najlepszy absolwent Wydziału Fizyki i Informatyki Stosowanej w roku akademickim 2008/2009. Obecnie jest doktorantem Interdyscyplinarnych Studiów Doktoranckich prowadzonych przez WFIS AGH. Wyniki pracy magisterskiej laureata zostały opublikowane w renomowanych zagranicznych czasopiśmie naukowych oraz zaprezentowane na dwóch międzynarodowych konferencjach, a prywatnie laureat lubi podróże, jazdę na nartach i pieszą turystykę górską. Promotorem zwycięskiej pracy jest prof. Janusz Wolny.

Drugi laureat konkursu, autor najlepszej pracy dyplomowej w kategorii prac aplikacyjnych to **Dominik Przyborowski** jest autorem publikacji w prestiżowych czasopiśmie profesjonalnych. Obecnie kontynuuje on swoją edukację jako student Interdyscyplinarnych Studiów Doktoranckich łącząc ją z dalszą pracą naukową na Wydziale FIS AGH. I w przypadku drugiego laureata, jego zainteresowania wykraczają poza naukę i technikę – w wolnych chwilach oddaje się studiom nad historią myśli politycznej, literaturą, nie stroni także od dobrej muzyki. Oprócz eksperymentów fizyki wysokich energii lubi też eksperymenty kulinarne. Promotorem nagrodzonej pracy jest prof. Marek Idzik, który kolejny raz wychował „diamentowego” laureata. Gratulacje także dla dziekana i kadry naukowej Wydziału FIS za tak świetnych absolwentów.

Tę część uroczystości inauguracji poprowadził z młodzieńczą werwą Prorektor ds. Współpracy i Rozwoju prof. Jerzy Lis, a statuetki, medale i dyplomy wręczyli laureatom i promotorom Rektor AGH prof. Antoni Tajduś oraz Przewodniczący Jury konkursu dr inż. Leszek Kurcz. Warto dodać, że do XI edycji konkursu zgłoszono ponad pięćdziesiąt prac, z których 26 uzyskało wyróżnienia. Wszystkie wyróżnione prace można jeszcze oglądać na specjalnej wystawie w Bibliotece AGH. Wydano również zeszyt naukowy z publikacjami autorów wyróżnionych w konkursie prac. Rozpoczę-

ło się także składanie wniosków do kolejnej edycji konkursu „Diamenty AGH,” organi-

zowanego od dwunastu lat przez Studenckie Towarzystwo Naukowe pod patronatem Rektora AGH. Życzymy powodzenia!

Leszek Kurcz

for. ZS

for. ZS

Stowarzyszenie
STUDENCKIE TOWARZYSTWO NAUKOWE
Akademia Górniczo-Hutnicza
im. Stanisława Staszica

ogłaszają:

XII konkurs na najlepszą pracę dyplomową
„Diamenty AGH”
pod patronatem Jego Magnificencji Rektora AGH

Konkurs odbywa się w dwóch kategoriach:
najlepsza praca teoretyczna, najlepsza praca aplikacyjna

Uczestnikami Konkursu mogą być studenci AGH, którzy zdali egzamin dyplomowy w regulaminowym terminie.

Prace należy składać do dnia 30 października 2010 roku w sekretariacie Stowarzyszenia.

Wyróżnione w Konkursie prace są prezentowane na specjalnej wystawie w Bibliotece Głównej AGH.

Wręczenie nagród i statuetek „Diamenty AGH” dla zwycięzców Konkursu odbywa się podczas uroczystości inauguracji roku akademickiego.

Informacje dotyczące Konkursu i Regulamin dostępne są na stronie:
<http://www.stn.agh.edu.pl/>

Profesor Karol Przybyłowicz obchodził Jubileusz 80-lecia urodzin

Profesor Karol Przybyłowicz, wybitny metaloznawca, obchodził w tym roku Jubileusz 80-lecia urodzin. W związku z tym 17 września 2010 roku, na Wydziale Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej AGH, odbyło się okolicznościowe seminarium. Warto przedstawić zatem sylwetkę dostojnego Jubilata.

Karol Stanisław Przybyłowicz urodził się 9 czerwca 1930 roku w Gliniku Mariampolskim. Naukę rozpoczął w okresie okupacji, w tajnym nauczaniu. Po wojnie ukończył Liceum Przemysłu Hutniczego w Stalowej Woli i przez dwa lata pracował w Hucie Stalowa Wola jako technik. W latach 1951–1956 studiował w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie na Wydziale Metalurgicznym. Już na III roku studiów rozpoczął pracę w Katedrze Metalografii i Obróbki Ciepłej AGH na stanowisku zastępcy asystenta. Po uzyskaniu dyplomu magistra w 1956 roku został starszym asystentem. W latach 1957/1958 odbył studia podyplomowe w zakresie stosowania izotopów promieniotwórczych w technice, prowadzone przez Katedrę Fizyki prof. M. Mięśowicza. W 1963 roku uzyskał stopień doktora nauk technicznych. W 1966 roku uzyskał stypendium i wyjechał na 10-miesięczny staż naukowy w Uniwersytecie Columbia w Nowym Jorku. Zapoznał się tam z metodyką pracy na mikroanalizatorze rentgenowskim i jonowym mikroskopie polowym oraz podjął badania nad wpływem wielkości atomów na dyfuzję w dyslokacyjnych granicach ziarn, które stały się podstawą Jego rozprawy habilitacyjnej. Istotnym elementem tej rozprawy było przeprowadzenie analizy wpływu chaotycznie zorientowanych dyslokacji na dyfuzję objętościową. Wyniki zostały opublikowane w Scripta Metallurgica. Profesor Przybyłowicz habilitował się w 1970 roku. Tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego nadano Mu w 1977 roku, a profesora zwyczajnego w 1985 roku. W 1969 roku zorganizował od podstaw w Instytucie Metalurgii AGH Zakład Analiz Strukturalnych, który wyróżniał się dużą aktywnością naukową w zakresie mikroanalizy rentgenowskiej, rentgenografii, obróbki cieplno-chemicznej i dyfuzji granicznej. Wypromował wszystkich asystentów zakładu. W 1988 roku zakład był organizatorem 12 Kongresu Mikroanalizy i Optyki Rentgenowskiej.

Należy tu wspomnieć o jeszcze jednym polu działania, na którym profesor Przybyłowicz położył ogromne zasługi. Od 1973 roku, przez prawie 20 lat był kierownikiem studiów doktoranckich na Wydziale Metalurgicznym AGH oraz prowadził wykłady na tych studiach. Był organizatorem blisko 20 ogólnopolskich seminariów doktoran-

kich. W tym czasie wzięło w nich udział kilkuset uczestników, z których wielu jest dzisiaj profesorami. Były te seminaria, według oceny ich uczestników, platformą wymiany myśli i szkołą prezentowania wyników badań, nawiązywania kontaktów i współpra-

for. Stanisław Malik

cy oraz prowadzenia dyskusji naukowej. Sam wypromował 10 doktorów, z których jeden jest już profesorem tytularnym.

Profesor Przybyłowicz jest autorem lub współautorem ponad 200 publikacji, z tego ok. 1/5 stanowią publikacje w językach obcych. Ten olbrzymi dorobek naukowy jest rezultatem prac prowadzonych w kilku nurtach działalności badawczej. Zasadniczym przedmiotem zainteresowań naukowych profesora stały się dyfuzja po granicach ziarn, ale znaczące osiągnięcia ma także w innych tematach. Problematyką dyfuzyjną zajmował przez ponad 30 lat. W ramach pracy magisterskiej rozpoczął hodowlę monokryształów aluminium o założonej orientacji, początkowo metodą rekryształizacji, a następnie ze stanu ciekłego. Wyniki tych badań zostały zamieszczone w monograficznej pracy J. Chojnackiego „Metalografia strukturalna”. Pierwszy w Polsce opanował wytwarzanie bikryształów Al o założonej dezorientacji. Pierwszy na świecie zbadał dyfuzję po granicach ziarn daszkowych i skręcania aluminium w zależności od kąta dezorientacji. Wykrył również dyfuzję tlenu po granicach ziarn Al. Prace z tej dziedziny zostały omówione w dwóch zagranicznych monografiach:

Bokszejn, Kopeckij i Szwindlerman 1986 roku i Kaur i Gust 1988 roku.

Wykrył również anizotropię twardości borków i sformułował oryginalną teorię tworzenia warstw borkowych poprzez dyfuzję boru granicami ziarn kolumnowych borków, dzięki czemu mogą rosnąć pomimo braku gradientu koncentracji boru. Opracowana została też przez niego technika barwnego wytrawiania borków. W zakresie mikroanalizy opracował metodę określania

stopnia niejednorodności chemicznej stopów i spieków, która została opublikowana w Kristall und Technik.

Do badania przemian fazowych w stalach profesor Przybyłowicz opracował aparaturę do określania początku i końca izotermicznego rozpadu austenitu metodą indukcyjno-magnetyczną wykorzystywaną do opracowywania wykresów CTPi dla stali na liny. Publikacje na ten temat ukazały się w Dräht Welt. W zakresie obróbki laserowej opracował oryginalne powłoki antyrefleksyjne i metodę badania ich właściwości absorpcyjnych za pomocą próbek zbieżnych (jest współautorem dwóch patentów z tej tematyki).

Tematyka dyfuzji kontynuowana była w prowadzonych przez profesora pracach doktorskich i magisterskich. Potwierdzeniem zasług profesora na polu badań zjawiska dyfuzji było Jego członkostwo w International Diffusion Researchers Association.

Znaczący udział w dorobku naukowym profesora Przybyłowicza stanowią badania z zakresu inżynierii powierzchni, a w szczególności badania procesów borowania i chromowania. Szereg prac dotyczyło morfologii warstw powierzchniowych

oraz mechanizmu ich wzrostu, a także badania własności. Badania te, a także badania trwałości narzędzi z węglików spiekanych pokrytych powłoką TiC, miały aspekt użytkowy. Wykazano, że powłoka TiC hamuje dyfuzję Co do skrawanej stali.

Profesor aktywnie współpracował z przemysłem, m.in. z Hutą „Jedność” i Hutą „Zawiercie”, w których był konsultantem, a także Hutą „Stalowa Wola”, Hutą „Warszawa” (w latach 1987–1989 profesor był tam kierownikiem zakładu badawczego Instytutu Metalurgii AGH) i Fabryką Maszyn Górniczych „Glinik”. Efektem współpracy z tą ostatnią było opracowanie oryginalnej (opatentowanej) metody wykonania gryzów świrdrów wiertniczych. W sumie pod kierownictwem profesora wykonanych zostało kilkadziesiąt prac dla przemysłu. Wiele rozwiązań zostało opatentowanych (np. oryginalna metoda platerowania blach lub rur) lub nowatorskich (np. obróbka cieplno chemiczna miedzi w celu zwiększenia jej odporności na ścieranie). Profesor jest autorem lub współautorem ośmiu patentów.

Profesor Przybyłowicz był bardzo zaangażowany w pracę dydaktyczną. Szeroki był zakres tematyczny Jego wykładów: metaloznawstwo, materiałoznawstwo, metaloznawstwo teoretyczne, fizyka metali, fizyczne podstawy odkształcenia, teoria dyfuzji, rentgenografia, metalurgia proszków, stale stopowe, metody badania metali. Podczas pracy w AGH prowadził wykłady na studiach dziennych i zaocznych w różnych punktach konsultacyjnych, m.in. przy Hucie Warszawa, dla których opracował pierwszy skrypt. Do wszystkich wykładów opracowywał podręczniki. Ogółem ukazało się ponad 20 tytułów w blisko 50 wydaniach. Liczby te stawiają profesora na czołowym miejscu wśród polskich autorów podręczników z zakresu metaloznawstwa i materiałoznawstwa. „Metaloznawstwo teoretyczne”, które ukazało się po raz pierwszy w 1973 roku i było pierwszym podręcznikiem profesora, wznawiane było 4-krotnie. W 1999 roku, w wydaniu

książkowym (WNT), ukazały się „Podstawy teoretyczne metaloznawstwa”. Książka opiera się na poprzednich opracowaniach skryptowych, jednakże została przez autora gruntownie przeredagowana i uzupełniona m.in. wynikami jego własnych badań. Dużym powodzeniem cieszy się od lat „Metaloznawstwo”, które ukazało się już w 8 wydaniach (a dziewiąte wydanie zostało złożone w wydawnictwie). Profesor do podręczników z metaloznawstwa po raz pierwszy wprowadził elementy inżynierii powierzchni (nagiatanie, implantację jonową, nasycanie w wyładowaniu jarzeniowym czy w złożu fluidalnym, natrysk plazmowy, metody PVD, CVD, wtapianie laserowe) oraz opis nowoczesnych metod badawczych (mikroskop skaningowy, jonowy mikroskop polowy, dyfraktometr rentgenowski) stosowanych w inżynierii materiałowej, a także elementy metalografii ilościowej i wiele nowości (stopy z pamięcią kształtu, szkło metaliczne, nadplastyczność).

W 1991 roku ukazała się monografia napisana przez profesora pt. „Teoria i praktyka borowania stali”. Jest to pierwsza w Polsce książka poświęcona tej tematyce, uwzględniająca szczególnie do-

robek profesora, jego współpracowników i innych polskich autorów. Jest to też pierwszą na świecie publikacją omawiającą również kompleksowe borowanie i metody badania warstw borkowych. Podręczniki *Metaloznawstwo*, *Materiałoznawstwo w pytaniach i odpowiedziach*, wraz z podręcznikiem elektronicznym zostały uznane za nową metodę dydaktyczną, nagrodzoną przez Ministra. Już na emeryturze ukazała się nowa książka profesora – *Inżynieria stopów żelaza*.

Ostatnio profesor zainicjował opracowanie nowych testów, które mogą być też wykorzystywane jako edukacyjne gry komputerowe (zostały zamieszczone w Internecie). Profesor zainicjował i zorganizował w Kielcach trzy Szkoły Letnie Inżynierii Powierzchni, a także był wcześniej współorganizatorem Szkoły Letniej „Dyfuzja w ciałach stałych” wraz z prof. S. Mrowcem.

Pełnił też z ramienia SITPH funkcję członka Rady Konsultacyjno Programowej Przeglądu Technicznego. Członek Komitetu Nauki o Materiałach PAN, członek Komisji Metalurgiczno-Odlewniczej Komitetu Hutnictwa PAN oraz Zespołu Inżynierii Powierzchni Komitetu Budowy Maszyn PAN. Był recenzentem licznych prac doktorskich, habilitacyjnych, grantów KBN i książek.

Za swą działalność profesor Przybyłowicz został odznaczony Krzyżem Oficerskim i Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem „Za Zasługi dla Wydziału Metalurgii i Inżynierii Materiałowej AGH”, Medalem 40-lecia PRL, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Odznaką „Za Zasługi dla Ziemi Krakowskiej”, Srebrną i Złotą Odznaką „Za pracę społeczną dla Miasta Krakowa, Odznaką Honorową „Zasłużony dla Stowarzyszenia Wychowanków AGH”. Wielokrotnie był wyróżniany Nagrodami Ministra oraz Rektorów AGH.

✉ **Andrzej Ciaś**

Efekty kształcenia w e-learningu

Jednym z wyzwań stawianych kształceniu przez Internet jest sprawne współdziałanie systemów informatycznych stosowanych przez różne jednostki i organizacje polegające na bezpiecznej wymianie danych. Zadaniem pomocnym w realizacji tego celu jest utworzenie odpowiedniej struktury danych w taki sposób, aby umożliwiła ona łatwe zarządzanie nimi oraz zapewniała ich interoperacyjność. Projekt ICOPER, w którym czynnie zaangażowane jest Centrum e-Learningu, zajmuje się sporządzaniem wspólnych formatów danych wykorzystywanych w nauczaniu na odległość. Rozwijany w projekcie model ma pomóc stworzyć ujednoczoną strukturę, która umożliwi zastosowanie tych samych danych w różnych aplikacjach.

Spośród wielu nowo utworzonych formatów na szczególną uwagę zasługuje model dotyczący danych o osiągniętych efektach kształcenia (ang. learning outcomes). Przypomnijmy, że zgodnie z zaleceniami wdrażanego procesu bolońskiego każdy tworzony kurs powinien dostarczać informacji o efektach (wiedza, umiejętności i kompetencje) jego ukończenia. W odróżnieniu od poprzednio obowiązującego typu, w którym najważniejsze były informacje o kursie, jego programie i założeniach, nowe podejście wprowadza wiele udogodnień dla studentów, wykładowców oraz wszystkich potencjalnych pracodawców. Poniżej zostaną opisane najważniejsze korzyści wynikające z zastosowania tego modelu.

Jednym z kroków w kierunku ujednoczenia danych jest specyfikacja modelu Personal Achieved Learning Outcomes (PALO). Ułatwia on wymianę danych na przykład pomiędzy systemami LMS (platformy e-learningowe), e-portfolio, portalami społecznościowymi czy systemami rekrutującymi. Model ten zawiera informa-

cje o wiedzy, umiejętnościach i kompetencjach osiągniętych przez osobę oraz o relacjach pomiędzy efektami kształcenia, bez względu na ontologie i taksonomie, do których należą. Schemat ten przechowuje również dane o kontekście, w jakim efekty kształcenia są zdobywane, o poziomie trudności i jakości, o ocenie otrzymanej za ukończenie kursu oraz odnośniki do rekordów stanowiących dowody na zdobycie określonych kompetencji. Schemat struktury PALO pokrywa w pełni, choć z pewnymi modyfikacjami istniejące już specyfikacje dla określenia osiągniętych efektów kształcenia.

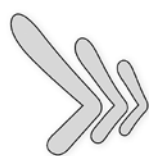
Dane o strukturze zgodnej ze specyfikacją PALO generowane powinny być przez systemy LMS w momencie ukończenia kursu lub szkolenia. Specyfika budowy formatu daje możliwość grupowania danych z pojedynczych kursów w profile. Dzięki temu profile, zawierające informacje o ukończonych kursach, mogą być układane w różne konfiguracje i tworzyć różnorodne zbiory pożądaných przez użytkownika efektów kształcenia. Można więc przygotowywać profile skierowane do konkretnych grup docelowych. Jedną z najważniejszych cech specyfikacji PALO jest możliwość eksportu profili przy użyciu standardu Atom, następcę popularnego RSS. To właśnie rozwiązanie umożliwiające wymianę danych pomiędzy systemami. Spersonalizowane pod kątem określonego portalu profile (pogrupowane efekty kształcenia) mogą przynieść użytkowni-

kowi wiele korzyści. Studenci mogą w lepszy sposób planować swoją karierę. Dane te mogą być także przetwarzane w procesie rekrutacji, a dzięki odnośnikom do rekordów dowodzących autentyczności, pracodawcy lub agencje pośredniczące mają pewność co do posiadanych przez kandydatów umiejętności i wiedzy. Można je również zastosować jako suplement do dyplomu; European Learning Mobility(ELM) Diploma Supplement (EuroLM, 2009). Profile wykorzystywać będą mogły osoby, które chcą systematycznie się rozwijać, zdobywać nowe doświadczenia, poprawiając jednocześnie swoją sytuację na rynku pracy.

Obecnie w projekcie najlepszych praktyk ICOPER, wykonywane są prototypy aplikacji, które uwzględniają dzielenie się informacjami zawartymi w profilach PALO. Jeden z nich tworzony jest w Centrum e-Learningu, a jego celem jest eksportowanie zdobytych efektów kształcenia do portali społecznościowych jak Facebook, iGoogle czy LinkedIn oraz możliwość wyświetlania ich na platformie Moodle. Eksportowane efekty kształcenia zgromadzone są w utworzonym i rozwijanym w projekcie repozytorium zasobów edukacyjnych (Open Icooper Content Space – OICS).

Więcej informacji o projekcie iCoper: www.icoper.org

✉ Jacek Bubak
Kamila Myczkowska

Centrum e-Learningu AGH
<http://www.cel.agh.edu.pl>

Moje wakacje w obiektywie

Konkurs fotograficzny

W pierwszej połowie października na Wydziale Energetyki i Paliw zorganizowany został przez Radę Studentów EiP konkurs na najpiękniejszą fotografię z wakacji. Uczestnicy konkursu (studenci oraz pracownicy wydziału), umieszczali wykonane przez siebie zdjęcia na profilu „Energetyka na AGH” na Facebooku, gdzie były one oceniane przez internautów. Zacięta walka o pierwszą lokatę trwała niemal do ostatniej chwili. Ostatecznie, spośród 13 opu-

blikowanych fotografii, najwięcej głosów uzyskało zdjęcie pt. „Mazury – cud natury”, autorstwa Dariusza Falkusa, zaś na kolejnych miejscach uplasowały się zdjęcia Macieja Jędrzejczyka i Patrycji Winiarczyk. Zwycięzcy oraz wyróżnionym serdecznie gratulujemy!

Konkurs „Moje wakacje w obiektywie” był doskonałą okazją do pogłębienia umiejętności analitycznej obserwacji otaczającego nas świata, uwrażliwienia na piękno

przyrody, doskonalenia i promocji sztuki fotografowania oraz integracji społeczności Wydziału. Konkurs odbywał się pod patronatem prodziekanów dr inż. Leszka Kurcza i dr inż. Tadeusza Olkuskiego.

Gratulujemy wszystkim uczestnikom konkursu za wspólną zabawę i zapraszamy do udziału w kolejnych konkursach i zabawach. Szczegóły już niebawem na stronie Wydziału Energetyki i Paliw oraz na naszym facebook'owskim profilu „Energetyka na AGH”! Póki co zachęcamy do obejrzenia wszystkich zdjęć konkursowych, które prezentujemy w naszej galerii.

✉ Marta Wojda

Kalendarium rektorskie

16–18 września 2010

- Ogólne Zgromadzenie oraz Spotkanie Komitetu Sterującego KIC InnoEnergy (Sztokholm, Szwecja).

17 września 2010

- Odnowienie immatrykulacji po 50. latach Wydziału Górniczego.
- Spotkanie z Konsulem Honorowym Wielkiej Brytanii oraz Dyrektorem Polsko-Brytyjskiej Izby Handlowej w celu nawiązania współpracy.

17–18 września 2010

- Posiedzenie Polskiego Forum Akademicko-Gospodarczego w AGH.

20 września 2010

- Spotkanie organizacyjne studentów i przedstawicieli wszystkich uczelni biorących udział w przygotowaniach do Dni Jana Pawła II – 2010.
- Spotkanie z delegacją z Japonii (JCOAL) w związku z Clean Coal Day – Conference. zorganizowane było przez Ministerstwo Gospodarki.

22 września 2010

- Spotkanie robocze CC POLAND + w ramach współpracy KIC InnoEnergy.

23 września 2010

- Otwarcie konferencji „Opracowanie technologii zgazowania węgla dla wysokoefektywnej produkcji paliw i energii elektrycznej” w AGH.
- Posiedzenie Rady Naukowej Projektu INITECH.
- Podpisanie porozumienia o współpracy z Zespołem Elektrowni Wodnych Niedzica SA.
- Spotkanie z delegacją Georgia State w siedzibie LifeScience Klaster Kraków.
- Otwarcie V Krakowskiej Konferencji Młodych Uczonych.
- Otwarcie centrum doskonalenia powstałego przy współpracy AGH oraz firmy OSTM Poland Sp. z o. o. na Wydziale Matematyki Stosowanej AGH.

24 września 2010

- Uroczystość wmurowania kamienia węgielnego pod budynek „Centrum Ceramiki”.
- Uroczyste posiedzenie senatu z okazji nadania tytułu doktora honoris causa prof. Jerzemu Buzkowi.
- Udział w uroczystości otwarcia podziemi Rynku Głównego w Krakowie.

27 września 2010

- Spotkanie z przedstawicielem Kancelarii Premiera Malezji Panią Fukaną Muhi w celu nawiązania współpracy.

28 września 2010

- Spotkanie informacyjno-promocyjne zorganizowane przez Uniwersytet Jagielloński i Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dotyczące promocji kierunków technicznych, matematycznych i przyrodniczych wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych z Małopolski. Wykład Prorektora AGH ds. Kształcenia, prof. Z. Kąkola, pt. „O karierze komputera”.

29 września 2010

- Spotkanie z przedstawicielami PGE Elektrociepłownia Lublin.
- Spotkanie Komitetu Sterującego KIC InnoEnergy (Frankfurt, Niemcy).

29 września–3 października 2010

- Wyjazd do Murmańska (Rosja) w celu nawiązania współpracy Murmańskim Państwowym Uniwersytetem Technicznym.

30 września 2010

- Spotkanie z przedstawicielami Akademii Muzycznej i PWST w Krakowie w związku z organizowanym koncertem i spektaklem teatralnym z okazji Dni Jana Pawła II.
- Międzynarodowa konferencja „Europejska wspólnota środowiska i kultury a zrównoważony rozwój”, zorganizowanej przez Uniwersytet Otwarty AGH, przy współpracy z Radą Programową Szkoły Ochrony i Inżynierii Środowiska im. W. Goetla.

30 września – 2 października 2010

- JARA – Poland Seminar on Cooperation – proposals in the field of Energy – seminarium (Aachen, Niemcy). W trakcie spotkania zostało podpisane porozumienie o współpracy pomiędzy AGH a Julich Forschungszentrum: „International Centre of Electron Microscopy for Materials Science IC-EM”

4 października 2010

- Uroczysta Inauguracja Roku Akademickiego 2010/2011.
- Posiedzenie Konwentu AGH.

6 października 2010

- Posiedzenie Komisji Nagród Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa.

7 października 2010

- Podpisanie pre-umowy dla projektu „Budynek dydaktyczno-laboratoryjny dla energetyki” w Urzędzie Marszałkowskim.

8 października 2010

- Międzynarodowa konferencja CISIM 2010 (International Conference on Computer Information Systems and Industrial Management Applications) na Wydziale Fizyki i Informatyki Stosowanej AGH.

9 października 2010

- Uroczysty koncert w kościele św. Piotra i Pawła inaugurujący działalność Fundacji PANTEON NARODOWY oraz posiedzenie Rady Fundacji.

9-12 października 2010

- Wizyta w Uralskim Państwowym Uniwersytecie w Yekatierinburgu w Rosji. Celem wizyty było nawiązanie współpracy pomiędzy AGH a Uniwersytetem w Yekatierinburgu.

11 października 2010

- X Krakowskie Warsztaty Gridowe (CGW'10) organizowane przez ACK Cyfronet AGH.
- Konferencja „Inteligentne miasto – rekomendacje dla Polski” zorganizowana przez Krakowski Park Technologiczny przy współpracy Instytutu Rozwoju Miast. Konferencja została objęta honorowym patronatem Ministerstwa Infrastruktury, Unii Metropolii Polskich oraz Związku Miast Polskich.
- Przyjęcie delegacji władz z Narodowego Uniwersytetu Nafty i Gazu w Iwanofrankowsku (Ukraina). Rozmowy dotyczące wymiany studentów w ramach studiów i praktyk z możliwością podwójnego dyplomowania.

13 października 2010

- Konferencja „Być albo nie być (oto jest) pytanie o współpracę Nauka-Biznes” zorganizowanej przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego.
- Spotkanie Komitetu Sterującego KIC InnoEnergy (Frankfurt, Niemcy).

12–14 października 2010

- Zgromadzenie Plenarne Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych (Politechnika Radomska).

Media o AGH

Przełynęli kajakiem z Krakowa do Gdańska

Polska Dziennik Bałtycki 1.9.2010

Tomasz Rzechowicz i Maciej Srokowski przełynęli 880 kilometrów w 17 dni. Podróż rozpoczęli w Krakowie. Tam też kupili kajak za 300 zł, który łatali, malowali i doprowadzali do użytku przez ponad miesiąc. Nigdy wcześniej nie byli na spływie. Na wyprawę Kraków – Gdańsk wyruszyli, bo szukali interesującego sposobu na wakacje i założyli się z kolegami, że dadzą radę. Studenci krakowskiej Akademii Górniczo-Hutniczej nie spodziewali się ani trudnych warunków na rzece, ani tego że trasę przełyną w tak szybkim tempie. – Prawie dwukrotnie wyprzedziliśmy uczestników zeszłorocznej „Ekspedycji Wisła”, którzy trasę dłuższą o niecałe 100 kilometrów pokonali w ponad miesiąc – mówi Tomasz Srokowski. – Jesteśmy dumni, ale tak naprawdę nie chodziło nam o czas, tylko o to że damy radę mimo kryzysów.

Edukacja online rośnie w siłę

Gazeta Wyborcza 2.9.2010

Musisz powtórzyć trudny materiał do sprawdzianu? Przygotujesz się do matury? Nie rozumiesz materiału? Wystarczy kliknąć! – rośnie liczba e-learningowych ofert dla uczniów.

W Krakowie na rynku ofert e-learningowych zdecydowanie przoduje Akademia Górniczo-Hutnicza. W 1996 roku uczelnia rozpoczęła pierwsze w Polsce prace nad wykorzystaniem Internetu w nauczaniu, a w 2006 roku otworzyła świetnie prosperujące Centrum e-learningu. Nowoczesna jednostka akademicka stworzyła specjalny program kształcenia nie tylko dla studentów, ale również dla uczniów gimnazjów i liceów. Uczelnia od lat pomaga krakowskim szkołom wdrażać innowacyjne programy edukacyjne, a także oferuje maturzystom darmowe kursy dokształcające z matematyki, fizyki i chemii.

Superkomputer

Dziennik Polski 4.9.2010

Akademia Górniczo-Hutnicza udostępni wkrótce nowoczesny superkomputer, na którym badacze z całego kraju będą mogli wykonywać obliczenia naukowe. – Do tej pory, aby realizować obliczenia wielkiej skali, należało lokalizować je poza granicami naszego kraju, a wymagało tego prowadzenie wielu zaawansowanych badań, realizowanych także w Krakowie – mówi prof. Kazimierz Wiatr, dyrektor CYFRONETU z AGH. Superkomputer zostanie kupiony i udostępniony w ramach Programu Obliczeń Wielkich Wyzwań Nauki i Techniki (POWIEW). Projekt jest realizowany przez trzy ośrodki naukowe: Kraków, Poznań i Warszawę. – Spodziewamy się, że już jesienią naukowcy z całej Polski będą mogli nieodpłatnie korzystać z tego supernowoczesnego sprzętu – mówi prof. Wiatr.

W Krakowie obraduje IX Zjazd Górnictwa Odkrywkowego

Gazeta.pl 9.9.2010

Dwudniowy zjazd rozpoczął się w czwartek w Krakowie. Uczestnicy zjazdu podkreślali, że działalność górnicza jest nierozdzielnie związana z terenem występowania złoża i nie da się jej przenieść w inne miejsce. „Chronimy różne dobra, na przykład przyrodę, ale to nie wyklucza konieczności ochrony bogactwa narodowego, jakim są kopaliny. Te sprawy powinny być rozstrzygane na szczeblu krajowym. Nie może być tak, że pojedyncza gmina chce lub nie chce ochrony lub wykorzystania jakiegoś złoża” – podkreślił prof. Zbigniew Kasztelewicz z Katedry Górnictwa Odkrywkowego AGH w Krakowie. Dziekan Wydziału Górnictwa i Geoinżynierii AGH prof. Piotr Czaja zwrócił uwagę, że węgiel jest polskim dobrem narodowym, które wymaga szczególnego traktowania. „W Legnicy mamy złożo węgla, które przy intensywnym wydo-

byciu 25 mln ton rocznie wystarczy na 400 lat. To kapitalny zasób energii zgromadzony przez miliony lat, ale okazuje się, że jeden protest małej gminy może to wszystko zniweczyć. W ten sposób niewielka społeczność decyduje o tym bogactwie narodowym, które powinno być wspólne” – dodał.

Nie tylko techniczne w AGH

Puls Biznesu 10.9.2010

Krakowska Akademia Górniczo-Hutnicza oferuje łącznie ponad 90 kierunków studiów podyplomowych. Mimo to w nowym roku akademickim planuje otworzyć kolejnych dziewięć: Diagnostyka i przeciwdziałanie problemom społecznym, e-Biznes: poprawa efektywności organizacji przy wykorzystaniu technologii IT, Facility Management, Geoenergetyka i geoinżynieria, Geologia górnicza, Lotnictwo i naziemny skaning laserowy, Nowoczesne materiały i techniki w budownictwie, Odpady w kopalniach – prawo, technologia, środowisko, Socjologia marketingu – analiza rynku i zachowań konsumentów w warunkach kryzysu. W AGH można też już studiować MBA.

Artysta, fizyk i programista w jednym

Rzeczpospolita 10.9.2010

– Gwałtownie zwiększająca się moc obliczeniowa, rozmiar monitora, moc karty graficznej w niskobudżetowych komputerach typu PC, a nawet dwurdzeniowych laptopach; rozpowszechnienie się komputerów w firmach, domu, szkołach podstawowych i średnich powodują, że grafika komputerowa staje się atrakcyjną drogą wykorzystania komputera w przemyśle rozrywkowym, dydaktyce i w pracy zawodowej – mówią przedstawiciele Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Na dwóch wydziałach Akademii Górniczo-Hutniczej stworzono studia związane z grafiką komputerową. I tak na Wydziale Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Elektroniki można wybrać nowoczesną grafikę komputerową. Natomiast na Wydziale Matematyki Stosowanej na grafikę komputerową. – Studia pod nazwą nowoczesna grafika komputerowa wystartowały w momencie powstania wyspecjalizowanego Lab Grafiki, które jest jednym z najnowocześniejszych tego typu laboratoriów w Polsce – opowiada prof. Tadeusz Szuba, kierownik studiów.

Przedsiębiorcy będą kształcić studentów

Dziennik Gazeta Prawna 15.9.2010

Pracodawcy narzekają, że absolwentom polskich uczelni brakuje umiejętności praktycznych. Aby to zmienić, resort nauki w projekcie nowelizacji ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, którym wczoraj zajmował się rząd, przewiduje większy udział firm w ich kształceniu. Pracodawcy będą doradzać ministrowi nauki i szkolnictwa wyższego. Będą też uczestniczyć w tworzeniu programów nauczania wprowadzanych z Krajowymi Ramami Kwalifikacji (KRK), które określają, jakie umiejętności i kompetencje powinien posiadać absolwent danego kierunku studiów. Dzięki temu programy studiów mają bardziej niż obecnie odpowiadać na potrzeby rynku pracy. Resort nauki chce też zwiększyć udział praktyków w kształceniu studentów. – Mamy podpisanych 200 umów z pracodawcami, którzy oferują naszym studentom staże i dostęp do nowych technologii – mówi Bartosz Dembiński, rzecznik Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Taka współpraca oplaca się pracodawcom i uczelniom. Firmy, które oferują np. programy stażowe dla studentów, zapewniają sobie kadrę. A uczelnia zyskuje m.in. dostęp do najnowszej technologii, której sama nie mogłaby zaoferować studentom. – O dobrych specjalistów z zakresu np. inżynierii biomedycznej jest trudno, dlatego firma, która będzie ich potrzebowała, będzie mogła w porozumieniu z uczelnią ich kształcić – wyjaśnia Bartosz Dembiński.

Deklaracja Krakowska w trosce o wodę

Dziennik Polski 15.9.2010

Pięćset uczestników z siedemdziesięciu krajów świata bierze udział w odbywającym się w Krakowie XXXVIII Światowym

Kongresie Hydrogeologicznym. „Na pomoc wodzie“ – to główne hasło kongresu. Jego organizatorem jest Katedra Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej Akademii Górniczo-Hutniczej. To pierwszy taki kongres w Polsce.

Główny temat spotkania – Groundwater Quality Sustainability – oznacza Zachowanie dobrej jakości wód podziemnych. Nawiązuje on do faktu, iż 2010 roku został ogłoszony rokiem jakości wody, a Zgromadzenie Ogólne ONZ przyjęło deklarację stwierdzającą, że dostęp do czystej wody przeznaczonej do spożycia powinien należeć do podstawowych praw człowieka.

Kraków– studia, które dają pracę

Gazeta Wyborcza 16.9.2010

Coraz większą sympatią maturzystów cieszy się krakowska AGH. Od kilku lat przeżywa prawdziwe oblężenie, zwłaszcza na wodzących kierunkach, jak geodezja, kartografia czy budownictwo. Tam o jedno miejsce walczy od kilku do dziesięciu osób. Na kierunki zamawiane średnio jest dwóch-trzech kandydatów na miejsce. AGH w ostatnich latach wychodzi naprzeciw oczekiwaniom młodych ludzi, do swojej oferty włączając popularne i lubiane przez młodych ludzi kulturoznawstwo czy socjologię. Akademia Górniczo-Hutnicza pochwaliła się kilka miesięcy temu pierwszymi badaniami losów swoich absolwentów, którzy studia skończyli w 2008 roku. A jest się czym chwalić, bowiem analizy przeprowadzone przez uczelniany Ośrodek Monitorowania Kadry Zawodowej pokazały, że kończący tę uczelnię znajdują pracę albo już na ostatnim roku studiów, albo zaraz po obronie. – To, że firmy same pytają, a wręcz proszą o naszych absolwentów, to dla nas najlepsze potwierdzenie skuteczności – cieszy się prof. Jerzy Lis, prorektor ds. współpracy i rozwoju akademii. – My z kolei staramy się reagować jak najszybciej na potrzeby rynku, co roku otwieramy kilka nowych kierunków i specjalności, zapraszamy praktyków do udziału w zajęciach. To procentuje – podkreśla.

Jak badać wały. Odwiert, georadar?

Gazeta Wyborcza 18.9.2010

Choć naukowcy mają nowoczesne i szybkie metody badań wałów, władze gmin wolą stosować stare. A że nie mają na nie pieniędzy, badań prawie nie robią. W połowie lipca naukowcy z krakowskiej Akademii Górniczo-Hutniczej zaprosili na seminarium przedstawicieli samorządów gmin Małopolski, Śląska i Podkarpacia poszkodowanych w niedawnej powodzi stulecia oraz instytucji odpowiedzialnych za stan wałów przeciwpowodziowych. – Chcieliśmy pokazać, że stosując georadar lub inne metody geofizyczne, można szybciej badać wały i osuwiska, a przez to szybciej zapobiegać nieszczęściom. Tak robi się w wielu krajach na świecie – przekonuje prof. Jadwiga Jarzyna, szefowa Katedry Geofizyki AGH. Naukowcy z AGH zachęcają, by do stosowanych obecnie metod odwiertu punktowego i pobierania próbek dodać np. metodę badania georadarem. Działa on podobnie jak skaner czy rentgen, „prześwietlając” cały wał. Pokazując, w którym miejscu konstrukcja jest rozluźniona, pozwala precyzyjnie wskazać miejsce naprawy czy odwiertu do pobrania próbek. To pozwoliłoby zaoszczędzić pieniądze, czas i oszczędzić strukturę wałów.

Naukowcy z Katedry Geofizyki AGH udowadniają jednak, że metody geofizyczne niesłusznie są niedoceniane przez geologów. W 2003 roku przeprowadzili jako nieliczni w Polsce testowe badania wałów georadarem. Przebadali wał w okolicach ul. Wioślarskiej, który już wtedy okazał się rozluźniony. Podczas tegorocznej powodzi konstrukcja pękła około 100 metrów od miejsca badań. Działki wzdłuż ul. Księcia Józefa przed zalaniem uratowała tylko błyskawiczna akcja służb i mieszkańców. Drugi przebadany odcinek przy ul. Podbipięty naprawiano po powodzi w 1997 roku. 10 lat później, kiedy przeskanowali go geofizycy z AGH, okazał się mocno rozluźniony. W lipcu 2010 przeciekał aż do podłoża, podtapiając okoliczne domy. – Nasze badania pokazały, że metody geofi-

zyczne mogą być stosowane do lokalizacji obszarów rozluźnień w wałach – uważa prof. Jarzyna.

AGH pracuje nad zgazowaniem węgla

Puls Biznesu 24.9.2010

Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie zainaugurowała projekt badawczy dotyczący opracowania technologii zgazowania węgla dla wysoce efektywnej produkcji paliw i energii elektrycznej. Jego wartość wynosi 89 mln zł, czego 80 mln pochodzi z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, a 9 mln zł od partnerów przemysłowych. Projekt potrwa pięć lat. Jego koordynatorem jest Akademia Górniczo-Hutnicza. Partnerami naukowymi są także: Główny Instytut Górnictwa, Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla i Politechnika Śląska. Ze strony przemysłu konsorcjum współtworzą: KHW, KGHM, Tauron, PKW, PKE oraz Zakłady Azotowe Kędzierzyn.

Jerzy Buzek doktorem honoris causa AGH

Gazeta.pl 24.9.2010

Senat uczelni uhonorował prof. Jerzego Buzka „za wybitne osiągnięcia naukowe w dziedzinie technologii chemicznej, propagowanie proekologicznych rozwiązań w energetyce oraz promowanie rozwoju nauki w swojej działalności społeczno-politycznej”. Wniosowała o to rada Wydziału Inżynierii Materiałowej i Ceramiki. Profesor Jerzy Buzek jest człowiekiem ogromnie poważanym przez środowiska naukowe oraz polityczne. Szybko przeszedł wszystkie szczeble kariery naukowej – od studiów w Politechnice Śląskiej, po tytuł profesorski i tytuły doktora honoris causa uniwersytetów w Seulu, Dortmundzie, Isparcie, Politechniki Opolskiej, Politechniki Śląskiej i Łódzkiej – powiedział na początku uroczystości rektor AGH prof. Antoni Tajduś. Tajduś wymieniał zasługi Buzka dla uczelni. – Prof. Buzek podkreślał, że Polska musi stać się liderem czystych technologii węglowych – i stało się. 16 grudnia 2009 roku zarząd Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii w Budapeszcie ogłosił wyniki konkursu w ramach Wspólnoty Wiedzy i Innowacji na utworzenie pierwszych Węzłów Wiedzy i Innowacji. Wśród sześciu zwycięzców znalazła się Polska, a AGH przewodzi tym konsorcjom – mówił prof. Tajduś.

Jak podkreślił w laudacji prof. Handke, nawiązując do słów innego promotora prof. Wiszniewskiego, „są ludzie, których osobowość i dokonania nie dają się pomieścić nawet w najdłuższej recenzji. Taką osobą jest niewątpliwie doktor honorowy AGH prof. Jerzy Buzek”. Gratulacje nowemu doktorowi h.c. składała m.in. minister nauki i szkolnictwa wyższego Barbara Kudrycka. Obecny był minister spraw wewnętrznych i administracji Jerzy Miller, przedstawiciele władz samorządowych i rektorzy krakowskich uczelni. Wcześniej prof. Buzek wziął udział w uroczystości wmurowania kamienia węgielnego pod budynek Centrum Ceramiki AGH przy al. Mickiewicza 30. Obiekt pozwoli pomieścić specjalistyczną aparaturę i sprzęt naukowo-dydaktyczny Wydziału Inżynierii Materiałowej i Ceramiki oraz zapewni właściwe warunki kształcenia rosnącej liczbie studentów. Projekt współfinansowany jest ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Łączny koszt przedsięwzięcia oszacowany został na 32,34 mln zł.

Honory dla prof. Jerzego Buzka

Dziennik Polski 25.9.2010

Prof. Jerzy Buzek, przewodniczący Parlamentu Europejskiego, odebrał wczoraj doktorat honoris causa Akademii Górniczo-Hutniczej. – Zawsze widział Pan wyraźnie, czego potrzebuje nasz kraj, pytał Pan i nie bał się trudnych zadań i niepopularnych decyzji, nie obiecywał, lecz realizował nawet najtrudniejsze wyzwania – mówił rektor AGH prof. Antoni Tajduś. Przed uroczystością prof. Jerzy Buzek i władze uczelni wzięli udział w akcie wmurowania kamienia węgielnego pod nowy budynek Centrum Ceramiki AGH.

☞ Bartosz Dembiński – Rzecznik Prasowy AGH

Absolwenci AGH w mediach

Wiadomości Naftowe i Gazownicze 5.08.2010

41 lat w piłskiej Naftcie przepracował **Stanisław Wais**. Jest absolwentem Wydziału Wiertniczo-Naftowego AGH. Pracę rozpoczął w 1969 roku i zajmował kolejno stanowiska od stażysty poprzez asystenta, kierownika wiertni, specjalisty ds. cementowań i specjalisty ds. instrumentacji. Pracował również na kontraktach zagranicznych w Iraku i Nigerii z włoską firmą „Saipem” oraz w Indiach dla firmy ONGC jako inżynier wiertnik. Zdobyte tam doświadczenie bardzo się później przydało w przekształcaniu „spółki krajowej” w spółkę działającą na rynku międzynarodowym jaką od paru lat jest piłska Nafta. Od 1993 do 1997 roku był naczelnym inżynierem, później przez rok dyrektorem naczelnym, a od 1998 do 2010 prezesem spółki. Tadeusz Rzemikowski, kolega Stanisława Waisa od 41 lat tak o nim napisał: „Podziwiamy go, szczególnie wtedy, gdy staje do „apelu” w pięknym górniczym galanciku ozdobionym generalskimi szlifami i licznymi medalami, z siwą i już nieco przerzedzoną czupryną przykrytą skrzącym... zielonym pieprzem. Fajny z niego gość, nic więc dziwnego, że na pożegnalny wieczór przybyło ponad 100 osób”.

Builder 18.08.2010

Wojciech Gątkiewicz jest absolwentem krakowskiej AGH. Posiada tytuł MBA, uzyskany w Gdańskiej Fundacji Kształcenia Menedżerów we współpracy z Rotterdam School of Management. Od stycznia 2008 roku pełnił funkcję prezesa zarządu Monier Sp. z o.o. (poprzednio pod nazwą Lafarge Dachy).

Echo dnia 13.09.2010

Andrzej Babiec ukończył studia na Wydziale Górniczym AGH w 1998 roku. Po zmianach administracyjnych kraju i reorganizacji w straży był kolejno zastępcą naczelnika Wydziału Kontrolno-Rozpoznawczego Komendy Miejskiej straży, naczelnikiem Wydziału Operacyjno-Szkoleniowego, zastępcą komendanta miejskiego w Tarnobrzegu, wreszcie komendantem miejskim. Podczas uroczystości wojewódzkich z okazji Dnia Strażaka odebrał nominację do stopnia brygadiera.

Gazeta Wyborcza 13.09.2010

Profesor Józef Neterowicz studiował w krakowskiej AGH. Ponad 30 lat temu wyjechał do Szwecji i rozpoczął pracę jako konsultant i kierownik projektów związanych z ochroną środowiska i sektorem energii odnawialnej. Jest doradcą sejmowym i ekspertem Związku Miast Polskich.

Forbes 30.09.2010

Bartosz Chytła prezes Zarządu norwesko-niemieckiego banku w Europie północno-wschodniej – DnB NOR jest absolwentem Wydziału Zarządzania i Marketingu AGH. Karierę zawodową rozpoczął w 1995 roku w firmie Excogito zajmującej się projektowaniem systemów informatycznych. Od 1996 roku był związany z Pierwszym Polsko-Amerykańskim Bankiem, później z Fortis Bankiem, początkowo wdrażając produkty bankowe oraz elektroniczne kanały dystrybucji. Następnie jako dyrektor departamentu rozwoju usług był odpowiedzialny również za marketing, call center i karty płatnicze. Od 2004 roku był wiceprezesem Zarządu Fortis Banku, w którym odpowiadał za segmenty bankowości detalicznej oraz małych i średnich przedsiębiorstw. Zarządzał siecią oddziałów i dodatkowo od 2007 roku ryzykiem kredytowym. Równocześnie pełnił funkcję członka komitetu zarządzania Retail Banking Grupy Fortis, członka rady nadzorczej Fortis Private Invest-

ments (dawniej Fortis Securities) oraz członka rady nadzorczej PTE Aegon. W Zarządzie banku Dn NOR zasiada od września 2008 roku. Na stanowisko prezesa został desygnowany w grudniu 2009 roku. Posiada dyplom MBA Ecole Nationale des Ponts et Chaussees w Paryżu oraz Bristol University.

Bankier.pl 1.10.2010

Jarosław Kolankowski ukończył Informatykę na Wydziale Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Elektroniki w 1996 roku, ponadto w 1999 roku studia MBA, Executive Master of Business Administration. Zajmował kolejno stanowiska jako analityk-programista w Polkomtel SA, starszy konsultant w PriceWaterhouseCoopers, architekt rozwiązań w HP i manager w IBM. W latach 2005–2007 został prezesem Zarządu, dyrektorem generalnym w Softdata Sp. z o.o. Od 2007 roku pełni funkcję wiceprezesa Zarządu COPI SA. Od 1 października został powołany na członka Zarządu Spółki B3System.

Dziennik Polski (rubryka: Nowosądecka) 15.10.2010

„Do zarządzania gminą potrzebna jest przede wszystkim sprawna głowa, a nie nogi” – przekonuje **Piotr Wojtas**, kandydat Komitetu Wyborczego Wyborców Nasza Gmina Grybów na wójta. Absolwent kierunku Zarządzania i Marketingu AGH, mieszkający w Białej Niżnej porusza się na wózku inwalidzkim, co nie przeszkadza mu w sięganiu po miliony złotych z unijnych funduszy dla Fundacji Pomocy Osobom Niepełnosprawnym w Stróżach i stawiania sobie ambitnych celów. Jednym z nich jest start w listopadowych wyborach samorządowych.

Polska Dziennik Zachodni (rubryka: Sosnowiec) 15.10.2010

Kazimierz Górski od 2002 roku jest prezydentem Sosnowca. W 1983 roku ukończył studia na Wydziale Mechanicznym AGH. Do 1990 roku pracował w dozorcze technicznym w KWK „Porąbka-Klimontów”, następnie prowadził działalność gospodarczą i kierował spółdzielnią mieszkaniową. Zasiadał w radzie miejskiej, był też wiceprezydentem. Zbiera znaczki i porcelanę kobaltową. Lubi spacerować, grać na gitarze i reperować samochody. „Myślę, że jesteśmy jednym z nielicznych miast, które tak szybko poradziło sobie z problemem wykorzystania terenów przemysłowych. Udało się zagospodarować tereny po kopalni Sosnowiec, są już plany dotyczące kopalni Niwka Modrzejów, gdzie znów będzie wydobyć” – mówi prezydent.

Polska Głos Wielkopolski 15.10.2010

Śpiew jest moim życiem, a malarstwo pasją – zapewnia **Wiesław Ochman**, który otrzyma 16 października doktorat honoris causa poznańskiej Akademii Muzycznej. „To mój drugi doktorat honorowy, bo rok temu otrzymałem ten tytuł od uczelni, którą ukończyłem – Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Ale jest to pierwszy doktorat nadany mi przez uczelnię artystyczną. Doktorat to coś szczególnego dlatego, że jest to uznanie i podkreślenie wysiłku i osiągnięć artystycznych. A jeśli nadaje to uczelnia tak poważna, to jest to naprawdę wydarzenie i przyznaję się, że jestem bardzo wzruszony i dumny” – podkreśla artysta.

Super Express 15.10.2010

Joanna Trzaska jest nieformalnym rzecznikiem głowy państwa. Piszą o niej: jest piękna, inteligentna, kompetentna i młoda. „To prawda, prezydent zaproponował mi kierowanie biurem prasowym kancelarii. Zgodziłam się” – mówi. Z Sejmem związana jest blisko 10 lat. Najpierw jako specjalista od zamówień publicznych, potem jako pracownik, wicedyrektor i p.o. dyrektora biura prasowego Sejmu. Z wykształcenia jest doktorem nauk humanistycznych (specjalizacja: nauki o polityce). Ukończyła Marketing i Zarządzanie w AGH oraz szkołę muzyczną. Jest mężatką i ma 10-letnią córkę.

✉ Opracowała: Małgorzata Krokoszyńska

Typewriter – historia maszyn biurowych

fol. Z5

W dniu 21 września 2010 roku, w Muzeum Historii AGH i Techniki, otwarto nową wystawę zatytułowaną „Typewriter – historia maszyn biurowych”. Gościem Muzeum był kolekcjoner – Pan Jan Kałuża z Tych, który w dniach 21–24 września prezentował wszystkim zwiedzającym swoją cenną kolekcję dawnych maszyn piszących i liczących. Zainteresowanie tematem było większe niż mogliśmy oczekiwać, zarówno

wśród młodzieży szkolnej, jak i starszych pasjonatów historii techniki. Prezentacji towarzyszyły interesujące pogadanki kolekcjonera, połączone z nauką pisania i liczenia na dawnym sprzęcie biurowym.

Kolekcja maszyn Pana Kałuży liczy ponad 250 unikatowych egzemplarzy, z których najstarszy – maszyna do pisania Smith Premier z 1908 roku – zapoczątkował rozwój jego pasji kolekcjonerskiej.

Obejrzelśmy liczne egzemplarze maszyn piszących firmy Remington, Olympia, Erica, Olivetti, Ideal, Mignon, a także piszących alfabetem Braille'a. Najwięcej jednak czasu spędzili goście muzeum eksperymentując z maszynami liczącymi i sortującymi monety. Inspirujące w swej prostocie i niezawodności okazały się obliczenia dokonywane na liczydło europejskim i chińskim. Nauce, połączonej z dobrą zabawą, nie było końca.

Punktem kulminacyjnym stały się wydarzenia Małopolskiej Nocy Naukowców (w nocy z 24 na 25 września 2010). Podczas tego wieczoru muzeum nasze odwiedziło ponad 600 osób (wycieczki szkolne, studenckie, liczne rodziny z dziećmi w różnym wieku). Oprócz wyżej wymienionych prezentacji kolekcjonera, połączonych z możliwością udziału w licznych konkursach z nagrodami, można było także zobaczyć wystawę radiową i wysłuchać historii polskiej radiotechniki, w której znaczną rolę odegrali profesorowie Akademii Górniczej – Jan Stock i Mieczysław Jeżewski. Ponadto, w Sali Modelarium można było obejrzeć modele o tematyce górniczej i hutniczej, dawne urządzenia laboratoryjne i wynalazki profesorów AGH, a w Sali Historii AGH – zapoznać się z 50-letnią historią muzeum i przeszło 90-letnią historią uczelni.

✉ **dr Maria Korzec**
Kierownik Ośrodka Historii Techniki
z Muzeum

fol. Z5

Energetycy na tropach reakcji łańcuchowej

Początek października to kolejne zadanie studentów „zamawianych” z Wydziału Energetyki i Paliw AGH. Tym razem dzieńścioro z nas odbywało dwutygodniowy staż w Instytucie Problemów Jądrowych w Świerku pod Warszawą.

Zajęcia rozpoczęła część wykładowa obejmująca podstawowe zagadnienia z zakresu promieniotwórczości naturalnej i sztucznej. Zajęcia obejmowały wykłady prowadzone przez specjalistów, dotyczące różnych zagadnień. Dowiedzieliśmy się m.in. o źródłach i zastosowaniach promieniowania jonizującego, jego biologicznym działaniu i ryzyku z tym związanym, o naturze dualizmu korpuskularno-falowego, poznaliśmy podstawowe zagadnienia energetyki jądrowej, poszerzyliśmy swoją wiedzę dotyczącą techniki akceleratorowej i zastosowań akceleratorów w medycynie, zapoznaliśmy się z jonowymi technikami modyfikacji własności powierzchni materiałów

Uzupełnieniem wykładów były liczne ćwiczenia laboratoryjne przeprowadzane w zespołach dwu osobowych pod okiem kadry instytutu oraz wizyty w laboratoriach wydziałów instytutu oraz Instytutu Energii Atomowej „Polatom”, które chętnie odsłaniały swoje tajemnice. Dzięki staraniom naszych opiekunów i uprzejmości pracowników mieliśmy okazję „dotknąć” prawdziwy reaktor jądrowy (Maria), poznać Laboratorium Badań Materiałowych, Ośrodek Radioizotopów, Zakład Fizyki Plazmy, Zakład Detektorów i Elektroniki Jądrowej, Zakład Modyfikacji Materiałów, Zakład Fizyki i Techniki Akceleracji Cząstek czy Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych.

Ostatniego dnia naszego stażu miało miejsce seminarium dotyczące przeprowadzonych przez nas eksperymentów. Każdy zespół dokładnie omawiał badane zjawisko, wyniki eksperymentów i odpowiadał

foto. arch. autora

na pytania kadry, bądź reszty studentów. Wszystkie eksperymenty i wykłady były bardzo pouczające, dawały możliwość samodzielnego myślenia i dochodzenia do właściwego rozwiązania. Wszelkie wątpliwości były od razu po konsultacjach rozwiewane. Na stażu dowiedzieliśmy się wielu ciekawych rzeczy, pracownicy IPJ i IEA starali się wyjaśnić różne wątpliwości, od-

powiadać na wszystkie pytania oraz obalać mity dotyczące promieniowania i energii jądrowej. Na zakończenie otrzymaliśmy stosowne certyfikaty odbycia stażu w IPJ.

Oprócz nauki i czasu spędzonego na studiowaniu otrzymanych materiałów mieliśmy okazję, podczas wolnego weekendu, zwiedzać Warszawę. Niezmiernie pomocny był w tej kwestii jeden z doktorantów pracujących w IPJ, który pokazał nam najważniejsze i najpiękniejsze miejsca stolicy.

Na trasie dwudniowego spaceru znalazły się między innymi: Stare Miasto z Zamkiem Królewskim, Belweder, Łazienki, Muzeum Pałac w Wilanowie i Muzeum Powstania Warszawskiego.

Czas spędzony w IPJ i w Świerku będziemy wspominać bardzo długo i przyjemnie, a zdobyta wiedza i doświadczenie zapewne zapoczentują nam w przyszłości. To niezwykle interesujące spotkanie z energią jądrową mogło się odbyć dzięki staraniom naszego Prodziekana ds. Kształcenia WEiP pana dr inż. Leszka Kurcza i przychyłności kierownictwa IPJ w Otwocku w osobach panów prof. prof. Grzegorza Wrochny i Ludwika Dobrzyńskiego, za co serdecznie im dziękujemy. Mieliśmy podczas stażu także dostęp do wielu opracowań naukowych, dzięki którym mogliśmy dodatkowo rozwijać swoją wiedzę, a także przygotować jeden z posterów na zbliżającą się zakopiańską konferencję „Surowce – Energia – Klimat” organizowaną przez Instytut Gospodarki Paliwami i Energią PAN w Krakowie, na którą zostaliśmy przyjęci dzięki uprzejmości dyrektora instytutu pana prof. Eugeniusza Mokrzyckiego. Po powrocie do Krakowa mamy więc tylko chwilę na przepakowanie się i wyjazd na naszą pierwszą tak dużą konferencję i de-

foto. arch. autora

biut w roli autorów referatów na sesję posterową. Cieszymy się, że dzięki studiom na kierunku energetyka prowadzonym na naszym Wydziale Energetyki i Paliw i możliwości udziału w programie studiów na kierunkach zamawianych, możemy w sposób bardzo ciekawy i atrakcyjny poszerzać swoją wiedzę i umiejętności. Życzymy naszym koleżankom i kolegom aby także mieli takie okazje do podnoszenia poziomu swojej wiedzy i umiejętności.

✉ Marcin Michniak
Rafał Polepszyc

for. arch. autora

Informacje kadrowe

Z postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o nadaniu odznaczenia „Krzyża Zasługi” za czyny przekraczające zakres zwykłych obowiązków została odznaczona:

Srebrnym Krzyżem Zasługi

- mgr Agnieszka Zych
Biblioteka Główna

Z postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o nadaniu „Medali za Długoletnią Służbę” za wzorowe, wyjątkowo sumienne wykonywanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej zostali odznaczeni:

Medal Złoty za Długoletnią Służbę

- dr Wiesław Kurpiewski
Wydział Humanistyczny
- mgr Marta Małgorzata Kuryłowicz-Kuhn
Stydium Języków Obcych
- mgr Katarzyna Magdalena Maciejowska
Biblioteka Główna
- dypl. ekon. Teresa Ozga
ACK „Cyfronet”
- prof. dr hab. inż. Stanisław Piróg
Wydział Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Elektroniki
- mgr Ewa Maria Postawa
Biblioteka Główna
- inż. Grażyna Stanisława Ryczek
Biblioteka Główna
- prof. dr hab. inż. Robert Franciszek Schaefer
Wydział Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Elektroniki
- mgr Ewa Aniela Szaflarska
Biblioteka Główna
- Grażyna Stanisława Wilczak
Wydział Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Elektroniki
- mgr Ewa Józefa Wójcik
Stydium Języków Obcych
- dr inż. Jerzy Załucki
Wydział Górnictwa i Geoinżynierii

Medal Brązowy za Długoletnią Służbę

- Joanna Kożuch
Wydział Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Elektroniki
- dr inż. Jerzy Mieszaniec
Wydział Górnictwa i Geoinżynierii

Minister Edukacji Narodowej za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania przyznał wyróżniającym się nauczycielom akademickim Medal Komisji Edukacji Narodowej

Wydział Górnictwa i Geoinżynierii:

- dr inż. Stanisław Hachaj
- dr inż. Katarzyna Poborska-Młynarska
- dr inż. Jan Winzer
- dr inż. Jerzy Załucki

Wydział Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Elektroniki

- dr inż. Barbara Bisztyga
- dr inż. Aleksander Dziadecki
- prof. dr hab. Marek, Romuald Ogiela
- dr inż. Jacek Ostrowski
- dr inż. Adam Penczek
- dr hab. inż. Andrzej Skulimowski – prof. nadzw.

Wydział Inżynierii Mechanicznej i Robotyki

- dr inż. Stanisław Flaga
- dr inż. Waldemar, Stanisław Rączka
- dr hab. inż. Jacek Snamina – prof. nadzw.

Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska

- dr hab. inż. Jan Golonka – prof. nadzw.

Wydział Inżynierii Materiałowej i Ceramiki

- prof. dr hab. inż. Jan Chłopek
- dr hab. inż. Ryszard Lech – prof. nadzw.
- dr inż. Marcin Środa

Wydział Odlewnictwa

- dr hab. inż. Witold Krajewski – prof. nadzw.
- dr hab. inż. Jerzy Zych – prof. nadzw.

Wydział Wiertnictwa, Nafty i Gazu

- prof. dr hab. inż. Stanisław Dubiel
- dr inż. Alicja Fryszak-Wolkowska
- dr inż. Mariusz Łaciak
- dr inż. Czesława Ropa
- dr inż. Tadeusz Solecki

Wydział Energetyki i Paliw

- dr inż. Jerzy Górecki
- dr Andrzej Krzyżanowski
- dr inż. Elżbieta Vogt

Wydział Humanistycznego

- dr hab. Maciej Uliński – prof. nadzw.

Akcja charytatywna „Święta Dzieciom 2010”

Już od początku nowego roku akademickiego, a w zasadzie w trakcie wakacji, ruszyły prace nad kolejną edycją akcji charytatywnej „Święta Dzieciom”. Będzie to już szósta edycja akcji, która z roku na rok cieszy się coraz większą popularnością wśród studentów i pracowników AGH. Tegoroczne przedsięwzięcie organizowane jest przez afiliowane przy Akademii Górniczo-Hutniczej Stowarzyszenie „Studenckie Towarzystwo Naukowe” i Studenckie Koła Naukowe przy współpracy z Uczelnianą Radą Samorządu Studentów.

Celem tegorocznej akcji, jak co roku, jest niesienie pomocy potrzebującym dzieciom. W tym roku akcją objęci zostaną podopieczni krakowskiej Fundacji Hospicjum Domowego dla Dzieci „Alma Spei”. Organizatorzy i wolontariusze spełnią marzenia zawarte w dziecięcych listach do Świętego Mikołaja, jak również zapewnią im podstawowe środki ochrony zdrowia i sprzęt medyczny.

Tegoroczna akcja odbędzie się w dniach od 30 listopada do 2 grudnia i będzie miała zdecydowanie większy zasięg niż działania ubiegłoroczne. Tradycyjna kwesta zostanie przeprowadzona podczas takich wydarzeń okolicznościowych jak śpiewanie pod dziekanatami, wielki kiermasz świąteczny i wielu innych, które na dzień dzisiejszy niech jeszcze pozostaną tajemnicą.

Dzięki akcji charytatywnej prowadzonej na uczelni studenci uczą się społecz-

nego zaangażowania w życie miasta oraz organizowania się w myśl wspólnej idei. Jednocześnie ich działania mają wymierne efekty – spełniając marzenia dzieci pomagają im radośnie przeżywać okres dzieciństwa mimo trudnej sytuacji w jakiej się znalazły.

Godnym uwagi jest fakt, że „Święta Dzieciom 2010” zostały objęte honorowym patronatem Rektora AGH prof. Antoniego Tajdusia, za to poparcie studenckiej ini-

cyatywy przez władze uczelni, bardzo dziękujemy.

W 2009 roku podczas kwesty połączonej z wieloma wydarzeniami, studenci-wolontariusze zebrali blisko 28 tysięcy złotych. Miejmy nadzieję, że tegoroczna akcja będzie jeszcze większym sukcesem, a zebrane środki pozwolą na zrealizowanie wszystkich założeń organizatorów.

Grzegorz Luty

FUNDACJA „ALMA SPEI” – hospicjum domowe dla dzieci

Święta Bożego Narodzenie to czas niezwykły. Staramy się, aby dla podopiecznych hospicjum domowego dla dzieci „Alma Spei” był czasem radości, bliskości i niezapomnianych przeżyć.

Dla nich bowiem mogą to być ostatnie święta spędzone razem...

Maja

O tym, że będzie chora jej rodzice wiedzieli zanim się urodziła. Ale nie przypuszczali, że będzie aż tak źle. Kolejne dni pobytu w szpitalu przynosiły kolejne rozpoznania. Były kolejne operacje, aż do momentu, gdy nic więcej zrobić nie było można. Maja żyła, nie musiała już leżeć w szpitalu, ale jej pobyt w domu uzależniony był od specjalistycznego sprzętu i zespołu medycznego.

Innymi słowy oddział intensywnej terapii musiał być zorganizowany w domu.

Dzięki pomocy hospicjum domowego dla dzieci „Alma Spei” udało się... Maja rośnie, rozwija się, pięknie się uśmiecha i kokietuje otoczenie pomimo wystających z niej „rurek” i towarzyszącego osprzętu medycznego.

Asia

Kiedy skończyła pół roku zaczęły się kłopoty. Wielomiesięczne pobytu w różnych szpitalach i diagnoza – postępująca choroba mitochondrialna – zespół Leigha. Wtedy wszystko wydawało się niemożliwe. Piękna, zawsze uśmiechnięta dziewczynka o oliwkowej cerze, przyciągająca swą urodą wzrok przechodniów. Po 4 latach cho-

roba zabrała jej słuch, mowę, możliwość poruszania i samodzielnego jedzenia. Mama, tata i babcia karmią ją dziś strzykawką prosto do brzuszka, brat przynosi z przedszkola bajkowe opowieści i tuli mocno do siebie. Pomaga zespół hospicjum domowego: lekarze, pielęgniarki, rehabilitanci, ksiądz, pracownik socjalny, psycholog, pedagog i grono wolontariuszy. Każdy dzień życia chorej Asi wypełniony jest staraniem o uśmiech na jej twarzy...

Takich historii jak **Mai** i **Asi** jest wiele. Każde z dzieci przebywających pod opieką hospicjum, a jest ich na dzień dzisiejszy prawie 40, ma swoją niepowtarzalną historię. Łączy je jedno – choroba, której zgodnie ze współczesną wiedzą medyczną nie da się wyleczyć. Ale to wcale nie oznacza, że nie można nic zrobić. Można i to bardzo wiele. Dokładamy wszelkich starań, aby chore dzieci i ich rodziny mogły cieszyć się życiem. Jest to trudne, ale nie jest niemożliwe.

ALMA SPEI z łac. karmiąca nadzieją – to nazwa nadana fundacji hospicjum domowego dla dzieci przez mamę nieuleczalnie chorej dziewczynki. Tworzymy ją wspólnie – rodzice, personel medyczny i ci, którzy wierzą, że nawet w najtrudniejszych sytuacjach nie należy się poddawać. Nieuleczalnie chorym dzieciom zapewniamy specjalistyczną opiekę medyczną, organizujemy dla nich i ich rodzin wycieczki, spotkania, imprezy kulturalne.

I jesteśmy z nimi – do końca, a nawet dłużej.

Opieka hospicjum nie kończy się z chwilą śmierci dziecka.

Prowadzimy grupę wsparcia psychologicznego dla rodzin po stracie dziecka, aby jak sami mówią nauczyli się żyć w nowej rzeczywistości – bez dziecka.

Więcej o nas można przeczytać na naszej stronie internetowej

www.almaspei.pl

Małgorzata Musiałowicz
lekarz hospicjum dla dzieci
fundacji „Alma Spei”

Fundacja „Alma Spei”
ul. Narciarska 28/6, 31-579 Kraków
KRS 0000237645
Nr konta BGŻ SA:
08 2030 0045 1110 0000 0155 0700

Asia

for „Alma Spei”

Maja

Postscriptum

„Prośba”

*Mój ból jest tylko moim bólem.
Mój żal jest tylko moim żalem.
Moje łzy należą tylko do mnie.
Mój smutek jest tylko mój.
Ale nie jestem samotną wyspą...
Dlatego... proszę
O szczyptę współczucia,
Garść zrozumienia,
Słowo pokrzepienia,
O obecność, która jest jak koło
ratunkowe,
O miłość, która nas przemienia
i łączy gorzyc cierpienia.*

Mama chorej Asi

V Edycja Dni Jana Pawła II w Krakowie

Koncerty
Spektakl teatralny
Sesje naukowe
Wystawy
Dyskusje

POD HASŁEM

WOLNOŚĆ

3-5 LISTOPADA 2010

Tauran
Handke
Kluska
Góra
Trzecia Godzina
Dnia

Hołownia
Talbot
Tarnowski
Zoll
Cantù

Więcej na:
www.jp2.krakow.pl

Organizatorzy:

Partnerzy:

Mecenasi:

Patroni medialni:

Zaszumiały Istebniańskie Beskidy

„Krakus” na XXIII Międzynarodowym Studenckim Festiwalu Folklorystycznym w Katowicach

Po długiej przerwie „Krakus” nareszcie miał okazję zaprezentować się na międzynarodowym festiwalu odbywającym się w Polsce. Na zaproszenie Uniwersytetu Śląskiego – głównego organizatora imprezy, w dniach 28.08–5.09.2010 naszymi strojami, śpiewem, tańcem i szerokimi uśmiechami kolorowaliśmy szare krajobrazy śląskich miast, a barw było więcej niż

gracyjny. Każdego wieczoru w klubie studenckim poszczególne kraje prezentowały swoje narodowe przyśpiewki, połączone z nauką narodowych tańców, degustacją narodowych potraw i trunków. Program był dość napięty i aby nic nie przegapić mogliśmy iść spać dopiero o świcie. Super bohaterom – a mamy ich kilku – sen w ogóle nie był potrzebny. Kolejny dzień,

ry słyhać było nasze radosne śpiewanie. Nasze prezentacje otworzyły (suita rzeszowska) i zamknęły (suita beskidzka) sobotni koncert galowy. Był również polonez tańczony przez reprezentacje wszystkich krajów, wspólnie śpiewana „Dzieweczka”, były podziękowania, przemówienia, balony i confetti. Zwieńczenie festiwalu – impreza pożegnalna w stylu Hawaii Party trwa-

foto: Tomasz Poniatowski

w samej tęczy. To za sprawą reprezentacji zespołów zagranicznych. Wymieńmy wszystkie: Argentyna, Portugalia, Białoruś, Albania, Senegal, Rosja, Ukraina i Turcja. Oprócz „Krakusa” barwy polskie dumnie reprezentował zespół gospodarzy – „Kawowice”.

„Krakus” do Katowic dotarł we czwartek 2 września. Chłopcy już na samym początku przeżyli rozczarowanie, gdy okazało się, że naszym pilotem jest kolega z zespołu – Paweł Stec, a nie np. jakaś śliczna pilotka z zespołu gospodarzy. Wszyscy wiedzieliśmy jednak, że jesteśmy w pewnych rękach. Błyskawiczna próba techniczna przed wieczornym koncertem „Muzyka świata”, poświęconym pamięci Fryderyka Chopina i już byliśmy w drodze do naszej bazy, czyli do akademika przy ul. Studenckiej, gdzie zakwaterowani byli wszyscy uczestnicy. Pierwszy mini występ mieliśmy podczas parady głównym deptakiem Katowic. Choć pogoda jeszcze wtedy dopisywała publiczność była nieliczna. Wieczorem koncert, na którym zaprezentowaliśmy fragment suitę rzeszowskiej, kolacja i... – jakby to ładnie nazwać – wieczorek inte-

kolejny koncert. Tym razem zaprezentowaliśmy suitę beskidzką w muszli koncertowej w sosnowieckim parku. Pojawiliśmy się na scenie jako pierwsi, przez co znów tańczyliśmy dla dość nielicznej, spóźniającej się publiczności, ale udało nam się za to uniknąć coraz bardziej doskwierającego, jesiennego chłodu. Mimo deszczu, który co jakiś czas nam towarzyszył (a to na pewno za sprawą senegalskiego szamana, wyglądem przypominającego Coolio) my – jak powiada super bohater Przemek M. – rozsiewaliśmy plażę wokół siebie. Muszę przyznać, że Krakus był jedną z bardziej zgranych grup. Potrafiliśmy zorganizować sobie czas nawet podczas żmudnych prób do koncertu galowego. Wystarczył akordeon naszego wspaniałego kierowcy – pana Ryszarda, tamburyn, klarnet... i już na tyłach Chorzowskiego Centrum Kultu-

ła do rana. Niczego nie brakowało. Były kwiaty we włosach, owocowe szaszłyki, fontanna czekolady i oczywiście my. Najbardziej zaprzyjaźniliśmy się z zespołem z Katowic oraz z Ukrainy, co świadczy zapewne o podobieństwie kultur i mentalności. Integrację z innymi zespołami zakłócała z pewnością bariera językowa, mimo to, najlepszym udało się nawiązać kontakt z bębniarzami senegalskich muzyków.

W niedzielę po śniadaniu ruszyliśmy w drogę powrotną. Niestety trwała krótko i w ekspresowym tempie musieliśmy się przenieść z rzeczywistości festiwalowej do codzienności. Międzynarodowy festiwal folklorystyczny na ziemi polskiej zaliczamy do udanych. Może pokusimy się o podobny w Krakowie?

✉ Emilia Rutkowska

Zespół Pieśni i Tańca AGH „Krakus” im. Wiestawa Białowąsa rozpoczął 62. rok działalności artystycznej i ogłasza zapisy do sekcji: tanecznej • wokalnno-tanecznej • kapeli • oraz sekcji dziecięcej.

Szczegóły na stronie: www.krakus.net

V Krakowska Konferencja Młodych Uczonych – mały jubileusz!

W dniach 23-25 września 2010, mury naszej uczelni były świadkami kolejnego wydarzenia integrującego społeczność doktorantów i młodych pracowników nauki. W tym czasie, pod hasłem zaczerpniętym z *Ody do Młodości* Adama Mickiewicza: „Młodości! Dodaj mi skrzydła! czyli nauka i technika oczami młodych uczonych”, odbyła się piąta, jubileuszowa Krakowska Konferencja Młodych Uczonych, nad którą patronat objęło Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa.

Uroczystego otwarcia Konferencji dokonali Prorektor ds. Nauki AGH prof. Tomasz Szmuc oraz Rektor Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie prof. Janusz Żmija.

W czasie sesji plenarnej, która odbyła się w Auli Centrum Dydaktyki AGH (U-2) mogliśmy wysłuchać niezwykle interesujących wykładów z zakresu poszczególnych sesji tematycznych V KKMU. Pierwszy wykład pt. „Kolejne ciekawe pogranicze nauk: psychologia i informatyka” wygłosił prof. Ryszard Tadeusiewicz (AGH), następnie kontrowersyjny problem pt. „Rośliny genetycznie modyfikowane – produkty biotechnologii w środowisku” przybliżył słuchaczom dr hab. inż. Rafał Barański (UR w Krakowie), dr hab. inż. Mikołaj Morzy z Politechniki Poznańskiej wygłosił referat pt. „Nauka i pseudo-nauka, czyli dlaczego większość z nas wierzy w bajki?”, nato-

miast prof. Krzysztof Kułakowski (AGH) zaprezentował wykład pt. „Symulacja uczuć negatywnych”.

Nowym elementem w programie sesji plenarnej konferencji był koncert muzyczny w wykonaniu Kwartetu Smyczkowego Brillante. Artystki brawurowo wykonały m.in. utwory klasycznie: Vivaldiego, Czajkowskiego, Bacha, Webbera oraz bardziej rozrywkowo: Lennona & McCartneya, Bacha i Piazzolli.

Po zakończeniu sesji plenarnej, uczestnicy konferencji udali się na dalsze obrady w podziale na sesje tematyczne: nowe techniki i technologie, inżynieria środowiska, nauki ekonomiczne oraz nauki społeczne i humanistyczne. W ramach każdej z ww. sesji przeprowadzony został konkurs na najlepszy referat, a laureaci otrzymali cenne nagrody rzeczowe.

Przyjemnym zakończeniem konferencji był poranny spacer po Wzgórzu Wawelskim, najstarszych uliczkach Krakowa, Krakowskim Rynku zwieńczony zwiedzaniem na nowo otwartego muzeum – Galerii Sztuki Polskiej w Sukiennicach.

Wszystkie referaty uczestników konferencji zostały opublikowane w piątym tomie Materiałów Krakowskiej Konferencji Młodych Uczonych. Najlepsze z nich mają szansę na publikację w punktowanych czasopiśmie: *Gospodarka Surowcami Mineralnymi*, *Polityka Energetyczna*, *Inżynieria Biomateriałów*, *Materiały Ceramiczne*, *Przegląd Górniczy*, *Wiadomości Górnicze*, *Współczesne Zarządzanie* oraz *Ecological Chemistry and Engineering*.

Konferencję zorganizowała Grupa Naukowa Pro Futuro z pomocą administracyjną Fundacji dla Akademii Górniczo-Hutniczej.

Organizację konferencji umożliwiło wsparcie ze strony takich firm i organizacji jak: TAURON Polska Energia SA (Srebrny Sponsor), EuRoPol GAZ SA (Srebrny Sponsor), Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA (Brązowy Sponsor), Kompania Węglowa SA (Brązowy Sponsor), Gaz SYSTEM (Brązowy Sponsor), Grupa LOTOS SA (Partner), Karpacka Spółka Gazownictwa (Sponsor) oraz Jastrzębska Spółka Węglowa SA (Sponsor).

Dziękujemy wszystkim uczestnikom Krakowskich Konferencji Młodych Uczonych, sympatykom Grupy Naukowej Pro Futuro oraz osobom wspierającym wszystkie nasze działania.

Serdecznie zapraszamy do współpracy!

Więcej informacji o działalności Grupy i następnych konferencjach znajduje się na stronie www.profuturo.agh.edu.pl

Małgorzata Śliwka
Grupa Naukowa Pro Futuro

foto: arch. autorki

Ekologicznym tropem po Szwecji i Danii

Z inicjatywy prezesa Polskiego Klubu Ekologicznego prof. Adama Guty z AGH, 28 sierpnia 2010, student 4-go roku Wydziału Energetyki i Paliw AGH Radosław Bondyra wyruszył do Szwecji i Danii w celu zapoznania się z najnowszymi w Europie technologiami energetyki odnawialnej oraz jądrowej. W czasie sześciodniowego pobytu zapoznał się z unijną legislacją obejmującą swym tematem zagadnienia ekologii oraz energetyki odnawialnej. Tura studyjna została zorganizowana przez sieć organizacji pozarządowych International Network for Sustainable Energy¹ (INforSE – Europe²).

Opiekunami byli koordynatorzy projektu INforSE – Europe, Gunnar Boye Olesen i Judit Szoleczky. W turze studyjnej brali udział także reprezentanci innych krajów: Białoruś reprezentowali przedstawiciele: Center of Environmental Solutions, Minsk Division of International Academy of Ecology i Ecodome, Łotwę Latvian Green Movement, a Estonię TAASEN Renewable Energy Center.

Program obejmował wizytę w Agencji ds. Energii Regionu Skanii (Skåne Energy Agency) w Malmö, gdzie zaprezentowano zasady działania organizacji wspierających rozwój energetyki odnawialnej w Szwecji. Przedstawiono również obecną sytuację i obrane cele polityki energetycznej dla regionu Skanii. Aktualnie w Malmö jest zainstalowanych ok. 4000 m² kolektorów słonecznych do wytwarzania ciepła i ok. 3000 m² paneli fotowoltaicznych generujących energię elektryczną. Po mieście przemierza się 450 autobusów napędzanych biogazem, wytwarzanym m.in. z odpadów

organicznych, ścieków, nawozów i pozostałości z gospodarstw rolnych. W ramach dalszych prac rozwoju systemów proekologicznych w regionie planuje się inwestycje w energetykę wodorową, a głównym celem agencji jest osiągnięcie 50% energii ze źródeł odnawialnych do 2020 roku.

Kolejnym etapem wyjazdu było zwiedzanie nowopowstałego osiedla 36 domów energooszczędnych na przedmieściach Helsingborgu, które zużywają 55 kWh/m² w skali roku. Osiedle jest wyposażone w 48 kolektorów słonecznych dla ogrzewania wody użytkowej, które wytwarzają 92 MWh/rok. Domy ogrzewane są z ciepłowni na biomasę.

Następnie w Ekocentrum w Göteborgu grupa mogła uczestniczyć w dyskusjach z publicystami oraz przedstawicielami organizacji rządowych i pozarządowych. Poruszony został problem odpadów produkcyjnych z elektrowni jądrowych. Obecnie w Szwecji pracuje 10 reaktorów jądrowych w trzech elektrowniach. Najstarszy z nich został wybudowany w 1980 roku. Szwedzka Organizacja ds. Zarządzania Paliwem Nuklearnym oraz Odpadami (SKB) opracowuje metody składowania radioaktywnych odpadów zebranych przez 30 lat. Najnowsza koncepcja polega na wstępnym podziale zużytego paliwa na dwie grupy: niskiego/średniego zagrożenia oraz wysokiego zagrożenia. Pierwsza grupa będzie składowana na terenie elektrowni jądrowej w miejscowości Forsmark, a neutralizacja drugiej będzie odbywała się dwuetapowo: (1) tymczasowe przechowywanie w basenach wodnych 50 metrów

pod ziemią na terenie elektrowni w Oskarshamn; (2) składowanie w podziemnym magazynie innowacyjną metodą KBS – umieszczenie odpadów radioaktywnych w pojemnikach z miedzi i gliny na głębokości od 3 do 5 kilometrów pod ziemią (szwedzcy naukowcy wzięli tu pod uwagę wpływ epoki lodowcowej). Składowanie odpadów w taki sposób zapewni trwałość rzędu 100 000 lat.

Kolejnymi etapami było: zwiedzanie biogazowni umiejscowionej przy oczyszczalni ścieków, farmy turbin wiatrowych oraz nowoczesnego osiedla domów energooszczędnych. Przedstawiono również wizję miasta korzystającego w 100% ze źródeł energii odnawialnych. Do realizacji tej wizji przystąpiono w miejscowości Frederikshavn leżącej na północno-wschodnim wybrzeżu Danii. Według planów, cel ma być osiągnięty do 2015 roku, a energia będzie pozyskiwana z wiatru, biogazu oraz spalania odpadów komunalnych. Na dzień dzisiejszy miasto już może się pochwalić 40% udziałem energii odnawialnej.

Reasumując, wyjazd dostarczył jej uczestnikom szerokiej wiedzy praktycznej i teoretycznej z zakresu energii odnawialnych, energii jądrowej oraz efektywności energetycznej.

✉ Radosław Bondyra

¹ Prof. Guta był współzałożycielem sieci INforSE w czasie Szczytu Ziemi w Rio de Janeiro w roku 1992

² http://www.inforse.org/europe/INFORSE-Europe_polish.htm

foto. arch. autora

Uczestnicy tury studyjnej.

Sportowe sukcesy studentów AGH

Sezon sportowy 2009/2010 można zapisać jako udany w kartach historii Akademickiego Związku Sportowego AGH. Po raz kolejny nasza uczelnia zwyciężyła w klasyfikacji końcowej w Małopolskiej Lidze Akademickiej, wyprzedzając Akademię Wychowania Fizycznego i Uniwersytet Jagielloński. Dalej utrzymujemy się także w czołówce polskich uczelni wyższych, o czym świadczą wysokie, siódme miejsce w generalnej rywalizacji Akademickich Mistrzostw Polski. Jakże medale dołożyli w minionym sezonie studenci AGH do imponującej już kolekcji?

Badminton, biegi przełajowe, brydż, kolarstwo górskie, pływanie, siatkówka oraz wspinaczka sportowa, to dyscypliny, w których stawaliśmy na podium w AMP. Najlepiej zaprezentowała się między innymi ekipa we wspinaczce sportowej mężczyzn, która bezprecedensowo, drugi raz z rzędu, zdobyła złoty medal w klasyfikacji drużynowej. Cały finał wspinaczki w ubiegłym sezonie zawiązał do Katowic, gdzie w dniach 18–20 kwietnia najlepsi zawodnicy z całej Polski walczyli o najwyższe laury w tej dyscyplinie. Nie zabrakło tam również naszych zawodników, którzy należeli do faworytów. I jak przystało na faworytów nie zawiedli i tym razem, stając na najwyższym stopniu podium. Indywidualnie w zawodach na czas srebrny medal zdobył Maciej Kalita, jednocześnie zdobywając trzecie miejsce w konkurencji „na trudność”. W klasyfikacji uczelni technicznych poza Maciejem Kalitą medale wywalczyli także: Mikołaj Suwada i Bartosz Zasadny.

Wybornie spisali się również zawodnicy w finale AMP w biegach przełajowych, które miały miejsce w Łodzi w dniach 9–10 kwietnia. Męska reprezentacja AGH w składzie: Łukasz Augustyn, Maciej Broniatowski, Grzegorz Dela, Janusz Latała, Maksymilian Piasecki, Kacper Piech, Rafał Snochowski, Jakub Woźniak, Paweł Wszółek wywalczyła drużynowo złoty medal w biegu na dystansie 6 kilometrów w klasyfikacji generalnej wśród 50 startujących uczelni, jednocześnie wygrywając klasyfikację uczelni technicznych. Indywidualnie najlepiej spisał się Jakub Woźniak, który w tym samym biegu zdobył złoty medal w kategorii uczelni technicznych.

Znakomity występ w AMP w kolarstwie górskim zanotowała także reprezentacja AGH. Zawody zostały rozegrane w Chelmie w dniach 21–23 maja. Jak co roku, najważniejsza była dla zawodników klasyfikacja drużynowa, w której mężczyźni w składzie: R. Bogacki, M. Jemiolo, A. Miazga, D. Miś, Roman Pietruszka, J. Szczepań-

ski i W. Wantuch wywalczyli drużynowo, po rocznej przerwie znowu złoty medal w klasyfikacji uczelni technicznych. Wyprzedziliśmy bardzo mocną w tym roku Politechnikę Białostocką (srebro) oraz corocznych rywali – Politechnikę Śląską (brąz). W generalnej klasyfikacji uczelni wyższych AGH zajęła wysokie, drugie miejsce. Równie dobrze w mistrzostwach spisały się panie, które w składzie: B. Kalemba, D. Radomańska, M. Ryłko i J. Szombierska zdobyły drużynowo srebrny medal w kategorii uczelni technicznych. Był to jeden z najlepszych występów naszej uczelni w historii Akademickich Mistrzostw Polski w tej dyscyplinie.

Warszawa była gospodarzem AMP w pływaniu, które miały miejsce w dniach 23–25 kwietnia. Znakomite występy pływaków zaowocowały w postaci 26 krążków, w tym: 17 złotych, 2 srebrne i 1 brązowy

medal. Reprezentacja kobiet w składzie: Natalia Borek, Aleksandra Cisowska, Katarzyna Kowalczyk, Jagoda Mózgowska oraz Jagoda Piechocka uplasowała się drużynowo na piątym miejscu w klasyfikacji generalnej. Natomiast męska drużyna w składzie: Piotr Jachowicz, Michał Klupa, Sebastian Krawczyk, Krzysztof Wilk oraz Jakub Zych ostatecznie zajęła wysokie, trzecie miejsce w łącznej klasyfikacji. Zarówno drużyna żeńska i męska wygrały drużynową klasyfikację uczelni technicznych. Złote medale w kategorii Open powędrowały indywidualnie do Natalii Borek, Jagody Piechockiej w dwóch konkurencjach oraz do Aleksandry Cisowskiej, Katarzyny Kowalczyk i Jagody Mózgowskiej. Spośród panów złoty medal indywidualnie zdobył Piotr Jachowicz.

Po raz kolejny we Wrocławiu, w ramach siatkarskich AMP, zmierzyły się najlepsze, żeńskie drużyny z całej Polski. W tym gronie znalazły się również zawodniczki AZS AGH w składzie: J. Chochorowska, G. Gasiłło, M. Mokrzycka, A. Nowak, A. Olszo-

Robert Guzik

fol. Katarzyna Rarns

Aleksandra Metryka

nowicz, S. Rusinek, J. Rzepka, P. Stojek, N. Środa, K. Tokarczyk oraz M. Żaba. Podczas trzydniowego turnieju nasze siatkarki obroniły ubiegłoroczny sukces, zdobywając srebrny medal w kategorii uczelni technicznych. W klasyfikacji generalnej zawodniczki uplasowały się na piątym miejscu.

Złoty medal w klasyfikacji uczelni technicznych oraz szóste miejsce w klasyfikacji generalnej – takie wyniki osiągnęła reprezentacja AGH na AMP w Badmintonie, które rozgrywane były w dniach 23–25 kwiet-

nia na naszej hali SWFiS AGH. W turnieju wzięło udział prawie 150 zawodników z 16 uczelni z całej Polski. Skład reprezentacji AGH: Ewelina Łach, Karolina Neska, Katarzyna Plonka, Aleksandra Domagała, Kornel Apostolik, Tomasz Urbanik, Robert Gałek i Przemysław Wyszowski.

W dniach 11–13 grudnia 2009 roku we Wrocławiu odbyły się Akademickie Mistrzostwa Polski w Brydżu Sportowym. Wystartowało 164 zawodników z 34 uczelni. Drużynę AGH z dobrym skutkiem repre-

zentowali: M. Holeksa, B. Igła, G. Sikorski, G. Andrzejowski, J. Naruszewicz i M. Jarosz. Zacięta rywalizacja trwała do ostatniego rozdania. Ostateczna klasyfikacja ulokowała naszych zawodników na czwartym miejscu, natomiast w klasyfikacji uczelni technicznych stanęliśmy na najniższym stopniu podium.

Powyższe sukcesy napawają dużym optymizmem na kolejny, sportowy sezon AZS AGH. Będziemy dalej liczyć na naszych doświadczonych sportowców, których aspiracje są coraz wyższe. Życzymy powodzenia siatkarkom, aby ponownie dołączyli do grona najlepszych, akademickich drużyn w Polsce, którzy w ubiegłym roku niestety szybko odpadli z rywalizacji zarówno na hali jak i w zawodach na plaży. Bardzo mocna konkurencja w futsalu nie pozwoliła również naszym zawodnikom na awans do finału AMP, co miało miejsce w poprzednim roku. Ale wszystko przed nami. Trzymamy także kciuki za nowe dyscypliny i nowy narybek, które już rokuje na przyszłość. Najważniejsze, aby idea zawodów sportowych i rywalizacja w duchu fair-play towarzyszyła w zmaganiach zawodników, a przy tym propagowała aktywność fizyczną.

Serdecznie gratulujemy wszystkim medalistom oraz ich trenerom i życzymy dalszych sukcesów.

✉ **Magdalena Żaba**

Gdy „Proszę Pani” brzmi dziwnie

W niemal całkowicie sfeminizowanym świecie przyszłych przedszkolank Piotra, Macieka i Rafała są prawdziwymi rodzinami. Wszyscy trzej studiuje na III roku w Instytucie Pedagogiki Przedszkolnej i Szkolnej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie.

Zawód przedszkolnego wychowawcy wciąż jest zarezerwowany niemal wyłącznie dla kobiet. W Polsce na stanowisku nauczyciela przedszkola zatrudnionych jest jedynie 377 mężczyzn, jak podaje raport przygotowany przez Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli. Polski system edukacyjny cierpi na brak mężczyzn, co szczególnie widać w przedszkolach. Liczby nie kłamią. 80% etatów w oświacie zajmują kobiety. Sytuację można sobie doskonale uunaocznić, wchodząc do budynku Wydziału Pedagogicznego najstarszej uczelni pedagogicznej w kraju.

Budynek przy Ingardena 4 nie wyróżnia się specjalnie na tle innych budynków o charakterze dydaktycznym w Krakowie. Zwykła, szara konstrukcja. Jednakże wewnątrz zadziwia. I bynajmniej nie o wystrój

czy kolor ścian chodzi. Krążąc po korytarzach można odnieść wrażenie, że trafiło się do rzeczywistości niczym ta znana nam z *Seksmisji*. Tłumy pięknych, zadbanych, radosnych kobiet w mniejszych bądź większych grupkach przemierzają się po załaskach wydziału. Co jakiś czas można spotkać mężczyzn. Zazwyczaj w grupach. „Ci są z wojska”, czyli z wychowania obronnego z wiedzą o społeczeństwie. Z kierunku uchodzącego w tym miejscu za męski.

Dlaczego?

Piotr, Maciek i Rafał nie poszli z prądem. Nie wybrali, jak większość ich kolegów, kierunków, które „tradycyjnie” uważane są za męskie. Zamiast politologii, ekonomii czy budownictwa zdecydowali się na wychowanie przedszkolne i wczesnoszkolne.

– Przedszkolankę często przedstawiany jest jako oferma, tymczasem to robota dla twardziela! Praca z maluchami to jak skok ze spadochronem! One same z siebie generują coraz to nowe radości, ale i wyzwania – mówi Maciek, zapytany o motywacje przy wyborze kierunku, uśmiechnięty, szczupły student pedagogiki z dredami. W jego wypowiedzi pojawiają się dobrze nam znane stereotypy. Mężczyzna chcący pracować w przedszkolu to na pewno nieudacznik, ktoś z zaburzeniami osobowości, może nawet pedofil. No bo jakżeby inaczej, przecież „normalny facet” nie decyduje się na pracę z dziećmi.

– Ten zawód w moim domu ma tradycję. Babcia uczyła w szkole. Wujkowie też, a mama nadal pracuje w przedszkolu. Bardzo lubię dzieci i chciałbym pracować w przedszkolu. Trafiłem na studia, na jakie chciałem – wyjaśnia Piotr. Motywacje Rafała byłyby inne. Od zawsze chciał być nauczycielem muzyki. Niestety, nie spełnił wymagań, jakie stawiane są kandydatom na Akademię Muzyczną. Jak zaznacza, nie planuje pracować w przedszkolu ze względu na niskie zarobki. Same studia są jednak dla niego bardzo rozwojowe. – Na tych studiach człowiek może naprawdę

wiele dowiedzieć się o sobie samym. Wierzy, że umiejętności, głównie interpersonalne, nabyte na pedagogice pomogą mu w przyszłości w znalezieniu pracy w branży muzycznej. Już teraz dorabia na weselach jako wozdziej.

Pedagogika dla Maćka jest drugim kierunkiem, poza nią studiuje też historię. – Praca z dziećmi zawsze była dla mnie ekscytująca. Będąc nastolatkiem, miałem swoją drużynę harcerską, a od kiedy zacząłem studia jeżdżę na kolonie jako wychowawca – dodaje. Chłopaki dostrzegają problem w małej reprezentacji mężczyzn w edukacji. Mówią o kryzysie męskości, braku wzorców, niedzielnych ojcach, wyjazdach zarobkowych, braku męskiego opiekuna wtedy, gdy jest on najbardziej potrzebny. Zauważają, że ciągła obecność kobiet w życiu dzieci, szczególnie zaś chłopców, może się negatywnie odbić na ich rozwoju.

– Chciałbym, żeby mężczyźni zaczęli głośno mówić o tym, że wychowanie dzieci to i dla nich fascynująca sprawa. Wielu z nich nie myśli o tej pracy, bo boi się stracić twarz macho. Nie chcą usłyszeć od kumpli: „Przedszkolankę? Naprawdę nie nadajesz się do czegoś lepszego?” Tymczasem faceci robią to przecież w domu: przewijają, turlają się z dziećmi po dywanie, razem budują wieże z klocków, wychodzą na spacer – mówi Piotrek, żywo przy tym gestykułując.

Z jakim przestajesz, takim się stajesz

Stosunek koleżanek do nich jest, jak twierdzą, w porządku. – Nie mamy żadnego problemu z notatkami. Zawsze znajdzie się jakaś miła, ładnie kaligrafująca koleżanka, który użyczy swoich zapisków w punkcie ksero – mówi Piotr, a Rafał dodaje: – No i jest zawsze z kim wyjść na herbatę w trakcie okienka do „Bakałarza” (wydziałowa knajpka). Dziewczyny czasem z nich żartują, mówiąc, że powinny puszczać swoich kolegów w drzwiach przodem, gdyż jest ich tak mało, że muszą o nich dbać. – Co prawda początkowo czuliśmy się nieco przygniecenii taką ilością płci pięknej wokół, ale można się przyzwyczaić. Jeden z profesorów, jak relacjonują, twierdził, że do końca studiów „zbieją do reszty”, ale oni sami z tego żartują, zachowują dystans i nie wierzą w te „proroctwa”. Sami zresztą nie wyglądają na „zniewieściałych”, jeśli weźmiemy pod uwagę ich posturę i zachowanie.

Drogie Panie!

Na III roku kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna kształcą się 88 kobiet i 3 mężczyzn. To i tak sporo zwa-

żywszy na fakt, że na pozostałych rocznikach panów można szukać ze świecą, a i tak się nie znajdzie ani jeden. Przy takiej ilości pań nauczycielom akademickim często zdarza się marginalizować chłopaków. Wyrażenia „drogie Panie”, „proszę, by Panie przeczytały”, czy „co Panie myślicie?” Macieja już nie wzruszają. – Chyba się już przyzwyczaiłem – mówi. – Jednak zawsze z kolegami w pewien sposób sygnalizujemy swoją obecność. Chrzakamy, zadajemy pytania w stylu: „Czy to nas też dotyczy?”, wstawiamy i ostentacyjnie otwieramy np. okno, albo sami sobie dodajemy wystarczająco głośno – „Państwo!”. Bywa zabawnie. Raz zdarzyło się, że pewna pani profesor w żartach zarzuciła, że zaburzymy jej strukturę logiczną wypowiedzi. Chłopaki nie traktują takich zachowań jako ataku, raczej dostrzegają, że po prostu są w mniejszości. Nie zamierzają jednak rezygnować ze swoich praw.

Od przedszkola do Opola

Ze znalezieniem pracy w zawodzie absolwenci tzw. PPIW raczej nie powinni mieć problemu. – Dzieci potrzebują obecności mężczyzn, jak w każdej rodzinie. – Często pani musi się wiele nagadać, żeby uzyskać jakiś efekt w zachowaniu dziecka. A wystarczy, że pan powie jedno słowo i skutkuje od razu – mówi Pani Dorota Kizner, dyrektorka Przedszkola nr 1 w Andrychowie. – W sytuacji, gdybym miała wybrać ze sterety CV, na której leżałoby kilkanaście życiorysów kobiet i jedna aplikacja od pana o takich samych kwalifikacjach, bez wahania wybrałabym mężczyznę – dodaje. Właścicielka i dyrektorka prywatnego Przedszkola „Krasnal” w Krakowie nie ukrywa, że jest bardzo zadowolona z pracy wychowawcy, którego zatrudnia. – Moim zdaniem mężczyźni decydujący się na taką pracę są zazwyczaj bardzo dobrze przygotowani, często mają wiele dodatkowych umiejętności i cech, których brak paniom. Są pewni siebie, konsekwentni, a zarazem potrafią cieszyć się zabawą, a i wrażliwości im nie brak – mówi Pani Krystyna. Pan Marcin, pracownik przedszkola, zapytany o to, czy pracuje w przedszkolu, bo lubi się bawić, odpowiada: – Oczywiście! Nie muszę np. kupować porsche, bo przecież mam w pracy całą półkę wypasionych, superszybkich miniatuerek!

Piotrek, Maciej i Rafał zdają sobie sprawę, że pracodawcy będą się o nich rozbić, jeśli zdecydują się na pracę w przedszkolu lub nauczanie zintegrowane. Są jednak świadomi tego, że będą również baczniej obserwowani niż ich koleżanki po fachu, że będą musieli zdobyć przede wszystkim zaufanie rodziców ze względu na silnie zakorzenione w społeczeństwie stereotypy płciowe.

A na górze...

Zdaniem Rafała Piwowarskiego z Instytutu Badań Edukacyjnych duża liczebna przewaga nauczycielek nad nauczycielami uniemożliwia kształtowanie w szkole pozytywnego wzorca męskości i działa antywychowawczo. Psycholog Izabella Ziółkowska dodaje, że to dobrze, że w tak sfeminizowanym zawodzie nauczyciela przedszkolnego pojawiają się mężczyźni.

– Okazuje się, że potrafią oni pracować z dziećmi, bo są naturalni i spontaniczni, nie mają obaw, aby z dziećmi bawić się, żartować. Widać wyraźnie, że dzieciom kontakt taki jest bardzo potrzebny, co być może wynika z faktu, że zbyt mało czasu spędzają one ze swoimi ojcami. Daleko nam jeszcze do Skandynawii, gdzie przedszkola prowadzone są w równej mierze przez mężczyzn jak i kobiety. Co jakiś czas pojawiają się propozycje mające na celu likwidację dysproporcji w systemie zatrudnienia w oświacie, jednakże brak w tym obszarze zdecydowania. Profesor Alicja Siemak-Tylińska, dziekan Wydziału Pedagogicznego UW zgadza się, że większa liczba mężczyzn w szkole rzeczywiście mogłaby lepiej wpływać na rozwój dziecka. Zauważa również, że w szkołach, gdzie pracuje więcej mężczyzn, obserwuje się mniej konfliktów wewnątrz grona pedagogicznego. Jest to o tyle ważne, że konflikty takie często przenoszone są na uczniów. Proponuje wprowadzenie stypendiów dla studentów rozpoczynających studia nauczycielskie, na wzór kierunków zamawianych. Minister Edukacji, Katarzyna Hall oświadczyła jednak, że nie są planowane żadne rozwiązania legislacyjne, które zmieniłyby opisywane tu proporcje. W wielu krajach, m.in. w USA, Wielkiej Brytanii i Kanadzie, osoby odpowiedzialne za nauczanie forsowały podobne programy faworyzujące mężczyzn przy przyjmowaniu na studia pedagogiczne, a następnie zatrudnianiu w szkołach. Jednakże zaniechano tych prób z powodu protestów środowisk feministycznych.

Maciej, Piotr i Rafał z nadzieją patrzą w przyszłość. Cieszą się, że zdecydowali się studiować dziedzinę, która pomoże im w przyszłości lepiej rozumieć również własne dzieci. Wiedzą, że burzą pewne społeczne wyobrażenia. Mają swoje pasje i marzenia. Lubią dzieci. Wiedzą, że dla nich warto zmieniać świat. Wierzą, że czasem warto usłyszeć: „Drogie Panie!”, by później móc dostrzec uśmiech dziecka.

Rafał Talar

Student Socjologii Wydziału Humanistycznego AGH

Reportaż powstał w ramach zajęć z przedmiotu *Retoryka i gatunki medialne*

Anty/dyskryminacja osób niepełnosprawnych

W tym roku w USA świętowano 20-lecie ustawy antydyskryminacyjnej o niepełnosprawnych Amerykanach, opracowanej po wcześniejszych 20-letnich doświadczeniach. W Polsce sytuacja jest podobna – 20 letnie działania na rzecz poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych prowadzą do zaproponowania, również u nas nowego prawodawstwa antydyskryminującego

Wyjazd ten był pretekstem do zobaczenia w teorii i w praktyce amerykańskich rozwiązań. Dzięki programowi International Visitor Leadership grupa pięciu osób z Polski południowej – zajmująca się na co dzień różnymi aspektami wsparcia dla osób niepełnosprawnych – miała taką możliwość. Byli to:

- Marek Plura – Katowice – Poseł na sejm RP, zajmujący się głównie problematyką osób niepełnosprawnych.

foto: Jacek Jarkowski

Waszyngton – przy pomniku Tadeusza Kościuszki – stoją od lewej – Mateusz Płoskonka, Ewa Plura, Andrzej Wójtowicz; siedzą od lewej: Marek Plura, Jarosław Rola

- Ewa Plura – Katowice – żona Marka Plury – nauczycielka w szkole specjalnej dla dzieci z autyzmem.
- Mateusz Płoskonka – Kraków – asystent wiceprezydenta Krakowa odpowiedzialny m.in. za oświatę, pomoc społeczną oraz osoby niepełnosprawne.
- Jarosław Rola-Karpacz – para olimpijczyk (narciarz alpejski), producent specjalistycznych wózków dla osób niepełnosprawnych.
- Andrzej Wójtowicz – Kraków – Kierownik Biura ds. Osób Niepełnosprawnych AGH.

Tak różnorodny skład polskiej delegacji pozwolił (nie tylko w trakcie spotkań ze stroną amerykańską) zwrócić uwagę na najważniejsze aspekty polityki wobec niepełnosprawnych, ale także dał możliwość wymiany doświadczeń. Ciągłe trwały wielogodzinne dyskusje o sytuacji niepełnosprawnych w Polsce i oceny, które z amerykańskich rozwiązań można by wprowadzić w naszym kraju.

4 miasta w 3 tygodnie

Odwiedziliśmy Waszyngton, San Francisco, Denver i Jacksonville. W dniach od 21 sierpnia do 11 września 2010 roku odbyliśmy szereg spotkań w urzędach, szkołach, uniwersytetach, bibliotekach, szpitalach, centrach rehabilitacji i sportu oraz z organizacjami pozarządowymi, politykami, prawnikami, osobami niepełnosprawnymi, ich rodzinami i pracownikami udzielającymi im wsparcia.

Po wizycie w urzędach centralnych w Waszyngtonie – gdzie zapoznaliśmy się z krajowym systemem wsparcia dla osób niepełnosprawnych, poleciliśmy do kolejnych miast. Tam mogliśmy to zweryfikować z perspektywy urzędów stanowych i miejskich, a w szczególności samych osób nie-

pełnosprawnych oraz organizacji i instytucji zajmujących się pomocą ON.

Okazało się, że system wsparcia ON w USA jest dość skomplikowany. Nam przez trzy tygodnie nie udało się zorientować gdzie i o jaką formę pomocy należy się zgłaszać i z jakich źródeł jest to finansowane. Co nie zmienia faktu, że osoby niepełnosprawne mogą liczyć na bardzo szeroką i różnorodną pomoc. Czasami można było mieć nawet wrażenie, że to wsparcie jest nieadekwatne do potrzeb tj. dużo specjalistycznego i drogiego sprzętu, który nie jest w pełni wykorzystywany.

Siła prawa antydyskryminującego na co dzień

Codziennie mieliśmy okazję sprawdzać dostępność miejsc publicznych np. muzeów, sklepów, restauracji, bankomatów, transportu publicznego, czy też teatru, kolejki górskiej, parków narodowych, ulic, skrzyżowań, chodników, wind, stadionów...

Towarzyszyło nam wówczas nieznanne dotąd uczucie – beztraska w poruszaniu się z osobami na wózku inwalidzkim. W Polsce wszelakim wyjściom czy spotkaniom, w których ma wziąć udział osoba na wózku, towarzyszy masa ograniczeń i wymaga to żmudnego planowania. Połączwszy od transportu, poprzez zbadanie, czy wybrane miejsce jest wolne od barier architektonicznych, skończywszy na sprawdzeniu, czy w danym miejscu, lub chociaż w okolicy jest dostępna przystosowana dla ON toaleta. Ta cała logistyka najczęściej kończy się tym, że i tak trzeba wybrać to, co jest dostępne, a nie to co się chce. Przykładów daleko szukać nie trzeba – w AGH nie ma miejsca, gdzie osoba niepełnosprawna może coś zjeść. Obydwie stołówki, a nawet nowy Lunch Cafe są

foto: Mateusz Płoskonka

Videotelefony stacjonarne w Uniwersytecie Gallaudettowicz; siedzą od lewej: Marek Plura, Jarosław Rola

fot. Andrzej Wójtowicz

Najstarszy budynek w Uniwersytecie Gallaudet

niedostępne dla osób poruszających się na wózkach.

Spacerując po wymienionych miastach w USA robiliśmy co chcieliśmy, nie zastanawiając się czy poradzimy sobie z wózkami. Przestrzeń publiczna, ulice, chodniki, wejścia, toalety nie były barierą. Z całego pobytu to uczucie, górnolotnie nazwane „wolnością” utkwiło najbardziej.

Prawo antydyskryminacyjne w USA działa w oparciu o bardzo proste założenie: Prowadzisz jakąś działalność (nie ważne jaką), rób to dla wszystkich. Jeśli ktokolwiek nie może skorzystać z Twoich usług to jest to dyskryminacja.

W San Francisco jechaliśmy słynnym tramwajem, który niestety się zepsuł. Wyszliśmy na róg ulicy i złapaliśmy pierwszą lepszą taksówkę, która jak się okazało była przystosowana do transportu ON. Mała niepozorna taksówka, a nie żaden wielki bus jak w Krakowie, który zresztą wieczorami nie jeździ. Sieci taksówkowe, chcąc prowadzić swoją działalność muszą mieć kilkadziesiąt procent dostosowanych taksówek. Zatem prawdopodobieństwo, że takowa znajdzie się w pobliżu, jest duże,

a nie jak w Krakowie, gdzie trzeba wyjazdy taksówką dostosowaną planować z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i do tego w ciągu dnia.

Antydyskryminacja na uczelni

Pomińmy oczywisty aspekt braku barier architektonicznych. Dobrymi przykładami

są: zapewnienie tłumacza języka migowego dla osoby głuchej, dostępne materiały dydaktyczne dla osób mających problemy ze wzrokiem, alternatywne (dopasowane do możliwości fizycznych studenta) zajęcia np. z WF, lektoraty językowe, a także indywidualny tok zaliczeń dla osób z problemami psychicznymi. Generalnie chodzi o wyrównanie szans w dostępie do edukacji, a jak tę szansę wykorzystają studenci niepełnosprawni to już jest ich odpowiedzialność i zadanie.

Tłumacze migowego dla słyszących

Mieliśmy przyjemność gościć w Waszyngtonie w Uniwersytecie Gallaudet – jedynym na świecie uniwersytecie, gdzie oficjalnym językiem jest migowy (ASL). Tutaj tłumacze języka migowego pomagają słyszącym studentom (jest ich około 10%) oraz prowadzącym zajęcia – do czasu nauczania się języka migowego, na co mają oni trzy lata.

Gallaudet jest w pełni przyjazny dla Głuchych. Wrażenie robi dodatkowo dostosowanie całego kampusu dla osób z inną niepełnosprawnością np. poruszających się na wózkach. Nikt, nie analizuje czy pojawi się tutaj osoba na wózku, tylko obowiązuje generalna zasada, że uniwersytet ma być dostępny dla wszystkich, pomimo, że część budynków jest z dziewiętnastego wieku (Uniwersytet powstał w 1864 roku).

Ciekawą rzeczą jaką zobaczyliśmy tutaj po raz pierwszy (potem okazało się to standardem) był videotelefon. Jest to system, który umożliwia osobie głuchej zadzwonienie do osoby słyszącej (np. do urzędu, dziekanatu, biura, lub kolegi, albo po to by zamówić pizzę lub taksówkę) za pomocą tłumacza języka migowego. Głuchy z tłumaczem komunikuje się wizualnie, a tłumacz z osobą, do której dzwoni Głuchy za pomocą telefonu. Rozwiązanie ma wadę, gdyż rozmowa odbywa się przy pomocy osoby trzeciej, ale umożliwia załatwianie spraw przez telefon. System jest

fot. Ewa Piłura

Videotelefon – wersja biurowa – rozmowa pracowników w bibliotece publicznej w Waszyngtonie

fot. Andrzej Wójtowicz

Zajęcia dydaktyczne w Uniwersytecie Gallaudet

bezpłatny o zasięgu ogólnie amerykańskim i jest finansowany przez operatorów telefonii – w ramach „groszowych” nieodczuwalnych dla wszystkich opłat od każdego połączenia telefonicznego obsługiwane przez tych operatorów.

W Polsce często zdarza się, że Głusi proszą o zadzwonienie gdzieś, lub odebranie telefonu i przekazanie informacji. Studenci najczęściej dzwonią do PFRON. Inne też są warunki pracy tłumaczy języka migowego. W Polsce tłumacz pracuje sam. W USA pracuje w parach dokładnie tak jak tłumacze symultaniczni, bo ma dokładnie takie samo zadanie – przetłumaczyć komunikat w czasie rzeczywistym. Należy mieć nadzieję, że polskim tłumaczom migowego będzie kiedyś dane pracować w takich warunkach.

Biuro ds. ON na Uniwersytecie Stanford

Bardzo interesujące było spotkanie w Biurze Osób Niepełnosprawnych w Uniwersytecie Stanforda. Zaobserwowaliśmy wiele podobieństw w metodach pracy, wykorzystywanych narzędziach, formach udzielanego wsparcia, do tego co oferuje się na uczelniach polskich, a w szczególności na AGH, z kilkoma drobnymi, aczkolwiek istotnymi różnicami. Pomiędzy zasoby kadrowe, lokalowe, rzeczowe i finansowe, bo to zbyt oczywiste. W Stanfordinie największą grupę niepełnosprawnych stanowią osoby z problemami psychicznymi. U nas jest to bardzo mała grupa, która zaczyna powoli się ujawniać, dzięki czemu uczelnie BON'y mogą zdobywać doświadczenie w pomocy osobom z tym rodzajem niepełnosprawności. Drugą co do liczebności grupę niepełnosprawnych studentów

w Stanfordinie stanowią osoby mające trudności w nauce. U nas nie jest to uznawane za niepełnosprawność i takich doświadczeń nie mamy.

Ciekawie został rozwiązany problem transportu wewnątrz kampusu. Przy BON znajduje się parking małych Melexów, które obsługują transport niepełnosprawnych między budynkami uczelni.

Kluczowa jest diagnoza potrzeb studenta niepełnosprawnego. Po rozpoznaniu, jeśli jest uzasadniona, to takową pomoc student otrzyma, nawet jeśli będzie to bardzo niestandardowa sprawa.

Co dalej w Polsce?

Miejmy nadzieję, że prawo i praktyki antidyskryminacyjne zostaną przyjęte tak-

że w Polsce. Projekt stosownej ustawy leży w sejmowej zamrażarce, ale są coraz większe szanse by ujrzał światło dzienne. Projekt nowelizacji ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym dostrzegł potrzebę objęcia wsparciem nie tylko studentów niepełnosprawnych, ale także doktorantów. Niestety tak jak pięć lat temu zapomniano o słuchaczach studiów podyplomowych. Miejmy nadzieję, że dzięki m.in. naszym działaniom zostanie to poprawione podczas prac sejmowych, by np. głuchy decydując się na studia podyplomowe wiedział, czy będzie cokolwiek rozumiał na zajęciach dzięki pomocy tłumacza migowego czy będzie tylko biernym „słuchaczem”.

Co dalej w AGH?

AGH od wielu lat realizuje program przyjaznej uczelni dla osób niepełnosprawnych. Widać przychyłność i zrozumienie władz i wielu ludzi dobrej woli. Wiele już udało się zrobić, ale czym więcej robimy tym bardziej dostrzegamy kolejne obszary, które należy poprawić, którymi trzeba się zająć. Pytanie tylko czy wszyscy w wystarczającym stopniu angażują się w likwidowanie kolejnych barier, czy czasami pokutuje jeszcze mentalność – u nas nie ma wózkowiczów to po co mamy otwierać wejście przy podjeździe dla niepełnosprawnych. Nie ma bo drzwi dla nich są zamknięte... Na szczęście jest to bardzo rzadka postawa.

Miejmy nadzieję, że nie będziemy potrzebować kolejnych 20 lat by nikt nie czuł się dyskryminowany.

Dziękujemy Konsulatowi USA w Krakowie za zaproszenie i zorganizowanie tego wyjazdu.

✉ Andrzej Wójtowicz

fot. Jarosław Rola

Denver – Centrum Rehabilitacji Weteranów – sala do nauki pokonywania przeszkód przez osoby niepełnosprawne ruchowo i niewidome

Ryszard Czekajowski (1929–2010)

wspomnienie

W dniu 7 lipca 2010, przeżywszy 81 lat, odszedł od nas, po ciężkiej chorobie, niezwykle człowiek, którego największą pasją, radością i sensem życia była nauka i wielokierunkowa praca, w których spełniał się całkowicie.

Urodził się 21 maja 1929, w Zdolbunowie na Wołyniu jako syn Antoniego i Kaziemiry z domu Frydel, którzy jeszcze przed wybuchem II Wojny Światowej zamieszkali we Lwowie; matka była nauczycielką, a ojciec naczelnikiem poczty.

Był człowiekiem skromnym, ale wyjątkowo pracowitym i przyjacielskim. Zajmował się skutecznie bardzo ważnymi dziedzinami nauki, na wielu różnych płaszczyznach, co świadczy o Jego ogromnej wiedzy zdobytej zarówno na studiach, jak również w pracy zawodowej.

Studiował w trzech wspaniałych i znaczących uczelniach, a to:

- Uniwersytecie Jagiellońskim (1949–1952), na Wydziale Filozoficzno-Historycznym,
  - Akademii Górniczo-Hutniczej (1950–1953), na Wydziale Górniczym,
  - Uniwersytecie Warszawskim (1955–1959), na Wydziale Pedagogicznym,
- uzyskując dyplomy ukończenia studiów w ww. uczelniach.

W 1967 roku uzyskał stopień naukowy doktora nauk humanistycznych, nadany uchwałą Rady Wydziału Filozoficzno-Historycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w dniu 21 kwietnia 1967.

W Akademii Górniczo-Hutniczej studiovaliśmy razem w tej samej grupie – i jednoznacznie stwierdzam, że Ryszard był studentem wybitnym, pracowitym i wzorem dla nas wszystkich, godnym do naśladowania. Studiował z ogromną pasją, a uzyskaną wiedzę spożytkował umiejętnie w swojej pracy zawodowej.

Pracował głównie w uczelniach, najpierw w Uniwersytecie Jagiellońskim, a od 1 grudnia 1969 w Akademii Górniczo-Hutniczej aż do przejścia na zasłużoną emeryturę w 1994 roku.

Z Jego inicjatywy i za poparciem Pani prof. Anny Jankowskiej-Kłapowskiej uchwałą Rady Instytutu Nauk Społecznych AGH został utworzony Zakład Pedagogiki, którego kierownikiem został dr inż. R. Czekajowski (1 grudnia 1969).

W dniu 21 marca 1973 został przyjęty do Polskiej Akademii Nauk w charakterze członka Komisji Nauk Pedagogicznych, a efektem Jego pracy w PAN było opracowanie i opublikowanie kilku pionierskich prac naukowych.

Ryszard Czekajowski uczestniczył w zespole wydawniczym „Biuletyn Informacyjny” i wydawnictw kombatanckich AK – Biblioteki Historycznej z cyklu „Na Kresach Wschodnich 1939–1945”. Był również współtwórcą i redaktorem „Biuletynu Informacyjnego Pracowników AGH”.

Z tej wieloletniej działalności naukowo-badawczej i dydaktyczno-wychowawczej pozostawił po sobie bardzo wiele opracowanych publikacji (ponad 150), wiele opinii naukowych oraz 10 wydawnictw książkowych. Z Jego wszechstronnej działalności należy podkreślić ogromne zaangażowanie w utworzeniu w podziemiach kościoła pw. św. Jadwigi Królowej w Krakowie przy ul. Łokietka tzw. Panteonu Narodowego Żołnierzy Armii Krajowej Polskich Kresów Wschodnich, którego był inicjatorem i współtwórcą.

Przez wiele lat był członkiem interdyscyplinarnego Zespołu Naukowego AGH, założonego przez śp. prof. Zbigniewa Strzeleckiego. Zespół ten zajmował się ratowaniem zabytkowych obiektów na terenach staromiejskich dzielnic, usytuowanych na gruntach lessowych, pod którymi w dawnych wiekach wydrążono i dotychczas znajdują się rozległe i wielokondygnacyjne i sklepione wyrobiska podziemne, często nieobudowane. Wyrobiska te, były łatwo drażnione w gruncie lessowym w postaci komór i chodników głównie dla celów gospodarczych (magazyny płodów rolnych), a także obronnych w czasie najeżdów wojsk obcych na nasz kraj.

W tym okresie, tj. od 1960 roku zespół naukowy prowadził prace badawcze, ratownicze i zabezpieczające w wielu zagrożonych miastach, m.in. w takich jak Jarosław, Kłodzko, Krasnystaw, Opátów, Malbork (Zamek Krzyżacki), Bystrzyca Kłodzka, Kraków (Wawel, Smocza Jama) i innych.

Kolega R. Czekajowski działał również bardzo aktywnie i bezinteresownie przy ratowaniu Kopca im. Marszałka Józefa Piłsudskiego na Sowińcu w Krakowie, zwanego również Mogiłą Mogił, którym bezpośrednio opiekuje się Komitet Opieki nad Kopcem im. Marszałka Józefa Piłsudskiego przy Towarzystwie Miłośników Historii i Zabytków Krakowa.

Za wieloletnią i wszechstronną twórczą działalność naukowo-badawczą i dydaktyczno-wychowawczą oraz wojskową (uczestnik w II wojnie światowej w szeregach Armii Krajowej, kombatanck Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej Obszaru Lwowskiego) otrzymał liczne odznaczenia państwowe (krajowe i zagra-

niczne) oraz resortowe, m. in. Krzyż Komandorski OOP (2005), Krzyż Oficerski OOP (1998), Krzyż Kawalerski OOP (1985), Złoty Krzyż Zasługi (1973), Krzyż Armii Krajowej (1989), Krzyż Partyzancki (1994), Srebrny Krzyż Zasługi dla ZHP z Mieczami (1994), Medal Komisji Edukacji Narodowej (1982), Patent i tytuł Weterana Walk o Wolność i Niepodległość Polski (2001), Odznakę „Za Tajne Nauczanie”, Odznakę „Burza” AK, Odznakę „Żołnierz Kresowy AK”, Złotą Odznakę ZNP, Złotą Odznakę „Za Pracę Społeczną dla Miasta Krakowa”, Złotą Odznakę „Zasłużony w Rozwoju Województwa Katowickiego”, Złotą Odznakę „Za Zasługi dla Miasta Jarosławia”.

W dniu 14 lipca 2010, na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie z wielkim smutkiem i żalem pożegnaliśmy dr. inż. Ryszarda Czekajowskiego, cenionego naukowca i wspaniałego dydaktyka, nauczyciela wielu roczników studentów i doktorantów.

Żegnaj mój Drogi Przyjacielu Ryśku, spoczywaj w spokoju wiecznym, a Dobry i Wszechmocny Bóg niech ma Cię w Swojej Opiece.

dr inż. Stefan Józkiwicz

W zadumie... Rakowickiego cmentarza...

W południowej porze słonecznego, upalnego, pięknego dnia lipcowego (w środę), po Mszy św., w cmentarnej kaplicy na Rakowicach, odprowadziliśmy na miejsce wiecznego spoczynku, w asyście żołnierskiej straży honorowej, trumnę z ciałem wielkiego formatu, doktora inżyniera, ale przede wszystkim wielce zasłużonego pedagoga, wychowawcę wielu tysięcy nauczycieli.

Tam, w ciszy Rakowickiego cmentarza, żegnając się po raz ostatni z zawsze szanowanym i poważanym przeze mnie, długoletnim Kierownikiem Zakładu Pedagogiki AGH, złożyłem Mu głębokie podziękowania wobec uczestników pogrzebu, za dobrodziejstwa jakich doświadczyłem ze strony śp. dr. inż. Ryszarda Czekajowskiego w czasie długiego okresu mojej pracy pod Jego kierownictwem.

Jemu zawdzięczam zatrudnienie w AGH, opiekę i ukierunkowanie naukowo-badawcze. On czuwał nad rozwojem moich zainteresowań badawczych i publikacyjnych, nad moim, ogólnie biorąc, doskonaleniem osobowościowym wizerunku nauczyciela akademickiego. Dzięki Jego inicjatywie byłem kierowany na różne konferencje naukowe w wielu uczelniach Polski.

W tamtych latach Zakład Pedagogiki AGH miał nawiązane kontakty z szeregiem placówek naukowo-dydaktycznych. Wymienię choćby te, zakładowi najbliższe, jak: Uniwersytet Jagielloński, Politechnika Warszawska, Wrocławska, Gliwicka, Radomska, Częstochowska, dawna Wyższa Szkoła Pedagogiczna, a dzisiejszy Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Politechnika Krakowska (i inne). Doktor R. Czekajowski ściśle współpracował z Krakowskim Oddziałem PAN i PAU, dzięki czemu pracownicy naszego zakładu byli na bieżąco informowani o pracach tych instytucji, w szczególności w zakresie zagadnień dotyczących kształcenia, mieli też możliwość publikowania tam swoich doniesień, prac badawczych.

Mój długoletni Kierownik powierzał mi odpowiedzialne zadania, z których nie raz nie łatwo było mi się wywiązać, ale gdy dostrzegł jakieś zawirowania, nieprawidłowości, to służył bezinteresowną radą, a także pomocą, gdy zachodziła taka potrzeba, np. w sytuacji gdy koordynowałem pracę zespołu naukowego, dotyczącą ważnego dla uczelni tematu badawczego.

Innym razem, w sytuacji gdy przedwcześnie zmarł mój promotor pracy doktorskiej, nieodżałowany prof. Jan Kulpa, to dr inż. R. Czekajowski zabiegał na Wydziale Humanistycznym WSP w Krakowie o przydzielenie mi nowego promotora, a następnie recenzentów.

Kilka lat temu, jeszcze jako Kierownik Zakładu Pedagogiki złożył wniosek na ręce Rektora AGH, prof. Mirosława Handke o powołanie mnie na stanowisko współredaktora, powstającego, nowego Biuletynu Pracowników AGH, którą to funkcję pełniłem aż do czasu przejścia na emeryturę.

Pod Jego kierownictwem Zakład Pedagogiki przeżywał apogeum swojego rozwoju, bowiem działał na wielu płaszczyznach, np. prowadził Studium Pedagogiczne dla Studentów, Studium Pedagogiczne dla Nauczycieli, Studium Pedagogiczne dla Asystentów, a także zajęcia dydaktyczne ze studentami I roku w zakresie metodyki studiowania.

Do współpracy z zakładem dr inż. R. Czekajowski, oprócz etatowych pracowników, pozyskiwał przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych kilku uczelni, wspomnę choćby Z. Kietlińską, Z. Mysłakowskiego, J. Kulpę, H. Smarzyńskiego, I. Isterewicz.

Zakład Pedagogiki prowadził także przez kilka lat Redakcję Technologii Kształcenia w Wyższych Szkołach Technicznych. Na wniosek kierownika zakładu zostałem jej współredaktorem. Były to międzyuczelniane zeszyty poświęcone nowym metodom i środkom kształcenia w uczelniach technicznych.

Zakład prowadził również eksperymentalnie Poradnię dla Studentów, której celem było ułatwienie młodzieży akademickiej adaptacji w warunkach uczelnianych i pomoc w rozwiązywaniu niektórych problemów natury psychologiczno-pedagogicznej. Prowadzenie tej poradni zlecił mi także wspomniany kierownik zakładu. Pragnę podkreślić, że jako przełożony był wprawdzie tolerancyjny, ale obiektywny i sprawiedliwy w ocenie moich efektów pracy zawodowej.

Postać, postawa i dokonania dr inż. R. Czekajowskiego pozostaną w mojej pamięci i sercu do końca moich dni. Jego zapal do pracy pedagogicznej, do pomocy innym, przenikał nie tylko w serca Jego współpracowników w Krakowie, ale także poza obecne granice naszego kraju... Wiem, że był prawdziwym Polakiem i Krakowianinem w działalności na wielu płaszczyznach: pedagogicznej, naukowej, organizacyjnej, związkowej, ale młodzieńcze Jego serce pozostało w ukochanym Lwowie, do którego chętnie wyjeżdżał i tam opiekował się do niedawna niejedną polską szkołą, przecież to w ich szkolnych ławach przed II Wojną Światową i później, zdobywał uczniowskie i harcerskie stopnie.

O Jego miłości do Lwowa świadczyć może i to, że gdy w naszym kraju dzięki „Solidarności” nastąpiły zasadnicze zmiany i została zniesiona cenzura, to On przywiózł ze Lwowa taśmę z nagraniami piosenek, które ongiś grane i śpiewane były przez lwowską kapelę podwórkową, z prośbą żebym sobie je przegrał, ponieważ wiedział, że interesuję się muzyką ludową. Jedną z pierwszych piosenek była ta pod tytułem *Marsz Lwowskich dzieci*, które „...idą tułać się po świecie” (...), „...może uda się, że powrócę zdrów i zobaczę znowu Lwów”. To był wymowny i piękny gest z Jego strony.

W zadumie nad bogactwem i wrażliwością Niepokonanego Niezlomnego Serca, oprócz wiązanki kwiatów zapalonego przeze mnie migotliwego płomienia znicza przy rodzinnym Jego grobowcu, składam te kilka słów wspomnień i podziękowań.

Był dobrym, wspaniałym człowiekiem, niech spoczywa w pokoju.

dr Józef Szerłomski

Rozpoczęty rok akademicki zainaugurował również czwarty semestr funkcjonowania sklepu „Pamiątki AGH”, który przygotowuje i dystrybuuje pamiątki oraz gadżety związane z Akademią Górniczo-Hutniczą. Początkowy, skromny asortyment, z którym w obecności Rektora AGH rozpoczęliśmy swą działalność w marcu ubiegłego roku rozrósł się do 57 produktów, tworzących łącznie 139 różnych wzorów artykułów, które zaspokoją wszelkie pragnienia fana AGH, tak w zakresie produktów użytkowych w jego pracy zawodowej, czy też zajęciach typu hobby, jak też w grupie klasycznych produktów pamiątkowych (w tym rocznicowych) oraz gadżetów.

Wciąż myślimy o ich poszerzeniu i już zapraszamy do skosztowania wkrótce herbaty AGH, czy też zaopatrzenia się w biżuterię AGH. Nowościami produktowymi, które już pojawiły się w sprzedaży są natomiast usztywniane okładki na dyplomy w kolorach uczelni, folia ofertowa formatu

A4 oraz szczególnie polecane terminarze na rok kalendarzowy 2011, występujące w szerokiej gamie aż dziewięciu rodzajów. Te, jak również wszystkie pozostałe produkty można obejrzeć (a następnie się w nie oczywiście zaopatrzyć :-)) w sklepie „Pamiątki AGH”, działającym w holu głównym pawilonu A-0 w godzinach 9–16 od poniedziałku do piątku, a także w soboty w godzinach 10–14. Dogodną formą zapoznania się z katalogiem produktowym, jak również możliwością skorzystania ze sprzedaży wysyłkowej jest strona internetowa sklepu, do której odwiedzenia zapraszamy pod adresem:

www.pamiatki.agh.edu.pl

Można tam także znaleźć obok prezentacji produktowej również ważne informacje dotyczące wielu sposobów dokonywania zakupów, a także śledzić bieżące wydarzenia i promocje, o których wysokiej atrakcyjności chcemy Państwa zapewnić. Aktualnie trwającą (do końca października) jest promocja „Pakiet Startowy”, skierowana głównie do studentów młodszych roczników, ale obiecujemy, że w kolejnych miesiącach pojawią się także promocje ogólne oraz dedykowane pracownikom AGH. Są one przygotowywane przynajmniej kilka razy w roku przy okazji wydarzeń wpisanych w rok akademicki, bądź rytm życia „Pamiątek AGH”. Od marca bieżącego roku prowadzimy także stałą akcję z zakresu prezentowania hitów cenowych, w ramach której w każdym kolejnym miesiącu Zapraszamy do nabywania w bardzo atrakcyjnej cenie tzw. „Produktu Miesiąca”.

Miło nam poinformować, że obok akcji promocyjnych, których podstawową zasadą jest ograniczenie czasowe staramy się wciąż uaktualniać naszą stałą ofertę cenową. Z tego powodu pragniemy przekazać, że od początku października obniżyliśmy

ceny części produktów. Obniżka ta objęła notesy A5 i A4, parasole, smycze, breloki, pendrive'y oraz okładki na indeksy.

Podstawowy obszar działalności „Pamiątek AGH”, który opisujemy powyżej, choć zapewne najbardziej kojarzony i rozpoznawalny, nie jest jedynym miejscem naszych działań. Warto pamiętać, że zakres naszej oferty dalece wykracza poza powyższą ekspozycję sklepową. Dostępne propozycje gadżetów z logo AGH są reprezentantami nieograniczonej właściwie ilości produktów nadających się do różnych zastosowań, które możemy przygotować dla Państwa lub poszczególnych jednostek administracyjnych uczelni. Na wszystkich z nich możemy wykonać znakowanie według dowolnego projektu i na każdą okazję. W trakcie półtorarocznej działalności dostarczaliśmy materiał na bardzo wiele konferencji (w tym międzynarodowych), zjazdów jubileuszowych oraz wydarzeń studenckich (rajdów, imprez sportowych, targów). Zaopatrywaliśmy jednostki AGH oraz realizowaliśmy indywidualne zamówienia osób prywatnych. W przypadku zapotrzebowania na dowolny towar zachęcamy do sprawdzenia naszych możliwości. Niezdecydowanym proponujemy szeroką paletę modeli. W razie akceptacji i dogrania projektu zajmiemy się oczywiście kompleksową realizacją zlecenia wraz z jego dostawą.

Rozpoczynając kolejny rok akademicki chcemy jeszcze raz podziękować Społeczności AGH za pozytywne przyjęcie inicjatywy, której przez wiele lat brakowało, a jaką jest oficjalna oferta produktów opatrzonych emblematami naszej ukochanej Alma Mater przygotowywana i sprzedawana przez Pamiątki AGH, które są rzeczywiście pierwszą tego typu inicjatywą na naszej uczelni. Dzięki okazanemu zaufaniu, podjętej i kontynuowanej współpracy możemy rozbudowywać swoją ofertę oraz – co ważne – stale wspierać Fundację dla AGH, w ramach której działamy, w jej misji poprawy warunków pracy i studiowania na Akademii Górniczo-Hutniczej.

Jeszcze raz Zapraszamy do odwiedzenia naszej strony internetowej, jak i nas samych w budynku A-0. Jesteśmy pewni, że po tych odwiedzinach będziecie Państwo do nas wracać. Na przykład już po „Andrzejkach”, obok nowości produktowych, o których pisaliśmy powyżej, w sklepie pojawi się wystrój świąteczno-norowoczny z produktami dedykowanymi temu pięknemu i radosnemu czasowi.

Czekając na Państwa życzymy pomyślnego roku akademickiego 2010/2011.

✉ **Piotr Kałuża**
Kierownik Sklepu „Pamiątki AGH”
Paweł Bogacz
Fundacja dla AGH

Aldona Litwiniszyn

Dzikię wino

wóz

Na Wielkim Wozie
sierpień odjeżdża w podróz.
Żalodne głogi i wiśnia antypka,
żółkła porzeczką, opadła śliwka.
Trawa na łące plecie warkocze,
sierpnia pokłosie,
żeby zakwitły już wrzosy
i fiolet się rozlał na stokach lata.
Popatrz, posłuchaj, dotknij.
Sosna
pachnie na skraju roku,
jałowiec podaje groszek z cienia,
a ptaki zasiadły w ogrodzie
przed ciężką pracą.
Pociągną Wóz Wielki w dalekie światy
z sierpniem bogaczem
bez ziemi i stacji

prażucha

O dwie staje skrócony dzień,
krwistą czerwień spała.
Ziemniaki sypie do ogniska,
po kartofliskach pełza
jaszczurczym zygzakiem śliskim,
kapustom słodzi głąb.
Wrzesień grzeje płuca,
misterna robota Ariadne.
Jeszcze trochę rozczochra
złote strugi babiego lata
i październik wytrzebie na płotach.
A potem gęsi oskubie
i rozrzuci klejnoty złudzeń

latarnie

Czy pan to rozumie,
że czas płynie i lato się kończy.

Ktoś czeka na gest przyjazny,
serdeczny znak,
zielone światło
przedarte przez chmurę nabrzmiałą,
upartą.

Czy pan to rozumie?
Jesienne nagietki zwiesiły głowy,
choć jeszcze nie pora, by padły.

Jeszcze
się palą latarnie krótkiego dnia,
a pana nie ma.

Czy pan to rozumie?
Kolejna jesień się skropiła,
zaniknie w szarudze ogrodu.

Rozproszy tony,
jak to spotkanie oczu,
przepadnie

testament

Ostatnie stado dzikich gęsi
przemyka nad taflą lustrzaną.
Płomień horyzontu wzburzył fale
i razem z echem na dno zwałił.

Nie jestem falą.

Nie jestem oceanem.

Do dzikich gęsi tęsknię.

Do lotu,

który przecina przestrzenie
i wyznacza azymut kroplom cienia,
które popłyną do raju gęsiego
szlakiem łyż bez imienia.

Otrzeć nie można ani osuszyć.

Kraje się dusza.

Do dzikich gęsi tęskni.

Testament

dzikim gęsiom zapisuje atrament

i pióro szare,

odwagę powrotu,

i pustą kamienistą plażę.

Niech piszą dalej

Aldona Litwiniszyn jest autorką albumów poetyckich: *Łąka*, *My kloszardzi*, *Ho-mo ludens*, *Mistyka brzasku*, *Magia łąki*, *Возвращения* w przekładzie Gleba Pi-erwomajskiego, wydane w Sankt Peters-burgu w wersji rosyjsko-polskiej oraz *Powroty* w wersji polsko-rosyjskiej. Prezen-towane wiersze pochodzą z przygotowa-nego do druku albumu *Uśmiech melisy*.

Aldona Litwiniszyn wydała także książ-ki z dziedziny filozofii i filozofii kultury: *Filo-zofia społeczna Bertranda Russella*, *Magia magii*, *O przesądzie* oraz szereg artykułów naukowych.

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Wykorzystanie w publikacjach w jakiegokolwiek for-mie możliwe jest tylko za zgodą autorki.

fol. arch. autorki

Małopolska Noc Naukowców 2010

Tegoroczna edycja Małopolskiej Nocy Naukowców odbyła się 24 września 2010. Wspaniała inicjatywa przyciągnęła rzesze odwiedzających, którzy mogli bliżej poznać fascynujący świat nauki.

Każdy z uczestników miał szansę wyruszyć ku przygodzie wspólnie z opiekunem – naukowcem, aż w trzech miastach regionu – w Krakowie, Tarnowie i Nowym Sączu.

Tej wyjątkowej nocy, organizatorzy zabrali by każdy odwiedzający w możliwie najpełniejszy sposób mógł przekonać się, jaki interesujący potrafi być każdy dzień w uczelni.

By przybliżyć skalę przedsięwzięcia przytoczmy tylko ogólne liczby: 400 naukowców, 10 kół naukowych i ok. 100 studentów. Odbyło się około 55 pokazów,

eksperymentów i prezentacji, 47 warsztatów, blisko 50 wykładów, otwarte zostały drzwi 41 laboratoriów. Nie zabrakło gier, konkursów a nawet widowisk teatralnych.

Wydarzenie jest doskonałą promocją środowiska naukowego, które jest barwną, atrakcyjną i kreatywną grupą. Przedstawienie pracy naukowców, przede wszystkim najmłodszym jest znakomitym przykładem drogi życiowej, która stanowi alternatywę dla rozreklamowanych wizji karier w świecie biznesu, rozrywki, polityki czy mediów.

Oczywiście nie mogło zabraknąć przedstawicieli naszej uczelni, którą bardzo aktywnie włączyła się w to przedsięwzięcie. Bardzo interesujący program zaproponowały Wydziały Inżynierii Mechanicznej i Robotyki, Elektrotechniki, Automatyki, Infor-

matyki i Elektroniki i Fizyki i Informatyki Stosowanej, Energetyki i Paliw oraz Szkoła Inżynierii Biomedycznej. Nie można też nie wspomnieć o Ośrodku Historii Techniki z Muzeum. Nasze prezentacje cieszyły się ogromną popularnością, pytań nie było końca.

Organizatorem Małopolskiej Nocy Naukowców 2010 był Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego. Przedsięwzięcie dobyło się dzięki współdziałaniu i wsparciu partnerów – Akademii Górniczo-Hutniczej, Akademii Sztuk Pięknych, Instytutu Fizyki Jądrowej, Polskiej Akademii Nauk, Politechniki Krakowskiej, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Rolniczego, Instytutu Ekspertyz Sądowych, Muzeum Inżynierii Miejskiej w Krakowie, Instytutu Nauk Geologicznych Polskiej Akademii Nauk, Mościckiego Centrum Kultury w Tarnowie oraz Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Sączu.

Noc Naukowców stanowi część ogólnoeuropejskiej inicjatywy Komisji Europejskiej realizowanej w ramach 7. Programu Ramowego.

Podsumowując wydarzenie należy podkreślić rozmach i skalę oraz świetną organizację.

Dla wszystkich osób i studentów z Kół Naukowych Biomed, Bozon, Integra zaangażowanych w to wyjątkowe wydarzenie należą się słowa uznania i serdeczne podziękowania.

✉ Maciej Okoń
Autorzy fotografii: Maciej Tomczyk,
Dariusz Marchewka, Bartłomiej Lis

foto. Z. Sulima

Profesor Jerzy Buzek Doktorem Honoris Causa AGH – 24 września 2010

foto.agh.edu.pl/thumbnails.php?album=183

